

TREBALL DE FI DE GRAU
EDUCACIÓ SOCIAL

SA LUDOTECA D'ES MERCADAL

Un projecte participatiu entre famílies i infants

PAULA MARQUÈS MARQUÈS

4t d'EDUCACIÓ SOCIAL

CURS 2012 – 2013

FACULTAT DE PEDAGOGIA

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Treball tutoritzat per: VIRGINIA FERRER

AGRAÏMENTS

El meu profund agraïment a la meva tutora del Treball de Fi de Grau, Virginia Ferrer Cervero, per acompanyar-me i aportar-me els recursos i les observacions necessàries durant aquest llarg i feixuc camí.

A l'Elena Testar Trèmols, moltes gràcies per l'interès i recolzament mostrat durant els moments de més incertesa i inseguretat.

A la professora Violeta Núñez, perquè la presentació de la polifacètica Maria Montessori en el moment adequat, s'ha transformat en una gran oportunitat, despertant-me l'interès cap al coneixement de mètodes pedagògics alternatius i obrint-me noves portes a nivell personal i professional.

En la mateixa línia, i amb un afecte especial, agrair també a les professors Remei Arnaus per fer-me arribar la difusió del XXIX Seminari de Duoda: "La Política de les Noves Mares", el qual ha marcat en mi un abans i un després també a nivell personal, com a dona que sóc, i professional.

A l'Ajuntament d'Es Mercadal, en especial a n'Emma Reyes Olives; Regidora de les àrees de Benestar Social, Sanitat i Salut, Igualtat i Immigració, Joventut, Cooperació, Treball i formació, na Constanza Navarro Romero; Regidora de les àrees de Comerç, Recollida de Residus, Neteja viària i d'edificis, Zones Turístiques, Fires i Mercats i na Marta, moltes gràcies per obrir-me les portes de l'Ajuntament i acollir-me des del profund respecte cap a la meva persona i futura figura professional i proporcionar-me la informació necessària per desenvolupar aquest treball.

Als Serveis Socials Municipals, al Punt d'Informació Juvenil, al Col·legi Públic Mare de Déu del Toro, gràcies per cedir-me una mica del vostre temps per aproximar-me a la realitat social del municipi, intercanviar, des de l'experiència professional, percepcions entorn aquesta i contribuir des de la realització de diferents observacions en l'enriquiment d'aquest treball.

Agrair també a na Núria Florit, Educadora Social de sa Ludoteca de Ciutadella per obrir-me les portes i acollir-me càlidament en aquesta, contribuint al desenvolupament d'aquest treball amb diverses aportacions teòriques i pràctiques.

A les famílies del municipi d'Es Mercadal, moltíssimes gràcies per participar en la realització de les enquestes sense les quals no m'hauria estat possible adaptar aquest treball a la realitat socioeconòmica que caracteritza del municipi.

A n'en David i na Maite de s'AELIB (Associació d'Empreses Laborals de les Illes Balears) per ajudar-me a trobar la calma enmig d'un mar caòtic de números. Mil gràcies per la vostra paciència.

Als meus companys i companyes de grau, en especial a na Sandra, na Júlia, na Carla, na Lila, na Irene, n'Ari, en Paco per la infinitat de moments compartits, pels ànims i recolzament al llarg d'aquest. Així mateix, agrair també a les companyes del Taller de TFG.

A n'Isa Gomez Salom pel recolzament i l'interès mostrat al llarg d'aquests mesos durant els quals també hem pogut alimentar els nostres somnis.

A ses meves amigues, na Maite, na Maria, na Pilar, na Marina, na Tonia i es ranxo d'es "M'encandiles" per nodrir aquest tumultuós camí amb moments d'esbarjo i evasió.

A n'en Pau, na Tonia i na Cisca per apostar, per creure en mi, per animar-me. Per les llàgrimes i riures compartits durant els moments d'eufòria i desolació. Les vostres paraules i el continu i insaciable recolzament emocional ha resultat ser clau al llarg d'aquest camí.

Per últim, i no per això menys important agrair a sa meva família per donar-me la oportunitat de ser i haver arribat aquí on sóc. Sense la vostra confiança, estima i recolzament incondicional res d'això hauria estat possible.

ÍNDEX GENERAL

1. RESUM I PARAULES CLAU	7
2. INTRODUCCIÓ	8
3. METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ	13

1. DESCRIPCIÓ	16
2. ANÀLISI DEL MARC CONTEXTUAL	17
3. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE SOCIOEDUCATIU DE SA LUDOTECA	27
4. OBJECTIUS	30
5. PARTICIPANTS	31
6. FONAMENTACIÓ TEÒRICA	33
7. METODOLOGIA	52
8. SERVEIS	56
9. ORGANITZACIÓ	57
10. AVALUACIÓ	63

1. DADES BÀSIQUES DEL PROJECTE EMPRESARIAL	67
2. PERFIL DE LA PROMOTROA DEL PROJECTE	68
3. DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE EMPRESARIAL	70
4. ANÀLISI DE MERCAT	72
5. LÍNIES ESTRATÈGIQUES	77
6. PLA DE MÀRKETING	78
7. ORGANITZACIÓ I RECURSOS HUMANS	80

8. PLA D'INVERSIÓ	82
9. ESTRUCTURA DELS COSTOS	86
10. PREVISIÓ D'INGRESSOS	89
11. PLA DE FINANÇAMENT	90
12. TRESORERIA	92
13. COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES	94
6. PRINCIPALS CONCLUSIONS I LÍNIES DE FUTUR	95
7. AUTOAVALUACIÓ	97
8. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA	101
9. ANNEXES	105

ÍNDEX DE FIGURES I GRÀFICS

FIGURES:

Figura 1. Tombs que ha donat el projecte fins a dia d'avui.	9
Figura 2. Descobriments m'han portat a la realització i disseny d'aquest projecte.	10
Figura 3. L'Educadora Social com agent de canvi i transformació.	11
Figura 4. La meva raó de ser com educadora social.	11
Figura 5. Sa Ludoteca d'Es Mercadal.	16
Figura 6. Necessitats detectades al municipi d'Es Mercadal.	27
Figura 7. Factors que influeixen en els desenvolupament humà.	34
Figura 8. El desenvolupament dels infants en l'Etapa Preoperativa (2-3 anys als 7-8).	37
Figura 9. El desenvolupament dels Infants en l'Etapa Operativa (7-8 anys als 13-14).	40
Figura 10. El dret al joc.	41
Figura 11. Justificació de les ludoteques.	42
Figura 12. Resum històric del sorgiment de les ludoteques.	43
Figura 13. Formes de participació.	50
Figura 14. Principis metodològics del projecte socioeducatiu de <i>Sa Ludoteca</i> .	55
Figura 15. Mecanismes d'avaluació i recollida d'informació.	65
Figura 16. Punts forts de <i>Sa Ludoteca</i> respecte la competència.	75

TAULES:

Taula 1. Població per unitat poblacional.	21
Taula 2. Indicadors socioeconòmics d'Es Mercadal.	22
Taula 3. Situació econòmica de les famílies enquestades.	23
Taula 4. Persones afiliades a la Seguretat Social, del Municipi d'Es Mercadal, segons el sector d'activitat econòmica.	23
Taula 5. Llistat d'espais i entitats educatives, socials i culturals del poble d'Es Mercadal.	24

Taula 6. Raons de les famílies enquestades que recolzen i troben necessària la creació de <i>Sa Ludoteca</i> .	28
Taula 7. Raons de les famílies enquestades que es mostren contràries o bé indiferents a la creació de <i>Sa Ludoteca</i> .	28
Taula 8. Piràmide de la participació.	51
Taula 9. Classificació dels diferents tipus de joc segons el sistema ESAR.	53

IMATGES:

Imatge 1. Recull de fotografies del municipi d'Es Mercadal.	19
Imatge 2. Mapa de Menorca.	20
Imatge 3. Mapa del municipi d'Es Mercadal amb les diferents unitats poblacionals.	20
Imatge 4. Recull de fotografies d'alguns espais del municipi d'Es Mercadal.	25

GRÀFICS

Gràfic 1. Opinió sobre la creació de Sa Ludoteca.	27
Gràfic 2. Procedència de les famílies enquestades.	31
Gràfic 3. Estat civil de les persones enquestades.	31
Gràfic 4. Nivell d'estudis per sexes.	31
Gràfic 5. Situació ocupacional per sexes.	31
Gràfic 6. Tipus de famílies.	32
Gràfic 7. Número d'infants entre 3 i 12 anys per sexe i edat.	75
Gràfic 8. Tipus de clients.	76
Gràfic 9. Factors que influeixen a les famílies alhora de sol·licitar un servei.	76

ÍNDEX D'ANNEXES

ANNEX 1 – Diari de les trobades realitzades amb diferents agents del municipi.
ANNEX 2 – Calendari.
ANNEX 3 – Enquestes i resultats de les enquestes.
ANNEX 4 - Criteris i recomanacions per a la selecció de jocs, joguines i mobiliari.
ANNEX 5 – Full d'Inscripció i autorització.
ANNEX 6 – Fitxa per l'elaboració del registres de jocs i joguines.

1. RESUM I PARAULES CLAU

Sa Ludoteca d'Es Mercadal és un servei de lleure per a infants, de 3 a 12 anys, i les seves famílies, el qual pretén, a través, principalment, del joc lliure en diferents ambients curosament preparats, l'acompanyament cap a un procés de **criança conscient**, així com mitjançant la **implicació activa** de totes les persones participants en el projecte, afavorir la seva **autonomia** i **desenvolupament personal**, així com promoure entre aquestes una **cultura participativa** que les transformi en **ciutadanes compromeses** amb la vida del municipi i la dels seus habitants.

PARAULES CLAU					
Ludoteca familiar	Infància	Desenvolupament personal	Joc	Criança	Participació

Abstract

Sa Ludoteca d'Es Mercadal is a leisure service for children from 3 to 12 years old, and for their families, that aims the accompaniment to a process of conscious upbringing through the free game in different atmospheres. Besides, it seeks the active involvement of all the participants in the project (children and parents) and to stimulate their authonomy and personal development. the basic objective of the playroom is to promote a culture of participation among the children that transforms themselves in committed citizens to the township life.

KEY WORDS					
Familiar Toy Library	Childhood	Personal development	Game	Upbringing	Participation

2. INTRODUCCIÓ

Front la **situació il·lusionadora** i alhora un tant **aterridora** (per haver-me d'enfrontar sola a la seva gran magnitud) que se'm presentava amb el **Treball de Fi de Grau** he volgut apostar per fer-ne d'ell una **oportunitat** que em permeti **revertir a la societat**, i en concret al meu poble; el poble d'Es Mercadal (Menorca), un poquet del que m'ha aportat l'experiència adquirida al llarg d'aquests quatre anys al Grau d'Educació Social. Així com també aprofitar-la per **presentar-me** al municipi, a l'administració i als diferents serveis socioeducatius d'aquest, no com la jove que tothom coneix, sinó també com na **Paula educadora social**.

Per això, quan el Maig del 2012 se'ns començà a parlar del **Treball de Fi de Grau** vaig tenir clar des del principi que aquest a part de **sorgir**, per suposat, de les meves **ganes** (les quals creia i han estat fonamentals per tirar endavant un treball d'aquestes característiques), havia de partir i voler donar resposta a algun **interès** i/o **necessitat**, concreta, que el **poble** pogués tenir a nivell social, cultural i educatiu.

D'aquesta manera, pensava (i a dia d'avui encara em volen papallones a la boca de l'estómac quan hi penso), tot i ser conscient del complex context socioeconòmic que m'envolta, en donar forma a un **treball** amb un **destí** potencialment **esperançador** que es resisteixi a acabar soterrat dins un calaix o, en el millor dels casos, en una prestatgeria exposat.

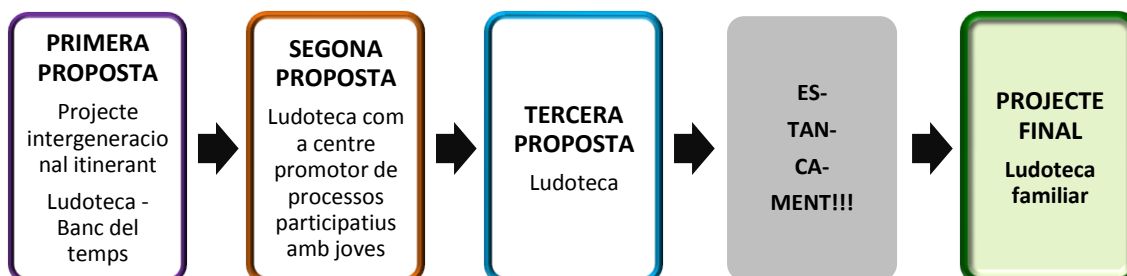
D'acord amb dits arguments, vaig decidir, doncs, apostar per l'**emprenedoria**. Ja que, en cas de poder-se portar a terme, considerava i considero que el nexa que estava i estic buscant entre el treball i el revertir a la societat els meus aprenentatges és molt més immediat (en tant que palpable) des d'aquesta modalitat, de Treball de Fi de Grau, que no pas des d'una altra.

Així, doncs, just acabat el curs i tornada cap a Menorca, amb una idea d'un possible projecte (encara del tot incipient però amb grans perspectives damunt d'ell) rondant-me pel cap, em vaig passar els mesos d'estiu "**tantejant el terreny**¹". Ja que l'octubre partia cap a **Bolivia** a realitzar les meves **pràctiques** i, conscient de que **realitzar un treball des de la distància no seria gens senzill**, volia avançar i concretar al màxim la meua proposta per així des d'allà on fos (des de Bolívia o a partir del Febrer a Barcelona) poder anar avançant (il·lusa!).

¹ A l'annex 1 d'aquest mateix document s'hi troba adjuntat el diari on he anat recollint les diferents trobades amb els diversos agents del municipi amb qui he cregut interessant parlar per a l'adequada **elaboració d'aquest treball**.

A partir d'aquí, però, han estat **molts** els **tombs** i les **voltes** que ha anat donant aquest **projecte** fins arribar al resultat que es presenta al llarg del document que te a les seves mans (així mateix es pot veure esquematitzat a la *Figura 1*).

Figura 1. Tombs que ha donat el projecte fins a dia d'avui.

La **primera proposta** consistia en crear un espai, o més bé tenia pensat (tenint en compte els temps que corren) un **projecte, intergeneracional, itinerant** pels diferents serveis del municipi que donés lloc a **relacions d'intercanvi** entre els **diferents col·lectius** de la població i fes possible el sorgiment de **nous models de relació alliberats** de tot tipus de **prejudicis**. Era, o volia que fos, un servei a cavall entre una **ludoteca intergeneracional** i un **banc del temps**.

Després, d'acord amb els comentaris i demandes que se'm feren des de l'Ajuntament, els Serveis Socials del municipi, així com altres recursos socioeducatius d'aquest, en relació a la proposta, el projecte va quedar reduït en una simple **ludoteca**. Això sí, com a centre promotor de **processos participatius** especialment amb **joves**. Aquest era el punt que més em motivava i interessava d'aquesta **segona proposta**, però la seva magnitud em superava pel que m'havia de centrar, de moment, en un o altre, i el que primava era la ludoteca.

Una **ludoteca** que per si sola **no em motivava massa** ni **tampoc veia viable** portar a terme en el context de crisi en què vivim, donada la gran inversió que aquesta suposa. Fet que **estroncava** el **destí esperançador** que volia donar al treball i a les hores invertides en aquest. Tot i així, donades les alçades del curs i decidida ja a anar a **setembre**, més tranquil·la i amb ganes de **sortir** de l'**estancament** en que em trobava, vaig tornar a la lectura des d'una **postura** molt més **oberta i atenta**, i amb l'**esperança** de **sorprendre'm** i **trobar** el **sentit** allò que estava i havia de fer.

Primer, va ser el **descobriments** de la vital **importància** i la **necessitat** del **joc lliure** durant la **infància** degut als **beneficis** a **nivell cognitiu, social i emocional** que aquest aporta als infants, tot contribuint en el seu **desenvolupament humà**. Així com, també, el pes que tenen damunt

aquest, les primeres **relacions** viscudes pels **infants** amb la **família** i després amb el **grup d'iguals**.

Ambdós descobriments em despertaren, després, l'interès per les **pedagogies no directives, deslliurades** de l'**enfocament adultocèntric** i, per tant, **respectuoses** amb la **naturalesa** dels **infants**. Així com també, per indagar sobre **models** de **criança alternatius**, que permetessin als **infants desenvolupar-se** d'acord al seu **procés evolutiu** i als **progenitors** i/o **tutors**, d'aquests, aprofitar el **procés de criança** com una **oportunitat** per **seguir creixent**. El que em portà a endinsar-me dins un nou món, del tot desconegut per a mi, com és el de la **criança conscient i empoderada**.

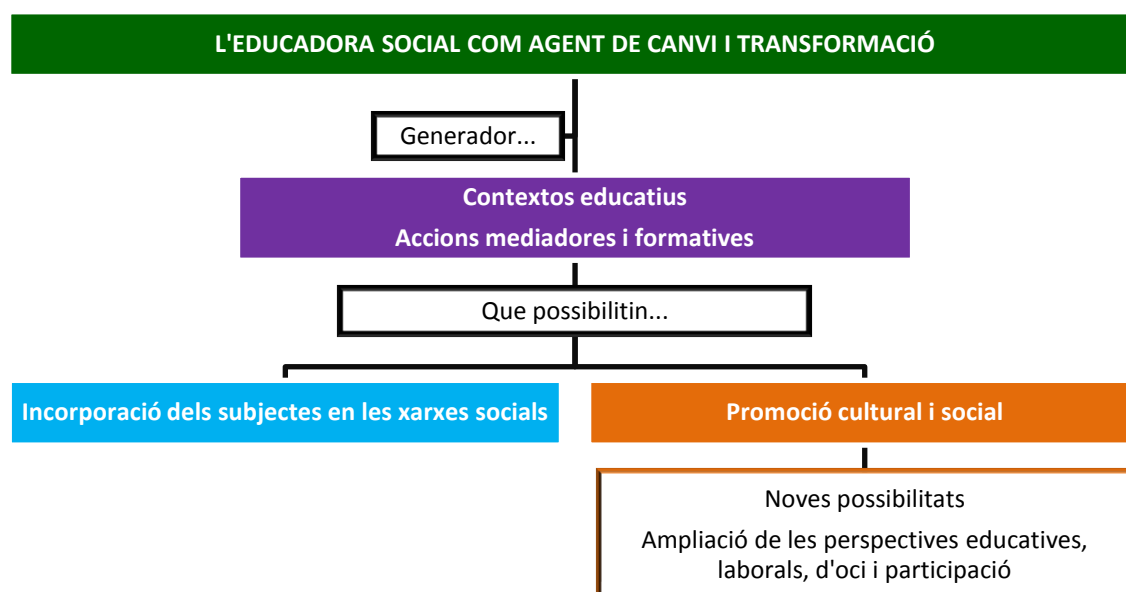
Finalment, foren diverses casualitats, en el moment adequat, les que em possibilitaren conèixer autors com **Rebeca Wild**, **Maria Montessori** i **Zygmunt Bauman** amb els quals he desenvolupat una nova mirada entorn l'**Educació Social**, en la qual **no tot s'hi val**.

Figura 2. Descobriments que m'han portat a la realització i disseny d'aquest projecte.

I va ser, doncs, des d'aquesta **nova posició**, i gràcies a aquest recorregut (el qual es troba esquematitzat en la *Figura 2*), que vaig començar a **trobar** la **forma** que volia donar a aquesta **ludoteca**. Mentre, paral·lelament, trobava també, i quasi bé sense adonar-me'n, la meva **raó de ser i el sentit a la meva figura professional com educadora social!** Com **agent de canvi i transformació, generador**, d'acord amb el **Codi Deontològic (2007)**, de **contextos educatius i accions mediadores i formatives** que possibilitin, per un costat, la **incorporació dels subjectes** de l'educació en la diversitat de **xarxes socials** i, per l'altre, la **promoció cultural i social** d'aquests. Obrint-lis **noves possibilitats** i ampliant les seves **perspectives educatives, laborals, d'oci i participació** (així mateix es pot veure esquematitzat a la *Figura 3*).

Figura 3. L'Educadora Social com agent de canvi i transformació.

Torbant, doncs, el **sentit** al meu jo com educadora social en l'**acompanyament**, des del **profund respecte**, al **creixement** i **desenvolupament humà** durant la **infància** (sobretot la petita infància) i al **procés de criança** des de la **consciència** i l'**empoderament** de les **famílies**. Entenent **ambdues parts**, com a **components**, **intrínsecament relacionats** i **indissociables**, **indispensables** per a la **transformació** i la consecució del **canvi** cap a una **societat** més **respectuosa**, **hospitalària**, **compromesa**, **justa** i **solidària** (així mateix es pot veure esquematitzat a la *Figura 4*).

- *L'estat de la nostra societat actual es deu -i per tant pot evitar-se en les successives generacions- a la forma de criança que els individus reben durant la seva primera infància.*

• Louma Sader (2011: 136)

Figura 4. La meva raó de ser com educadora social.

Així doncs, és seguint aquesta línia i escoltant allò que em demanava el cos, així com també atenent els interessos i necessitats del municipi, com he acabant donat forma a una **ludoteca familiar**, per mi força **significativa** i **especial**: **primer**, per tot el que m'ha anat **aportant**, a **nivell personal** i **professional** (com ja he anat esmentant al llarg d'aquest apartat), durant el

transcurs del seu disseny. I, **segon**, perquè es tracta d'un **projecte viable**, que em permet somiar amb un **futur esperançador** per a la seva consolidació.

Al llarg d'aquest document es pot trobar, doncs, d'acord amb el que s'ha anat explicant, el **Projecte Socioeducatiu** i el **Pla de Viabilitat Empresarial** de **Sa Ludoteca d'Es Mercadal**.

3. METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ²

Abans de donar pas al Projecte Socioeducatiu i al Pla de Viabilitat Empresarial de Sa Ludoteca d'Es Mercadal esmentar que el resultat d'ambdues parts són fruit d'un llarg camí el qual es pot dividir, principalment, en cinc parts:

- **Conceptualització de la idea.**

S'inicia el mes de Maig del 2012 quan se'ns fa la presentació del TFG i es concreta cap a finals del mes de Juny a través de la Plataforma INNOV-ES. Des de llavors, aquesta s'ha anat reconceptualitzant i enriquint d'acord amb la documentació consultada i amb l'estudi de camp realitzat mitjançant trobades informals amb diferents agents del municipi d'Es Mercadal i enquestes a les famílies.

- **Estudi previ.**

Amb la idea prèvia al cap, durant els mesos de juliol i agost es realitza un estudi de caire semi informal mitjançant visites i entrevistes a diferents agents³ d'interès del municipi per valorar la viabilitat de la idea i concretar-la al màxim.

Dit estudi, finalitza el mes de març amb la realització d'enquestes⁴ a les famílies del municipi, mitjançant el programa google docs i també en format paper passades a través de l'Ajuntament al Col·legi Públic Mare de Déu del Toro.

- **Documentació i revisió bibliogràfica.**

Un cop la idea acabada de concretar, s'inicia el període de documentació i revisió bibliogràfica per tal de dotar d'un marc teòric coherent el projecte. Aquest dura aproximadament uns quatre mesos coincidint amb la meua estada a Bolívia.

- **Triangulació d'informació i elaboració del projecte socioeducatiu.**

El mes d'Abril, s'inicia amb certes dificultats la triangulació de la informació i l'elaboració del projecte socioeducatiu degut a la falta d'informació referent a les característiques del municipi d'Es Mercadal i la seva població.

² A l'annex 2 d'aquest mateix document s'hi troba un calendari on es pot veure de forma esquematitzada i visual l'organització seguida pel desenvolupament d'aquest treball.

³ Les diferents trobades que s'han anat realitzant pel desenvolupament d'aquest treball es poden trobar a l'annex 1 d'aquest mateix document.

⁴ L'enquesta passada a les famílies pot ser consultada en el següent enllaç: https://docs.google.com/forms/d/1xh0sUfSqDjX_u8SKwO3fqadBpEUn1z_pcmlVle1glhs/viewform

Malgrat la difusió de les enquestes mitjançant xarxes socials i en paper a través de l'escola aquestes les van responent en conta gotes i l'Ajuntament tarda en enviar-me-les.

- **Elaboració del Pla de Viabilitat Empresarial.**

Un cop acabat el projecte socioeducatiu, els mesos de Juliol i Agost són destinats a l'elaboració del Pla de Viabilitat Empresarial amb el suport d'AELIB (Associació d'Empreses Laborals de les Illes Balears).

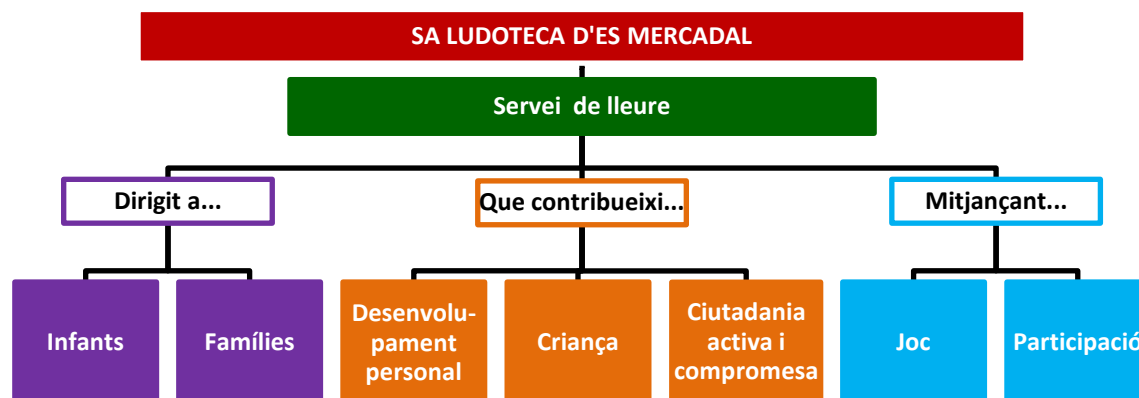

1. DESCRIPCIÓ

Sa Ludoteca d'Es Mercadal és un **servei de lleure** dirigit a **infants**, d'entre **3 i 12 anys**, i les seves **famílies**, el qual lis brinda un **espai harmoniós, viu i ric d'estímul** propici pel **sorgiment de relacions espontànies i naturals, amoroses i respectuoses** (entre les persones participants i el medi que les envolta), fruit del **joc lliure** i l'acompanyament cap a un procés de **criança conscient**, que contribueixin de forma positiva en la seva **autonomia i desenvolupament personal**.

Mentre per altra banda, mitjançant la **implicació activa** de les persones **participants** en el projecte constitueix un espai generador de **sinèrgies participatives** per fer d'aquestes **ciutadanes compromeses** amb la **vida del municipi** i la dels seus **habitants**.

Figura 5. Sa Ludoteca d'Es Mercadal.

2. ANÀlisi DEL MARC CONTEXTUAL

Situació socioeconòmica global

Vivim en un **context global complex** caracteritzat per la **líquida, accelerada, moderna i consumista cultura** de la **individualització** (Bauman, 2005), la qual baix l'**anhel ambiciós** d'un **progrés i creixement** continus ens **sumeix**, a nosaltres les **persones**, en un **estat d'angoixa i dispersió permanents**, donat per les **exigències** front les quals la **societat del rendiment** (en tant que el valor que se'ns atorga depèn del nostre nivell adquisitiu i productiu) ens exposa (Schnabel, 2012) i a les quals ens sentim **obligades a donar resposta** atemorides per la **por** a ser **relegades** a la mera categoria d'objectes superflus i innecessaris pel sistema, (*"més preocupat per incrementar els seus beneficis mitjançant la retallada de costos laborals i la supressió d'avantatges que per crear noves ocupacions i establir noves avantatges"*⁵), quan realment en som les **víctimes col·laterals** de la seva **dinàmica creadora – destructora** (Bauman, Z. 2005).

• *El progrés s'enunciava sota l'eslògan de més felicitat per a més gent; però potser allò en que consistia en última instància el progrés, el distintiu de la era moderna, era en el fet de que es necessitava cada vegada menys gent en moviment, accelerant i ascendint fins cotes que antany haurien requerit una gentada un tip més nodrida per a negociar, envair i conquerir.*

• Zygmunt Bauman (2005: 28)

Dit **estil de vida**, segons **Evânia Reichert**⁶ (2011), en el qual els **valors capitalistes i patriarcal**s s'hi troben (malgrat alguns avenços) encara profundament arrelats, ens **aliena i allunya** de la **subjectivitat** que caracteritzava l'ésser **humà**. Tot **desconnectant-nos**, així, des de ben petites, de les nostres **autèntiques necessitats**, al donar forma a **noves necessitats** creades per aquest (en benefici seu) i, en conseqüència, a una "**cuirassa social**" (com la mateixa autora anomena) que ens **allunya** de la **consciència** i el **compromís**, alhora que **converteix** les

• *L'educació cuirassada tem la llibertat, la creativitat i el plaer. Avui dia ja no està ancorada en el moralisme d'antany. Avui és el culte als pseudovalors, a la competitivitat i al consum, amb una pèrdua d'interioritat i de contacte amb els valors humanitaris.*

• Evânia Reichert (2011: 83 - 84)

⁵ Bauman, Z. (2005). *Vidas Desperdiçadas. La modernidad y sus parias*. Barcelona: Paidós. Pag.22.

⁶ Evânia Reichert és una escriptora i periodista brasilenya, terapeuta psicocorporal d'orientació reichiana i coordinadora de les àrees de psicoteràpia i educació infantil de la pionera "Escola Aberta Vale do Ser", la qual es troba a l'estat de Rio Grande do Sul (Brasil).

relacions socials i educatives en relacions estèrils, mecanitzades, automatitzades i repetitives, generadores de persones tallades a mida d'acord amb les necessitats del sistema i, en definitiva, **còmplices i perpetuadores de la injustícia social** intrínseca a aquest (Turégano, 2007). El que, conseqüentment, **repercuteix de forma negativa en el desenvolupament humà** de les persones, tot **dificultant-lis la visió i consolidació de llurs projectes vitals**.

Mostra d'això en són l'**increment** de les **neurosis** com el **dèficit d'atenció**, la **hiperactivitat**, l'**estrès**, la **depressió**, etc. des de l'**inici de la infància**. Problemes de salut que, segons afirma **Christopher Clouder**⁷ en una entrevista realitzada per Imma Sanchís per a La Contra de la Vanguardia del 27 de Febrer de 2007, són producte del nostre temps. Un **temps frenètic i estressant** marcat, com s'ha esmentat ja al principi d'aquest mateix apartat, pel **consumisme compulsiu** i les múltiples **obligacions**, que exigeixen als infants, com indica el títol de la mateixa ("Molt temps per ser adult, poc per ser infant"), ser i comportar-se com a **petits adults**. Tot i això suposar **anar en contra de la seva naturalesa, accelerant de forma bàrbara i sense contemplacions llur procés maduratiu** i sense donar cabuda a moments per a la pausa, l'escolta, el silenci i, en conseqüència, tampoc per a la reflexió. Fent, així, de la **Infància**, com diu **Elena Martín Artajo**⁸, una **espècie en perill d'extinció**.

Així mateix ho demostra un **Informe sobre la Salut en el Món** presentat, l'any **2009**, per la **Organització Mundial de la Salut (OMS)**, el qual revela i es mostra profundament preocupat pel **creixement avassallador de la depressió**, tot reforçant-se en l'**increment** del número de **suïcidis d'adolescents i infants** d'entre nou i dotze anys en diferents nacions del món, prenent xifres especialment alarmants entre els quinze i els dinou.

Segons un informe anterior a aquest, presentat l'any **2001**, la **OMS** troba les **causes**, o si més no els desencadenants potencials, de dites **problemàtiques**, a més d'entre els elements ja destacats, en les **relacions** i els **vincles psicoafectius** establerts primer dins el nucli familiar i després en altres proveïdors d'atenció. Establint la **clau** per a un **desenvolupament sa** en la **cura afectuosa, atenta i estable** dels infants (Reichert, E. 2011).

Cura que es pot veure **afectada de forma negativa** per l'**impacte de la crisi econòmica i financera**, i les consegüents **polítiques d'austeritat** imposades pels governs, en la **salut de la ciutadania**.

⁷ Christopher Clouder, expert en pedagogia Waldorf, fundada per Rudolf Steiner, és president de la Federació d'Escoles Waldorf.

⁸ Elena Martín – Artajo és pedagoga i mestra Waldorf de l'Escola Waldorf d'Aravaca.

Dos estudis força recents (“*Will Austerity Cuts Dismantle The Spanish Health Care System?*” i “*The Effect of the late 2000 Financial Crisis on Suicide in Spain: an Interrupted Time-Series Analysis*”), publicats en revistes científiques de gran credibilitat internacional (*British Medical Journal* i *The European Journal of Public Health*), els quals han tingut, però, poca visibilitat i ressò als mitjans d’informació espanyols, s’encarreguen de demostrar-ho fent visible diferents dades sobre l’**augment**, de quasi bé un **20%**, de la **depressió** i l’increment d’un **8%** dels **suïcidis** des de l’inici de la crisi l’any 2007 (Navarro, 2013).

Afortunadament però, malgrat ens trobem front un **moment d’especial incertesa, inestabilitat** i gran **vulnerabilitat**, en el qual **trontollen**, ara més que mai els **tres pilars bàsics** de **socialització i desenvolupament personal**, considerats tradicionalment: **família, escola i feina** (Grup de treball “Educació i ciutadania”, del Consell Assessor de la Fundació Esplai, 2007), ens trobem també en un **moment de desperta de consciències, preocupació i qüestionament** envers el **mode de vida** que portem. El que fa possible l’adopció d’una **postura més activa i compromesa** per a la **consolidació**, o almenys la lluita, cap a un **món millor**.

Situació socioeconòmica del municipi d’Es Mercadal

Imatge 1. Recull de fotografies del municipi d’Es Mercadal⁹.

Dins dit context s’emmarca també el municipi d’**Es Mercadal**, per on s’ha plantejat el projecte socioeducatiu i de negoci de **Sa Ludoteca**.

Es Mercadal és un municipi situat al **bell mig de l’illa de Menorca**, el qual es troba delimitat pels termes de Ferreries, Es Migjorn Gran, Alaior i Maó (així mateix es pot observar a la *Imatge 2*).

⁹ Les fotografies han estat extretes de la pàgina del mateix ajuntament. Es poden consultar a la següent pàgina web: <http://www.esmercadal.es>

Imatge 2. Mapa de Menorca.

Autor: [Minorca Municipalities.svg: FinnWikiNo](#)

Font: [Minorca Municipalities.svg](#)

Com es pot veure en el mapa, es tracta del **segon municipi més gran** de l'illa, amb una **extensió de 134 km²**, la major part dels quals han estat declarats, pel **Parlament de les Illes Balears, àrea natural protegida**.

Seguint amb el **nivell demogràfic**, el municipi compta, segons dades registrades l'any 2012 a l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (l'IBESTAT), amb **5396 habitants**. Només el **5'67%** de la població total a l'illa. Sent, com mostra la taula que es troba a continuació (*Taula 1*), a la **unitat poblacional d'Es Mercadal** (*Imatge 3*), amb **2848 habitants**, on es concentren la major part i on, conseqüentment, es troba, un públic potencial major pel projecte socioeducatiu de **Sa Ludoteca**.

Imatge 3. Mapa del municipi d'Es Mercadal amb les diferents unitats poblacionals.

Autor: Ajuntament d'Es Mercadal

Font: <http://www.desmercadal.es>

Dita **fragmentació municipal** podria ser una de les causes del **poc sentiment de pertinença** de que gaudeix la població i en conseqüència de la **manca de participació ciutadana** de la qual fan **demanda** els **Serveis Socials** i el **Punt d'Informació Juvenil** del municipi en les trobades realitzades. Així mateix, les dades obtingudes mitjançant les enquestes a les famílies ho corroboren amb un **0%** de progenitors o bé tutors vinculats a activitats de **voluntariat**.

Taula 1. Població per unitat poblacional.

POBLACIÓ PER UNITAT POBLACIONAL ¹⁰			
Entitat singular	Unitat poblacional	Total	
Fornells	Cala tirant	29	984
	Fornells	641	
	Playas de Fornells	273	
	Diseminado	46	
Mercadal (Es)	Mercadal (Es)	2653	2848
	Roca (Sa)	56	
	Diseminado	139	
Arenal d'En Castell	Arenal d'En Castell	256	444
	Punta Grossa, Poligono I	173	
	Punta Grossa, Poligono II	15	
Macaret (Na)	Macaret (Na)	142	142
Port d'Addaia	Port d'Addaia	401	401
Salines (Ses)	Salines (Ses)	72	72
Son Parc	Son Parc	400	400
Urbanització coves noves	Urbanització Coves Noves	181	181
TOTAL:			5477

Pel que fa les **característiques** de la **població**, es pot dir que es tracta d'una població principalment **adulta**; el **62'18%** de la qual es centre entre la franja d'edat dels **25 als 64 anys**. Guardant un **13'81%** per la franja dels **0 als 14 anys**, un **8'61%** per la dels **15 als 24** i el **15'38%** restant per les persones de **més de 65 anys**. Sent, només, un **24'88%** del total **població immigrant**; població nascuda fora d'Espanya principalment provinent d'Itàlia, Regne Unit i Alemanya. La qual veu en les urbanitzacions del municipi un destí perfecte per retirar-se.

La **taxa de natalitat**¹¹ és d'un **7'41%**; un percentatge relativament baix per l'**11'9%** en que es situa l'**índex de sobreenvelliment**.

Taula 2. Indicadors socioeconòmics d'Es Mercadal.

INDICADORS SOCIOECONÒMICS		
	Municipi d'Es Mercadal ¹²	Unitat poblacional d'Es Mercadal ¹³
Població	5396	2686
Superfície (km ²)	134 km ²	

¹⁰ Les dades expressades a la taula, les quals han estat cedides per l'Ajuntament d'Es Mercadal, daten del 31/12/2011, pel que poden haver sofert alteracions.

¹¹ Per calcular la Taxa de Natalitat s'han utilitzat les últimes dades present en el següent enllaç web de l'IBESTAT: http://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/per-territori/07037/fe07d36e-69c6-4f0a-a511-bef8bd1c6542/es/nac_res0411.px. Daten del 2011. Pel que poden haver sofert alteracions.

¹² Les dades expressades a aquesta columna han estat extretes de l'IBESTAT. Daten de l'01/01/2012, pel que poden haver sofert alteracions.

¹³ Les dades expressades a aquesta columna han estat extretes de la base de dades del Padró d'Habitants d'Es Mercadal a dia 1/01/2012.

Població per sexe		
- Dones	2647 – 49'05%	1338
- Homes	2749 – 50'95%	1348
Població per edat		
- 0 a 4	249 – 4'61%	173 – 6'44%
- 5 a 9	262 – 4'86%	161 – 5'99%
- 10 a 14	234 – 4'34%	122 – 4'54%
- 15 a 19	221 – 4'1%	128 – 4'77%
- 20 a 24	245 – 4'54%	151 – 5'62%
- 25 a 29	398 – 7'38%	213 – 7'93%
- 30 a 34	482 – 8'93%	262 – 9'75%
- 35 a 39	493 – 9'14%	250 – 9'31%
- 40 a 44	454 – 8'41%	237 – 8'82%
- 45 a 49	426 – 7'89%	202 – 7'52%
- 50 a 54	395 – 7'32%	168 – 6'25%
- 55 a 59	357 – 6'62%	152 – 5'66%
- 60 a 64	350 – 6'49%	120 – 4'47%
- 65 a 69	296 – 5'49%	103 – 3'83%
- 70 a 74	216 – 4%	82 – 3'05%
- 75 a 79	147 – 2'72%	67 – 2'49%
- 80 a 84	89 – 1'65%	46 – 1,71%
- 85 i més	82 – 1'52%	49 – 1'82%
Població per nacionalitat		
- Espanyola	3915 – 75'09%	2253 – 83'88%
- Estrangera	1481 – 24'88%	433 – 16'12%
Principals nacionalitats estrangeres	Regne Unit i Itàlia	Regne Unit i Marroc
Taxa de natalitat / 1000 habitants	7'41%	9'68%
Índex de sobreenvelliment	11'9%	18'

Pel que fa la **situació econòmica** de la població i, per tant, de les famílies, tot prenent com a referència els resultats obtinguts (*Taula 3*) mitjançant les **enquestes**¹⁴ realitzades durant l'**estudi** (al no haver-n'hi d'altres disponibles), es pot afirmar, seguint la renda neta anual mitjana per família que estableix l'IBESTAT, que la majoria gaudeixen d'un **nivell socioeconòmic mig** i cada cop més **tirant a baix**, degut al context de crisi en el qual estan immerses. Tot i així, cal dir, que la **taxa d'atur** registrada al municipi és una de les més baixes de l'illa amb només un **2'83**¹⁵%.

¹⁴ Les enquestes i els resultats obtinguts es poden trobar a l'annex 3 del final d'aquest mateix document.

¹⁵ Les dades utilitzades per treure aquest percentatge són les presents en el següent enllaç de l'IBESTAT: http://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/8bd8cd73-428a-4cb4-8b78-e39979144e59/4c17c2d3-b1a1-4c45-9554-7f0d184ce646/es/U302003_2010.px

• *La crisi, cada cop més, ens porta persones i famílies que de sobte han vist canviar el seu status i el seu poder adquisitiu (...). Famílies en diverses situacions que no els permeten arribar a final de mes: sous de misèria, atur, càrrega familiar, grans despeses provinents de l'habitatge, etc.*

• Paraules de l'educadora de Serveis Socials en l'entrevista realitzada (4/2/2013)

Taula 3. Situació econòmica de les famílies enquestades.

SITUACIÓ ECONÒMICA DE LES FAMÍLIES					
Famílies de 3 membres (La renda neta anual mitjana per família de 3 membres que estableix l'IBESTAT és de 28.542€)			Famílies de 4 membres o més (La renda neta anual mitjana per família de 4 membres o més que estableix l'IBESTAT és de 34.645€)		
menys	Aprox	més	menys	aprox	Més
18,46%	32,31%	1,54%	16,92%	30,77%	0%

Envoltat de finques rurals, el poble des Mercadal durant segles va tenir la seva principal font de recursos en l'agricultura i la ramaderia. Ara, en l'actualitat, la major part dels **ingressos** de la població, com mostra el registre de persones afiliades a la seguretat social segons el sector d'activitat econòmica (Taula 4), provenen del **sector serveis**.

Taula 4. Persones afiliades a la Seguretat Social, del Municipi d'Es Mercadal, segons el sector d'activitat econòmica.

PERSONES AFILIADES A LA SEGURETAT SOCIAL, DEL MUNICIPI D'ES MERCADAL, SEGONS EL SECTOR D'ACTIVITAT ECONÒMICA ¹⁶			
Sector primari	Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	84	84
Sector secundari	Indústries extractives	-	241
	Indústria manufacturera	70	
	Subministres d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	-	
	Subministres d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació	-	
	Construcció	171	
Sector terciari	Comerç al por major i al por menor; reparació de vehicles de motor i motocicletes	197	922
	Transport i emmagatzematge	52	
	Hosteleria	230	
	Informació i comunicació	-	
	Activitats financeres i de segurs	11	
	Activitats immobiliàries	8	

¹⁶ Les dades expressades a aquesta taula han estat extretes del següent enllaç de l'IBESTAT: http://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/4602d79c-c80e-4b34-9bd1-5187ffa48213/38c77841-b363-4010-8405-e7259a3692fc/es/I302039_0001.px. Datan de 2011. Pel que poden haver sofert alteracions.

	Activitats professionals, científiques i tècniques	35	
	Activitats administratives i serveis auxiliars	91	
	Administració pública i defensa; seguretat social obligatòria	84	
	Educació	42	
	Activitats sanitàries i de serveis socials	61	
	Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	28	
	Altres serveis	45	
	Activitats de les llars com empleats de personal domèstic, productors de bens i serveis per ús personal	38	
	Activitats d'organitzacions i organismes extraterritorials	-	
		TOTAL:	1247

Es Mercadal és, doncs, un poble en el qual encara hi són preexistents les seves **arrels rurals** però que no volent quedar estancat en elles treballa per obrir-se a la **modernitat** i per **donar resposta** a les **necessitats** del moment. Per això, disposa de diferents **espais lúdics i culturals**, principalment municipals, així com diferents **entitats**, que ofereixen a la seva població una formació interessant i la possibilitat d'assistir a diverses activitats. Entre aquestes trobem:

Taula 5. Llistat d'espais i entitats educatives, socials i culturals del poble d'Es Mercadal

ESPAIS I ENTITATS EDUCATIVES, SOCIALS I CULTURALS		
	Espais que permeten...	Entitats que permeten...
L'accés a la cultura:	- Biblioteca Pública d'Es Mercadal - Arxiu Històric d'Es Mercadal - Centre Artesanal de Menorca - Sala d'Exposicions Ca n'Àngel - Recinte Firal - Sala Multifuncional	- Escola de Música i Dansa - Revista municipal Xerra i Xala - Banda de Música d'Es Mercadal - Joventuts Musicals - PuntArt - Grup de Teatre "Caramull d'Olles" - Associació de Joves Interessats per la cultura
La promoció social i associativa:	- Casal de Gent Gran - Casal i Punt d'informació Juvenil - Parcs públics	- Associació de Mestresses de Casa - Germandat Donants de Sang - Creu Roja - Associació de Comerciants - Comissió de Festes de Sant Nicolau - Unió de Pagesos de Menorca - Associació de Joves Interessats per la cultura
L'accés a l'educació:	- EEI Arc de Sant Martí - CP Mare de Déu del Toro - Escola de Persones Adultes d'Es Mercadal - Centre de Formació Es Mercadal	- AMPA Escola Infantil "Arc de Sant Martí" - AMPA Col·legi "Mare de Déu del Toro"
El foment de l'Esport:	- Skate Parck - Instal·lacions Hípiques Ses Ramones - Pistes de petanca - Poliesportiu municipal - Piscina municipal - Pistes de tennis - Camp de Futbol Sant Martí	- Club Bàsquet Mercadal - Escoleta de Tir amb Arc - Club Petanca - Club Ciclista centre de s'Illa - Societat de perdigoters de Menorca - Club Piscina Mercadal - Club Hípic ses Ramones

		- Societat de Caçadors - Grup Caní Es Mercadal - CE Mercadal - Club d'Escacs Penya Alfil - Club Tennis Mercadal
Acció social	- Centre de Serveis Socials - Residència per a gent gran	- Creu Roja

Imatge 4. Recull de fotografies d'alguns espais del municipi d'Es Mercadal¹⁷.

Anàlisi DAFO del marc contextual de cara la creació de *Sa Ludoteca*

Un cop la **situació socioeconòmica** a **nivell global** i **local** detallada, al següent requadre se'n pot observar l'**anàlisi** que se n'ha extret, tot tenint en compte les aportacions realitzades per les diferents professionals entrevistades i les famílies enquestades.

ANÀLISI DAFO	
DEBILITATS	FORTALESES
... de la situació socioeconòmica global	
- Vivim en un context complex que promou l'individualisme, la competència i, en conseqüència, el sorgiment de sinèrgies conflictives impregnades per un gran sentiment de desconfiança que fa difícil el naixement de valors com el compromís i la solidaritat. - L'estil de vida que el sistema promou ens aliena, des de la infància, sent-nos perjudicial per a la nostra salut i desenvolupament humà.	- L'abús que tota la població estem patint degut a les polítiques d'austeritat imposades pel govern, és el caliu pel sorgiment de nous estils de vida que posen en qüestió el discurs hegemònic imperant i promouen la transformació de la societat, impregnant-la de valors pro-socials. Així ho demostren alguns moviments socials més respectuosos amb la humanitat i el planeta on vivim que s'han anat consolidant i fent més forts en els últims temps com: l'humanisme, l'ecologisme, el feminisme, etc.
... de la situació socioeconòmica del municipi d'Es Mercadal	
- El municipi està conformat per diferents unitats poblacionals, el que afecta de forma negativa al sentiment de pertinença de la ciutadania així com, de forma conseqüencial, a la participació i el	- El municipi es troba a un punt estratègic de l'illa. - El municipi d'Es Mercadal gaudeix de multiplicitat d'espais i instal·lacions,

¹⁷ Les fotografies han estat extretes de la pàgina del mateix ajuntament. Es poden consultar a la següent pàgina web: <http://www.esmercadal.es>

compromís d'aquesta envers el municipi i la seva població. - La crisi econòmica i financera que estem patint condiciona negativament els recursos econòmics dels quals disposen les famílies i l'administració. - Malgrat l'existència de diverses entitats, la seva presència i implicació en la vida del municipi és força baixa. - Manca d'espais socioeducatius on infants i les seves famílies puguin gaudir del temps d'oci de forma conjunta, sobretot durant els mesos d'hivern, i des dels quals es puguin realitzar actuacions conjuntes amb Serveis Socials per tal de preservar el benestar familiar.	principalment de titularitat municipal, en bones condicions. - Així mateix, la gran oferta d'activitats que conformen el calendari festiu, lúdic, esportiu, cultural i educatiu del municipi són oferides pel mateix Ajuntament. - Es veu una gran voluntat per part de l'Ajuntament per donar resposta als interessos i necessitats de la població.
AMENACES	OPORTUNITATS
... de la situació socioeconòmica global	
- L'empitjorament de la situació socioeconòmica comporti l'agreujament de la conflictitat ciutadana repercutint negativament en la convivència i en la salut i desenvolupament humà de les persones.	- L'augment de la necessitat d'unir esforços i actuar, així, de forma conjunta per donar lloc a nous estils de vida més respectuosos amb la humanitat i el planeta que habitem.
... de la situació socioeconòmica del municipi d'Es Mercadal	
- L'empitjorament de l'economia familiar i de la pròpia administració.	- La situació de crisi serveixi a l'administració per replantejar com sostenir, des d'una manca de recursos econòmics, els diferents serveis existents al municipi per així, seguir donant resposta de forma satisfactòria a les necessitats de la ciutadania. I d'altra banda, serveixi a la ciutadania per anar teixint una cultura de participació que permeti a aquesta implicar-se amb la vida del municipi, tot actuant de forma solidària front les necessitats d'aquest així com també de la mateixa població.

3. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE SOCIOEDUCATIU DE SA LUDOTECA

D'acord amb l'anàlisi del context i l'estudi realitzat a partir d'entrevistes a diferents serveis, així com també, enquestes a les famílies del poble d'Es Mercadal, es destaquen un parell de necessitats a les quals és creu que el projecte socioeducatiu de **Sa Ludoteca** hi pot donar resposta, tot fent profit i complementant el **potencial del municipi**.

Entre aquestes trobem:

Figura 6. Necessitats detectades al municipi d'Es Mercadal.

La manca d'espais socioeducatius on poder gaudir d'un temps d'oci en família, o bé oferir a aquestes suport front la complexitat de la situació en la que es troben, i des del qual es puguin realitzar, doncs, accions de caire preventiu per preservar el **benestar familiar**.

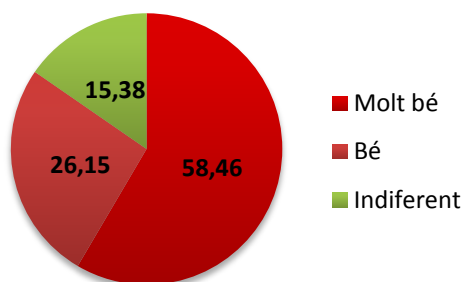
El baix nivell de participació ciutadana i teixit associatiu del qual gaudeix el municipi.

Com mostra el requadre d'Espais i Entitats Educatives, Socials i Culturals del poble d'Es Mercadal (Taula 5), exposat en l'apartat anterior, el municipi gaudeix de força recursos però cap dirigit específicament a infants i les seves famílies.

És, doncs, front aquest buit, i tenint en compte la situació de gran vulnerabilitat que envolta

els principals pilars de socialització i desenvolupament personal, que sorgeix la proposta de **Sa Ludoteca**. Així com també, per anar teixint una cultura de participació, des de la petita infància i conjuntament amb el suport i la implicació de les famílies, que permeti l'augment de la implicació d'aquestes en la vida del municipi i la seva població de forma solidària i desinteressada.

Gràfic 1. Opinió sobre la creació de Sa Ludoteca.

•Aquí fa falta un servei que des de la ben petita infància generi sinèrgies de participació i convidi a la ciutadania a implicar-se en la vida del municipi. Del contrari, com passa ara, costa molt que la gent respongui.

•Paraules del Tècnic del Punt d'Informació Juvenil en l'entrevista realitzada (30/8/2013)

Dita **proposta** ha estat **recolzada** pel **84,61%** (Gràfic 1) de les **famílies enquestades**. Les quals consideren necessari que el municipi gaudeixi d'un espai d'aquestes característiques per diverses **raons**:

Taula 6. Raons de les famílies enquestades que recolzen i troben necessària la creació de Sa Ludoteca.

Raons de les famílies que recolzen i troben necessària la creació de Sa Ludoteca com...	
Espai d'esbarjo, relació, aprenentatge i desenvolupament humà	<i>"Un espai extra on es fillets podrien aprendre i créixer com a persones"</i> <i>"Dóna autonomia als pares i pels infants és una activitat lúdica molt positiva on compartir i experimentar"</i>
Espai de suport a les famílies que treballen i tenen dificultats per fer-se càrrec dels infants	<i>"Perquè així els infants no estarien pel carrer tot el dia i estaríem més tranquils i a més seria educatiu"</i> <i>"Un espai on poder deixar els fills atesos sempre és una bona alternativa quan tens feina"</i>
Alternativa i diversificació de l'oferta d'activitats del municipi	<i>"Crec que es Mercadal és un municipi amb un nombre elevat de població infantil i sembla mentida que no tingui cap alternativa a oferir que els pocs parcs que hi ha o la biblioteca. On es pot anar quan fa mal temps? Els nens necessiten sortir, esbargir-se i comunicar-se amb els demés... també a l'hivern!!!"</i> <i>"Aportaria al municipi una oferta alternativa i complementària a l'actual"</i> <i>"Seria important tenir alguna alternativa als parcs, un lloc on poder jugar lliurement"</i>

Per contra, el **14'63%** restant, com expressa el gràfic (Gràfic 1), es mostra **indiferent**, apel·lant a la **sobreoferta d'activitats extraescolars** i llençant una **crítica** a la **"cultura d'aparcar infants"**, com diu una de les persones enquestades.

Taula 7. Raons de les famílies enquestades que es mostren contràries o bé indiferents a la creació de Sa Ludoteca.

Raons de les famílies que es mostren contràries o bé indiferents a la creació de Sa Ludoteca	
Existència d'una sobreoferta d'activitats extraescolars	<i>"Porque estamos en crisis para todos familias, ayuntamientos... aunque el motivo principal es que los niños y adolescentes de este pueblo ya disponen de algunas instalaciones propias para ellos biblioteca, casal..."</i> <i>"Hi ha un excedent d'oferta municipal per totes les edats a Mercadal, moltes de les quals són deficitàries (escoleta, activitats esportives...). No cal endeutar-se més"</i>
Ludoteca com a guarderia	<i>"Perquè crec que no hi portaria els meus fills. Hi ha prou activitats al poble, que els nens necessiten jugar i estar amb els seus pares i no deixar-los aparcats"</i> <i>"Cal replantejar-nos com a pares si aquesta cultura "d'aparcar" els nostres infants a tota hora és positiva per a ells. Jo puc assegurar que no!!!"</i>

Així, doncs, recollint les necessitats derivades de l'anàlisi contextual, així com totes les veus resultants tant de les entrevistes com de les enquestes realitzades, ***Sa Ludoteca*** es presenta com un **espai viu** que pretén sumar esforços al desig anhelat per l'Ajuntament d'Es Mercadal d'obrir aquest a la **modernitat**, tot **respectant** i **mantenint l'essència** del **poble**; un **poble d'arrels rurals, acollidor i respectuós**. Tot animant-lo a moure's per **créixer**, no des del creixement productiu, el qual ens ha portat a la modernitat de la qual Bauman ens parla i de la qual en sentim avui les conseqüències, sinó des del **desenvolupament personal** i el **cultiu** d'una **ciutadania activa, crítica i compromesa** amb la població i l'entorn que la rodeja, la qual vegi en el suport mutu, la creació de xarxes i l'intercanvi les bases per un nou model de vida més ric (en qualitat) i responsable.

4. OBJECTIUS

Els **objectius**, doncs, que el projecte socioeducatiu de **Sa Ludoteca** persegueix són els següents:

Objectiu general:

- Oferir un **espai** on **infants** i **famílies** puguin **desenvolupar-se** com a **persones** i **ciutadanes actives** i **compromeses** amb la **vida del municipi** i els seus **habitants**.

Objectius específics:

Referents als Infants:

Gaudir del **joc lliure** i **espontani**.

Augmentar el **nivell d'autonomia** i **iniciativa personal**.

Adquirir **actituds cíviques, reflexives** i **participatives**.

Referents a les famílies:

Gaudir d'un **espai relaxat** de **relació** i **intercanvi**.

Conèixer i **aprofundir** en **temes d'interès** relacionats amb la **criança**.

Construir i/o **augmentar** la **xarxa** de **suport** entre les **famílies** participants.

Augmentar la **implicació**, la **iniciativa**, el **compromís** i la **participació**.

Referents a famílies i infants:

Gaudir d'un **temps** i un **espai relaxat** i **distès** en **família**. .

Potenciar el **diàleg** i la **relació** entre **famílies** i **infants**.

5. PARTICIPANTS

El projecte socioeducatiu de *Sa Ludoteca* va dirigit a **infants**, d'entre **3 i 12 anys**, residents al municipi d'**Es Mercadal**, i les seves **famílies**. Les **característiques** principals de les quals són:

Començant per la **procedència** (Gràfic 2), el **98,46%** són **espanyoles**; la majoria pròpies del mateix municipi i només el **1,53%** restant són de **procedència estrangera**.

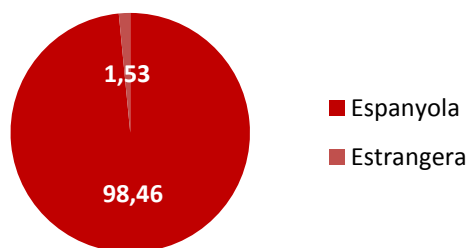
Un **70,77%** dels nuclis familiars enquestats s'han formalitzat mitjançant el **casament**. D'altra banda, un **12,31%** dels progenitors i/o tutors legals dels infants es mantenen **solters**. El **19,92%** restant l'ocupen els matrimonis que han acabat amb **divorci** (Gràfic 3).

Seguint amb el **nivell d'estudis** de les famílies, com s'observa en el Gràfic 4, bona part d'elles gaudeixen principalment dels **estudis primaris i secundaris**. Destaca, però, l'alt grau d'**estudis universitaris** encapçalat per les dones amb un 33,85%.

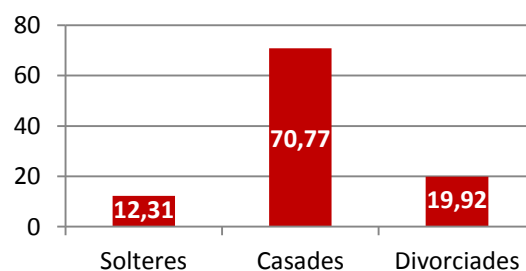
Pel que fa la **situació ocupacional** la majoria dels progenitors i/o tutor legals es mantenen **actius** (Gràfic 5). Tot i així, la **situació econòmica** de la qual la major part de les famílies gaudeix és de **nivell mitjà tirant a baix**.

Finalment, centrant-nos ara amb el **tipus de famílies** (Gràfic 6), principalment trobem, amb un **92,68%**, **famílies nuclears** formades per **parelles heterosexuales**, un **14,63%** de les quals són **numeroses** amb 3 o més fills/es.

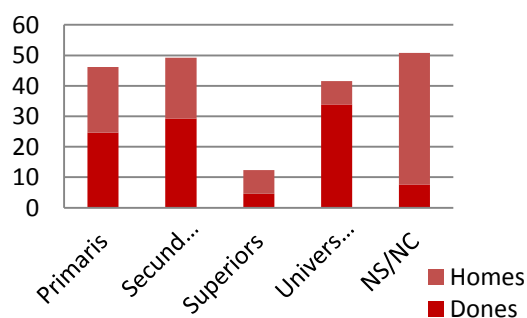
Gràfic 2. Procedència de les famílies enquestades.

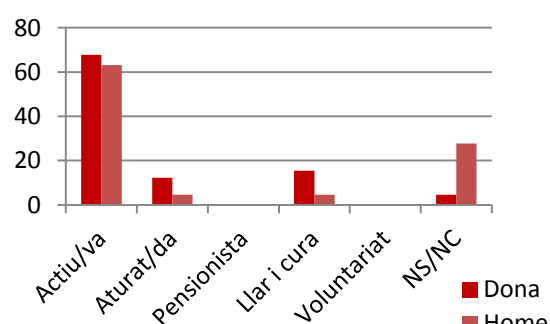
Gràfic 3. Estat civil de les persones enquestades.

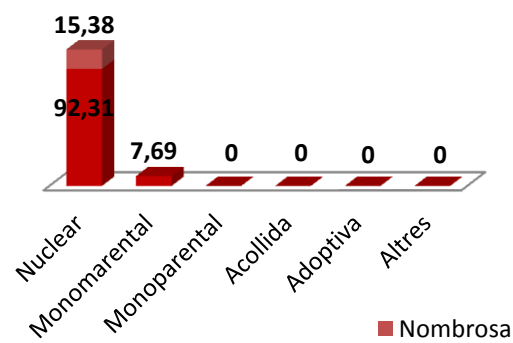
Gràfic 4. Nivell d'estudis per sexes.

Gràfic 5. Situació ocupacional per sexes.

Gràfic 6. Tipus de famílies.

6. FONAMENTACIÓ TEÒRICA

La infància; etapa transcendent pel desenvolupament humà

• *Un nen que no es senti estimat, difícilment podrà ser educat.*

• Johann Heinrich Pestalozzi

• *La infància no és el temps per avançar processos, és el terreny abonat per sembrar les llavors que més endavant brotaran com pensaments i capacitats intel·lectuals. És l'etapa per aprendre a través de les mans, els ulls, la boca, els peus, per experimentar les lleis físiques del món, per mullar-se amb l'aigua, jugar amb la terra, volar estels amb l'aire, fascinar-se amb el joc, entrar en la realitat on es viu.*

• Elena Martín Artajo

La **infància** és l'**etapa evolutiva** que va des del **naixement** fins als **11-12 anys**, aproximadament, concloent amb l'inici de l'adolescència. És l'etapa que fa possible el principi d'un llarg camí cap el **desenvolupament** de la **personalitat humana**, sent per això necessari, tot estant d'acord amb **Maria Montessori**, reconèixer la important **funció** dels **infants** en l'**assoliment** d'una **edat adulta madura i independent** (Montessori M. , 1979), així com els seus **drets, necessitats i capacitats**, tot defugint de la mirada adultocèntrica, centrada únicament (com el seu nom deixa entreveure) en el punt de vista de la persona adulta. Ja que els **infants**, tot i néixer en un estat força **immadur** (respecte altres mamífers) que els fa ser absolutament **dependents** dels seus progenitors o tutors (en tant que la seva existència depèn d'aquests), dels quals necessiten rebre el major **contacte, temps, companyia i comunicació** possible per a la **construcció sana** de la seva **personalitat i autoestima** (Alfonsín, et al., 2011), **porten al seu interior**, segons i estant d'acord amb el neuròleg **Antonio Damasio**, "*l'energia per obrir-se a noves experiències i idees, per vèncer obstacles i reflexionar sobre els efectes i els significats de les vivències pròpies i d'altres personals*" (Wild, R., 2011:58) per així anar evolucionant.

D'aquí que l'**infant**, hagi estat descrit per **Maria Montessori**, com un ser "**ignorant**" (en tant que **immadur i desproveït** de les **característiques comportamentals** pròpies del **grup social i cultural** en el qual neix), **inquiet i actiu**, al estar exposat en un **estat de transformació permanent**, tant corporal com mental (Montessori M. , 2003), que necessita quelcom més que l'**amor** i la **protecció** de les **persones**; necessita del seu **acompanyament actiu, conscient i**

respectuós en el llarg procés de **desenvolupament de si mateix** i d'**adaptació al medi** que l'envolta (Montessori M. , 1979).

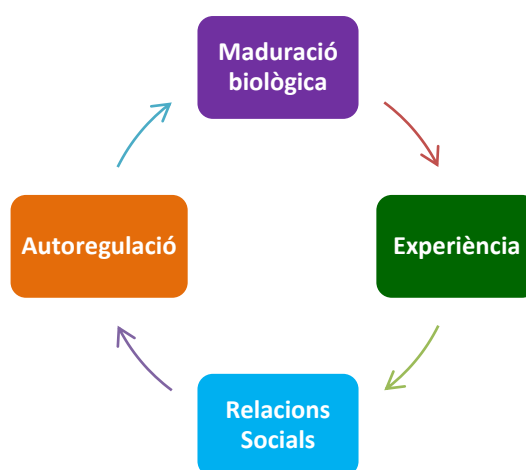
I amb això considerem que consisteix l'**educació** pel **desenvolupament humà**; en un **procés** que serveixi de **guia** i **recolzament** per a la **vida**, tot creient en el **potencial creador** dels **infants**, d'acord a l'estadi del desenvolupament en el que es troben, posat en **relació** amb altres **persones** i un **context viu i ric en estímuls**.

Destacar, doncs, la importància de l'**amor** cap als **infants** des del **profund respecte** cap els seus **processos vitals**, com dos elements fonamentals per a l'**autèntica autorealització** d'aquest. I

que incideixen, per tant, en el seu desenvolupament, tot interactuant de forma interrelacionada amb els quatre factors, identificats per Piaget (Figura 7): la **maduració biològica**, entesa com el resultat d'una seqüència de construccions successives que no són innates a l'estructura nerviosa hereditària de la persona, sinó que guarden relació amb factors com la pràctica, l'experiència i les relacions socials; l'**experiència** i les **relacions socials**, les qual influeix en el desenvolupament cognitiu a

través del contacte i la interacció dels subjectes amb el món i les persones que els envolten. I per últim, i segons l'autor fonamental, l'**autoregulació** de les estructures, procés mitjançant el qual es produeix un equilibri entre els processos d'assimilació i acomodació que porten a l'adaptació de l'organisme al medi en el que habita (Mariscal, Giménez-Dasi, Carriedo, & Corral, 2009).

Figura 7. Factors que influeixen en els desenvolupament humà.

Característiques cognitives, emocionals i socials dels infants d'entre 3 i 12 anys

D'acord al plantejament de Piaget i centrant-nos ara, específicament, en la franja d'edat (3 – 12 anys) a la qual es dirigeix el servei socioeducatiu de *Sa Ludoteca*, en aquest apartat es presenten les característiques cognitives, emocionals i socials, pròpies d'aquesta etapa, que considerem importants a tenir en compte per promoure el desenvolupament de la personalitat humana dels infants.

L'etapa preoperativa, dels 2-3 anys als 7-8.

L'etapa preoperativa la qual comença al voltant dels 2-3 anys s'inicia amb l'adquisició, progressiva, de la **funció simbòlica**, mitjançant la qual la **intel·ligència** dels infants passa de ser eminentment **pràctica** a ser **representacional**. Permetent, a l'infant, **negociar** no solament amb els **aspectes percebuts** sinó també amb els **imaginats** i possibilitant l'**aparició de noves accions** com el **joc de ficció**, la **imitació diferida**, el **dibuix** i el **llenguatge**.

Ara bé, malgrat la consolidació d'aquesta nova funció, els infants, com afirma **Piaget**, es troben encara fixats en una **reflexió centrada en el seu "jo"**, en el seu punt de vista subjectiu i particular; en el que ell anomena **egocentrisme intel·lectual**, **impossibilitant-lis posar-se en el punt de vista i lloc de l'altra**. Prova d'això, és la **difficultat** que manifesten per establir una **comunicació** en la qual s'expressin i comprenguin les opinions de tots els interlocutors, alhora que per **entendre nocions relatives** o bé **considerar diversos aspectes de forma simultània (pensament centrat)** (Mariscal, Giménez-Dasi, Carriedo, & Corral, 2009). Pel que, consegüentment no té sentit, com afirma Rebeca Wild, que es donin explicacions lògiques als infants d'aquesta etapa per fer-lis comprendre les realitats d'aquest món (Wild, 2011).

Paral·lelament, **Piaget** descriu el **pensament** dels infants com **sincrètic**: inclinat a concebre la realitat de forma excessivament interconnectada i global. Disposant als infants a explicar uns esdeveniments en funció d'altres que simplement co-ocorren, com si els fets que succeeixen junts s'impliquessin recíprocament.

Altres característiques que aquest atribueix al **pensament infantil** són l'**animisme** i l'**artificionisme**. La primera, per la tendència dels infants a "humanitzar" tot ésser inanimat. I la segona, per concebre els fets provinents de la naturalesa com productes de l'activitat humana.

Moltes **característiques** del **pensament infantil**, en aquesta etapa, tenen una clara **sortida** en la **comunicació** i la **interacció** amb les **persones** i l'**entorn**, les quals situen als infants front diferents **conflictes** que, mitjançant **processos d'assimilació** i **acomodació**, lis permeten **adaptar-se al medi en el que viuen** (Mariscal, Giménez-Dasi, Carriedo, & Corral, 2009).

L'etapa preoperativa obre, doncs, un **nou període** en la vida dels infants, marcat per la **curiositat** i les **ganes d'explorar el món** més enllà de l'entorn familiar. Degut això, comença a despertar-se al seu interior la **necessitat**, imperiosa, de **gaudir de moltes experiències en cos propi**. El que els endinsa cap un **estadi de necessitats cada cop més intenses** marcat, com ressalta **Piaget**, pel **conflicte de tendències individuals i simbòliques** del **pensament infantil** i aquelles més **lògiques** i **socialitzadores** que amb prou feines encara han estat establertes

(Wild, 2011), però que al llarg d'aquesta etapa, gràcies a la **interacció** amb altres **persones** i el seu **grup d'iguals** (el qual troba els seus inicis en aquesta etapa) s'aniran assolint de forma progressiva, tot contribuint en la **definició de si mateix** com a **ser independent**.

Dita **definició** i **valoració** que els **infants**, compresos entre les edats d'aquesta etapa, solen realitzar de **si mateixos**, d'acord amb els **judicis de valor** que **pares, mares** i **grup d'iguals** realitzen entorn les seves capacitats, acostuma a ser **positiva**. El que genera en ells un grau de **confiança** important que, segons autors com **Bjorklund** i **Green**, convençuts de les seves possibilitats per aconseguir la meta que es proposin, els **predisposa** de forma **positiva** per a l'**aprenentatge**.

Altres elements que, durant aquest període, juguen un paper força important en el **progrés** i el **procés d'aprenentatge**, els quals porten als infants a **explorar** i **marcar-se nous objectius**, són la **iniciativa** i la **independència** dels **infants**.

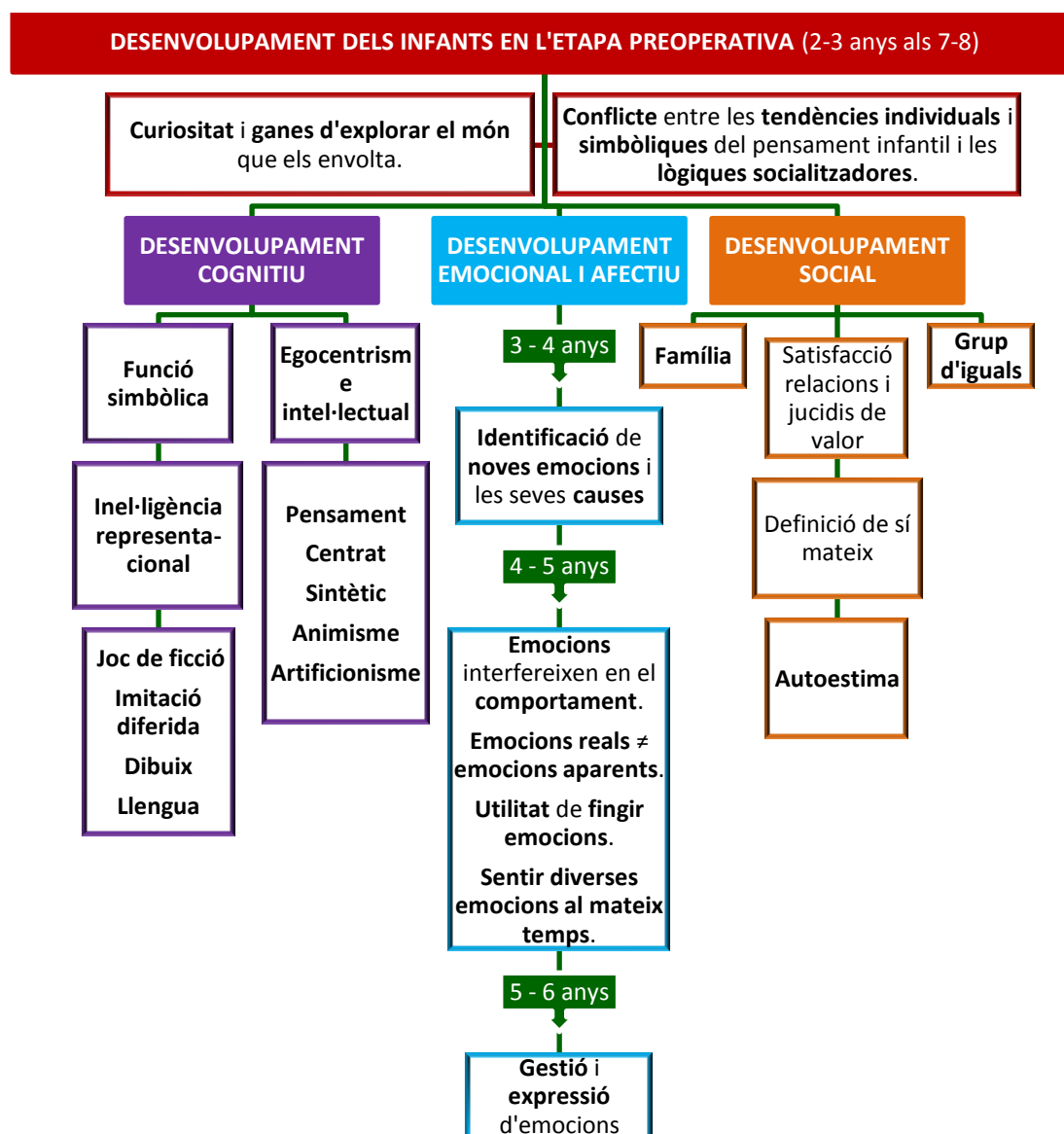
Deixant de banda el **desenvolupament cognitiu** dels infants i interessant-nos ara pel seu **desenvolupament afectiu, emocional i social**, el qual es veu **condicionat** segons el **vincle afectiu** establert amb la mare i el pare (Pons *et al.*, 2005 en Mariscal, 2009), dir que, de tractar-se aquest d'un **vincle segur**, entre els **3 i 4 anys** el **coneixement** de les **emocions** es torna cada cop **més complex**, tot permetent-lis **identificar emocions** com la culpa, la vergonya, l'orgull, la timidesa, etc., així com els **esdeveniments** que les **desencadenen** i les **causes** de dits estats.

Cap els **4 i 5 anys** els infants comencen a entendre que les **emocions** de les altres persones **influeixen** en el seu **comportament**, tot actuant d'acord amb les seves intencions, desitjos i creences. A més a més de comprendre la **diferència entre emocions reals i emocions aparents** i la **utilitat de fingir emocions** en certes situacions. Un altre avenç, a n'aquesta etapa, és el descobriment, que suposa pels infants, adonar-se'n que les **persones** podem **sentir diverses emocions** front el **mateix esdeveniment**.

Ara bé, malgrat els progressos esmentats, no és però, fins els **5 – 6 anys**, que es produeixen avanços importants pel que fa la **gestió** i l'**expressió d'emocions**, els quals contribueixen en l'establiment de **relacions satisfactòries**. **Primer**, dins el **nucli familiar**, el qual constitueix l'inicial **context de socialització** on els infants aprenen a interaccionar i relacionar-se amb les demés persones; i **segon**, amb el **grup d'iguals**, amb el qual podran anar teixint, gràcies a l'inici de l'escolarització, l'aparició del joc de ficció, el descens de l'egocentrisme i la progressiva capacitat per tenir en compte els pensaments, sentiments i intencions de les demés, vertaders vincles d'amistat (Mariscal, Giménez-Dasi, Carriedo, & Corral, 2009).

Figura 8. El desenvolupament dels infants en l'Etapa Preoperativa (2-3 anys als 7-8).

Entre els **5 i 8 anys**, com senyala **Rebeca Wild** (2011), es produeix l'època de transició entre l'etapa preoperativa i la operativa, la qual, en ocasions, pot suposar una **crisi vital** important pels **infants** i les seves **famílies** al exposar uns i altres front un nou context en el qual han de ser una vegada més **reubicats** per seguir creixent i madurant. Ja que com apunta també **Piaget**, el pensament operatiu no és independent de les adquisicions realitzades en les etapes anteriors. Tampoc es tracta d'una simple traducció o continuació sinó que requereix la reconstrucció sobre un nou pla (Mariscal, Giménez-Dasi, Carriedo, & Corral, 2009).

L'etapa operativa, dels 7-8 anys als 13-14.

L'etapa operativa o, com l'anomenava **Piaget**, de les **operacions concretes** comença amb el desenvolupament progressiu de les nocions de conservació, amb les quals els infants van

prenent consciència de que les relacions quantitatives entre dos objectes romanen constants tot i produir-se deformacions perceptives irrelevants (és a dir, sense afegir-lis ni llevar-lis res), en relació a la quantitat, la matèria, la longitud, el volum i el pes.

Una altre avenç important, a nivell cognitiu, que permet als infants d'aquesta etapa seguir evolucionant, és el **desenvolupament de la classificació**, la **seriació** i la **noció de número**. Procés en el qual els infants aprenen a classificar i agrupar els objectes en funció d'algun criteri de semblança o equivalència, en funció de certes diferències apreciables en alguna de les seves característiques i en el qual aprenen que els objectes poden ser contats i que, per tant, la quantitat d'aquests i les relacions ordinals entre els mateixos ajuden també a comprendre i a estructurar la realitat.

De forma paral·lela es produeix també el **desenvolupament de les nocions espacio-temporals**. És a dir, aquelles que permeten l'establiment de connexions en l'interior dels objectes amb independència de les seves dimensions i la conceptualització de cada un d'aquests com un tot, com un continu espacio-temporal únic.

A mesura que els infants van avançant al llarg d'aquesta etapa i desenvolupant les capacitats esmentades en aquest apartat, també van adquirint, de forma paral·lela i progressiva, les propietats de **reversibilitat** i **descentració**, desempallegant-se, així, de la irreversibilitat i la centració que en l'etapa anterior, entre d'altres, caracteritzava el pensament infantil. Permetent, als infants, anar avançant en l'**escolta** i la **comprensió dels punts de vista d'altres persones**. Propiciant un nou pla força interessant des d'on seguir avançant en el **desenvolupament emocional i social**.

Començant pel **desenvolupament emocional** al llarg d'aquesta etapa, trobem 8 habilitats que hi juguen, al respecte, un paper fonamental. Entre elles trobem: la **presa de consciència de les pròpies emocions**, desplegant, en aquesta nova etapa, la capacitat d'entendre que es poden tenir emocions simultànies de signe contrari sobre diferents aspectes d'una mateixa situació; la **capacitat per identificar i comprendre les emocions de les demés persones**, comptant no només amb la informació present, sinó també tenint en compte el que ha passat o el que pot estar anticipant sobre el futur (Genepp i Chiliankurti, 1988 en Mariscal, 2009); la **capacitat per expressar verbalment les emocions de forma apropiada** d'acord amb les pautes culturals de la societat en la qual viuen, el que passa per desenvolupar un llenguatge específic que lis permeti identificar i posar nom a les diferents emocions per tal de poder compartir amb les persones del seu voltant la seva experiència emocional, així com cercar ajuda i recolzament en determinades situacions; la **capacitat per empatitzar amb les experiències emocionals de les**

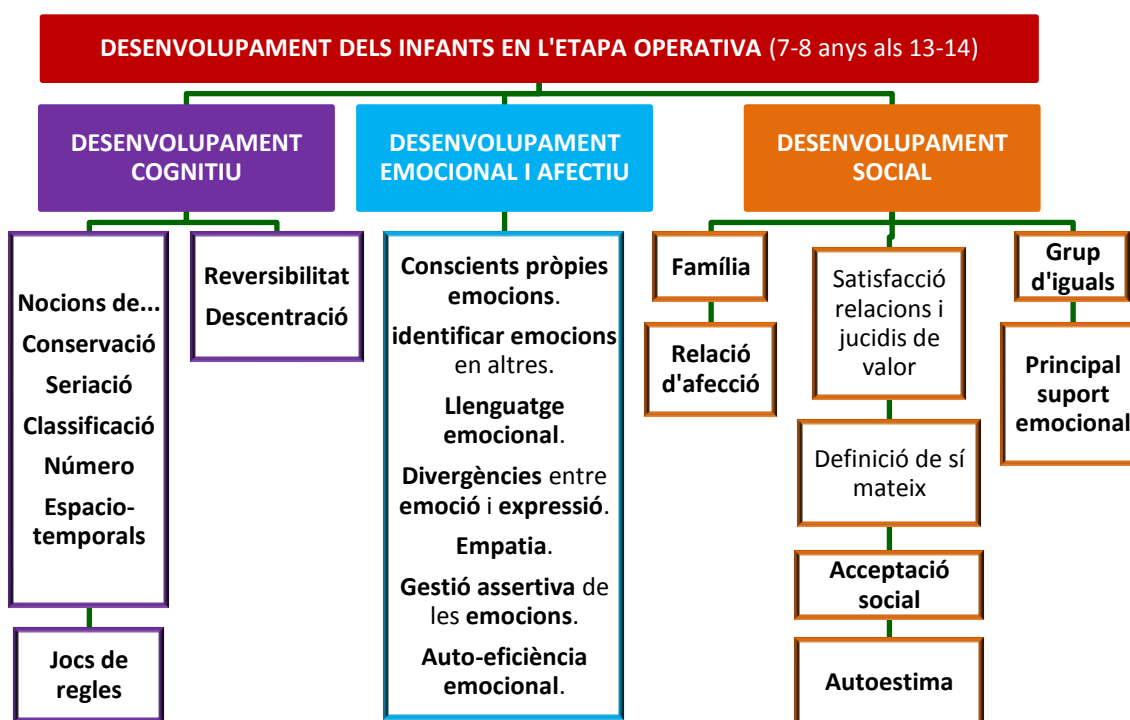

demés, és a dir, de ser capaç de posar-se al lloc de l'altra tot sentint com està vivint emocionalment la situació; la **presa de consciència de que un estat emocional intern no té perquè correspondre amb una manifestació emocional externa**, el que lis permet protegir la seva autoestima al tractar de preservar la seva imatge front les demés persones, així com, entre d'altres, establir millors relacions; la **capacitat per enfrontar-se de forma adaptativa a les emocions negatives i a les circumstàncies estressants**, sent capaços, primer, de controlar la intensitat i duració de les seves emocions, expressar-les adequadament i regular la seva experiència cognitiva entorn aquestes i, després, desenvolupar estratègies que lis permetin gestionar de forma positiva les emocions, tot guanyant un major equilibri en les seves reaccions emocionals (Wild, 2011); la **presa de consciència de la forma en que es comuniquen les emocions** depenent del grau de confiança entre aquests (infants) i les demés. I per últim, la **capacitat per l'auto-eficiència emocional**, la qual, relacionada amb el desenvolupament de l'autoestima i també cognitiu dels infants, implica l'acceptació de la pròpia experiència emocional (Saarni, Campos, Camras i Witherington, 2006 en Mariscal, 2009).

Entrant ara en el **desenvolupament social** dels infants, esmentar una vegada més la importància del paper que juguen les **famílies** i la **relació d'afecció** que s'estableix entre uns i altres, sobretot durant els primers anys de vida, en el **desenvolupament dels infants** i, en concret, en la **qualitat de les relacions** que aquests estableixen primer amb els membres del nucli familiar i després, cap els **6-12 anys**, amb el **grup d'iguals**. Qui es converteix en el principal **marc de referència i recolzament emocional**, alhora que a partir de qui es mesura el grau d'**acceptació social**.

És en aquest punt, en el qual les **relacions entre iguals** comencen a cobrar de forma progressiva **més importància** i gràcies als diferents avenços a nivell cognitiu i emocional experimentats al llarg d'aquesta etapa, que segons explica **Rebeca Wild**, **augmenta l'interès dels infants per establir relacions clares entre objectes i persones**, les quals lis permetin obtenir resultats satisfactoris de les seves accions. D'aquí que aquests entrin, segons **Piaget**, en "l'**etapa de fer regles**" (Wild, 2011), caracteritzada per l'interès creixent, per part dels infants, en els **jocs de regles**. Primer, entenent aquestes com a immutables i, després, establint, per si mateixos, les pròpies regles de joc (Mariscal, Giménez-Dasi, Carriedo, & Corral, 2009).

Figura 9. El desenvolupament dels Infants en l'Etapa Operativa (7-8 anys als 13-14).

El joc; una necessitat vital pel desenvolupament sa dels infants

- *El joc infantil és per l'home com el capoll del qual floreixen totes les seves activitats.*
• Froebel

- *Quan els infants juguen <<s'estan fent a si mateixos>>.*
• Rebeca Wild

D'acord amb el que s'ha anat exposant al llarg d'aquest apartat, considerem el **joc**, i en concret el **joc lliure**, com un **element cabdal** pel **desenvolupament** dels **infants**. El qual ha estat reconegut i recollit en forma de **dret bàsic** i **personal** per diferents **normatives**, les principals de les quals són: la **Declaració dels Drets dels Infants** i la **Convenció sobre els Drets dels Infants** (Fernández Rodríguez & Salgado Ballester, 2011).

Figura 10. El dret al joc.

Declaració dels Drets dels Infants	Convenció sobre els Drets dels Infants
• <i>“L’infant ha de gaudir plenament de jocs i recreacions, els quals hauran d’estar orientats cap als fins perseguits per l’educació; la societat i les autoritats públiques s’esforçaran per promoure el gaudiment d’aquest dret”</i> • ONU, 30 de Desembre de 1959 • (Principi 7, 3r paràgraf)	• <i>“Els Estats membres reconeixen el dret de l’infant al descans i a l’esplai, al joc i a les activitats d’esbarjo adequades a la seva edat, i a participar lliurement en la vida cultural i les arts”</i> • ONU, 20 de Novembre de 1989 • (Art. 31)

Així mateix, algunes institucions com l’**American Academy of Pediatrics** s’hi mostren d’acord tot dient: ***“El joc és essencial, per sobre de cap altra activitat, perquè els infants assoleixen metes socials, emocionals i intel·lectuals en el seu desenvolupament, així com per ajudar-los a gestionar l’estrès i a adaptar-se més bé a diferents circumstàncies¹⁸”***, dins un context arrebossat d’activitats organitzades, el qual comporta, com ja s’ha esmentat, conseqüències indesitjades sobre la seva salut.

“Uns xavals absolutament planificats i dirigits per adults no saben què fer i s’avorreixen si algú no lis organitza el temps o el joc, tenen poca capacitat de decisió, escassa creativitat i nul·la propensió a inventar o descobrir, i lis resulta difícil relacionar-se, negociar amb els iguals, treballar en grup, autorregular-se o resoldre problemes sols”

• (Rius, M. 2011:6)

Concebem, doncs, el **joc lliure** com una **activitat natural, voluntària i espontània**, innata a l’ésser humà, la qual guarda, com afirma **Rebeca Wild**, una misteriosa relació amb la vivència de **llibertat** (2006), tot i desenvolupar-se dins uns **límits espacials i temporals** determinats, així com sota unes **regles lliurement acceptades** per les persones participants (Ripoll, O. 2006).

Per l’infant, el **joc** i el **treball** representen, doncs, una **mateixa activitat** (Wild, R. 2006). Una **eina** que, des del **plaer**, la **satisfacció** i la **diversió** lis proporciona un seguit d’**aprenentatges vivencials** bàsics pel **desenvolupament** de la seva **personalitat**, **capacitat d’innovar** i **cercar solucions** (Pérez, M. en Rius, M. 2011), així com les **habilitats relacionals i emocionals** necessàries pel ple exercici de la **vida adulta** (Sierra, P. en Rius, M. 2011).

El joc com a eina...

¹⁸ Vol. 119, núm. 1 (2007), The importance of Play in promoting healthy child development and maintaining strong parent-child bonds.

...de coneixement i relació amb un mateix...

permet als **infants** **apropar-se** a la **seva persona** i endinsar-se en un **procés d'autoconeixement** que els permeti **reconèixer** i **acceptar** els seus **límits** i **potencialitats**, així com aprendre a **gestionar** les seves **frustracions** tot fomentant en ells l'**autocontrol** i incidint de forma positiva sobre el seu grau d'**autonomia** i nivell d'**autoestima**.

...de socialització...

constitueix un important i ric instrument pel **coneixement** i **relació** amb altres **persones** i el **medi** que els **rodeja**, així com per la **transmissió** i **integració** de **valors ètics, morals i estètics** de la societat a la qual es pertany, mitjançant la **interacció** amb les joguines i/o persones participants i l'**intercanvi** amb aquestes. El qual afavoreix la **comunicació** i la **resolució** de **conflictes** de forma **assertiva** i, en conseqüència, el sorgiment de nous **models relacionals**.

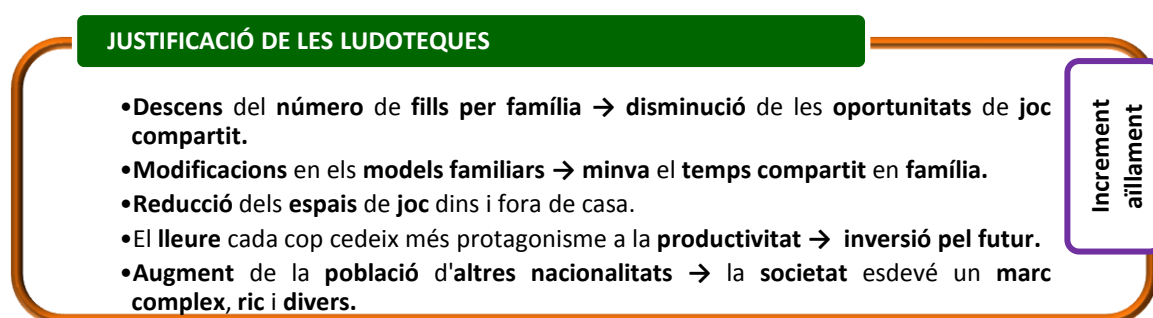
...d'aprenentatge i desenvolupament humà...

és un **assaig** per a la **vida adulta**, el qual els permet **assimilar** i **posar en pràctica** aquells **coneixements** i **capacitats**, adquirides en el seu entorn, que esdevindran fonamentals al créixer.

Les ludoteques

Dites propietats del joc són les que avui segueixen donant sentit a equipaments socioeducatius com les **ludoteques**. Les quals a part d'incidir de forma positiva en el **desenvolupament personal i social** dels **infants**, permetent-los **gaudir**, en **companyia**, d'un **espai de joc lliure curosament preparat i adaptat** a les seves **característiques, interessos i necessitats**, s'esforcen per donar **resposta** a la **situació** de gran **complexitat** que a dia d'avui envolta les seves **famílies** i el seu **entorn** (Figura 11).

Figura 11. Justificació de les ludoteques¹⁹.

Definició

Donada la **inexistència** d'una **lleï**, a nivell d'**Illes Balears**, que reguli les ludoteques, ens acollim a la definició recollida en el **Decret 94/2009**, de 9 de juny, editat pel Departament de

¹⁹ El recull realitzat s'ha fet en base a les fonts consultades de: Maria De Borja i Solé, Sílvia Penón i J. L. Fernández Rodríguez, J. L i J. A. Salgado Ballester, les quals es troben a la bibliografia d'aquest mateix document.

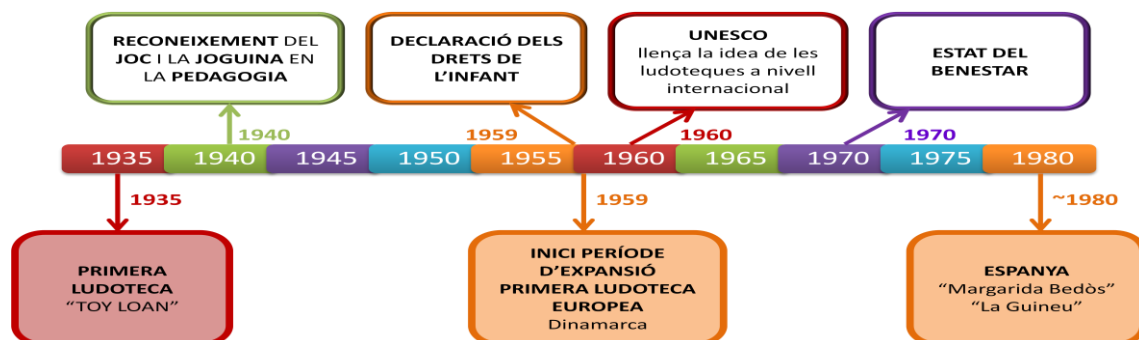
Governació i Administracions Públiques de la **Generalitat de Catalunya**, el qual les concep com *“centres, equipaments o bé espais delimitats, dotats d’un fons lúdic important de jocs i joguines, segures i de qualitat, així com d’altres elements, amb una clara finalitat lúdica, socioeducativa, cívica i inclusiva a partir de la qual es dissenya i s’implementa el projecte socioeducatiu amb l’objectiu de garantir el dret d’infants i joves, menors d’edat, al joc, tot contribuint en el seu desenvolupament integral”*.

Per arribar, però, a aquesta imatge més complexa de ludoteca i a la regulació d’aquesta en una llei, han tingut de passar molts anys.

Origen

L’origen de les ludoteques es situa a **inicis del s.XX** a la ciutat de “**Los Ángeles**”, Califòrnia, on a data de 6 de Maig de 1935, s’obria, en un garatge de Manchester Park, la **primera ludoteca** coneguda amb el nom de **Toy Loan** (nom que en l’actualitat designa la xarxa de ludoteques que s’han anat creant en dit estat durant aquests 78 anys). Aquesta es regia baix el **sistema de préstec** que, tradicionalment, ha caracteritzat les biblioteques. Sent, però, en aquest cas, jocs i joguines els quals eren prestats i utilitzats per infants i joves en les seves llars, durant un període de temps determinat²⁰. Es tractava, doncs, d’una ludoteca amb una **finalitat principalment assistencial**; l’origen del **model anglosaxó** destacat pel paper assistencial i terapèutic del joc i la joguina.

Figura 12. Resum històric del sorgiment de les ludoteques.

No és, però, fins, aproximadament, els **anys 60** (25 anys més tard), amb el **reconeixement**, per part de la **pedagogia** a partir dels **anys 40**, del **valor educatiu del joc** i les **joguines** i la seva **contribució** en el **desenvolupament dels infants**; l’aprovació de la **Declaració dels Drets de l’Infant** (1959) i el llançament de la idea de les **ludoteques**, per part de la **UNESCO**, a **nivell**

²⁰ Per a més informació es pot consultar la següent pàgina web del “Department of Public Social Services” de la ciutat de “Los Ángeles”: <http://dpss.lacounty.gov/dpss/toyloan/memories.cfm>.

internacional com a **espais facilitadors del joc**; unit a la vertebració de l'**Estat del Benestar** (a inicis dels anys 70) amb serveis a les persones, que comença l'**expansió** d'aquestes per la **resta de continents**. Arribant a **Europa**, de la mà de Dinamarca, l'any 1959 i a **Espanya**, concretament a Catalunya, al igual que Veneçuela, Xile i Itàlia, a **principis dels anys 80** (De Borja, 1980 citat a Fernández Rodríguez i Salgado Ballester, 2011). Tot donant forma al **model llatí**, el qual emfatitza l'aspecte socialitzador del joc i la joguina, així com la figura de l'educador que hi treballa (Penón, S. 2006).

Des de llavors, són moltes les ludoteques que s'han obert arreu del món, així com les **associacions** que les recolzen (només a Europa unes 5500 aproximadament) i n'intenten **promoure** la seva **creació**, l'**ús del joc** i la **joguina**, i la **professionalització** del **personal** que hi treballa. Entre aquestes destaquen: **ITLA** (Internacional Toy Library Association), de la qual **AtZar** n'és la representant a l'Estat Espanyol, la francesa **ALF** i la del Regne Unit (**The national association toy libraries**) (Penón, S. 2006).

Funcions

A dia d'avui les ludoteques prenen, principalment, sentit com espais de llibertat i relació, els quals compleixen les següents **funcions** (De Borja, M. 1982; Penón, S. 2006):

Educativa i pedagògica

Les **ludoteques** constitueixen un espai idoni on **créixer** i **desenvolupar-se** com a **persones** i **ciutadanes** per això tot el que es troba dins aquesta (jocs, mobiliari, distribució, professionals, etc.), així com allò que d'ella en surt (activitats, tallers, projectes, etc.) ha de ser **pensat** i **creat** en **clau pedagògica**.

Lúdica

Les **ludoteques** han de vetllar per oferir un **fons lúdic** de **qualitat** que permeti tant a famílies com infants **gaudir del joc** i de les **relacions** que d'aquest emergeixen.

Preventiva

Al ser, les **ludoteques** un espai idoni per créixer i desenvolupar-se com a persones i ciutadanes, són, en conseqüència, un **servei preventiu**, com diria **Evânia Reichert** (2011), de les **neurosis** i els **vicis humans**.

Social i d'integració

Baix la **vocació universal** de la qual sorgeixen, les **ludoteques** són serveis representatius de la realitat social del moment, els quals **promouen** la **interacció** i el **sorgiment** de **relacions** entre les persones **participants**, transformant les diferències (siguin del tipus que siguin: socials, físiques, psíquiques o sensorials) en oportunitats que **afavoreixin** amb escreix la **convivència**.

Comunitària i de dinamització

Els **jocs** i **joguines** que conformen el fons lúdic de les **ludoteques** són **públiques**. Fet que convida a despertar a infants i famílies un **sentiment** de **responsabilitat compartit**, al no ser aquests posseïts en exclusivitat, que **enriqueix** la **vida social**.

D'altra banda, gràcies a l'**obertura** i **flexibilitat** del **projecte socioeducatiu**, les ludoteques gaudeixen del marc perfecte per generar **sinèrgies** amb diferents **entitats** i **equipaments** del

seu **entorn** amb la intenció de donar-los a conèixer i apropar-los a les persones participants, o bé treballar algun tema d'interès de forma conjunta i compartida.

D'investigació i recerca

L'oferta de jocs i joguines ha anat creixent de forma desmesurada pel que és imprescindible que les **ludoteques** esdevinguin centres d'**investigació i recerca**, els quals puguin **avaluar-los** des de qualsevol vessant.

Informativa

Degut a la relació que les ludoteques mantenen amb els joc i les joguines, esdevenen **centres d'informació**, per a **famílies i infants**, sobre quins criteris de **selecció** de **joguines** són més adients, quins són els **jocs** recomanats per cada grup d'edat, o com poder, mitjançant el joc **treballar temes d'interès** per les famílies.

La participació; una actitud fonamental pel desenvolupament d'una ciutadania activa i compromesa

Durant aquesta última dècada, com afirma **Anna Novella** (2012), el concepte de **participació** ha estat un dels **termes** més **sobreutilitzats i desvirtuats**, al esdevenir quelcom que tothom invoca, perquè ningú pot declarar-s'hi contrari, però que per cada qual té un contingut i un significat diferent (Fernández Enguita, 1992). Un concepte que omple moltes boques i pàgines però que li falta donar el salt cap a la seva part més essencial; l'acció. L'**acció**, entesa com a **praxis**²¹, que configura una **forma de ser i estar**, **solidària i corresponsable**, envers el **món** i els **altres**.

•“La **participació** (...) és una **manera de viure i d'entendre la vida en comunitat** que implica un **esforç** i un **compromís** personal, assumir les **dificultats** que genera i gaudir dels **beneficis** que aporta, com el **sentiment de grup**, la **satisfacció personal**, la vivència d'un **projecte comú**, etc.”

•(Galcerán, 2004: 23)

En aquest sentit, compartim la conceptualització de **ciutadania** que el **Grup d'Investigació en Educació Intercultural** (GREDI²²), de la Universitat de Barcelona, porta treballant des de l'any 1997. Una ciutadania entesa des de la **participació activa**, la **interculturalitat** i l'**exercici crític i responsable** d'aquesta.

Pel que és imprescindible distingir entre la **ciutadania com a estatus**; entesa com el reconeixement legal d'uns drets, i la **ciutadania com a procés**, com a construcció social; el ser ciutadà o ciutadana no es vincula exclusivament amb l'adquisició legal d'uns drets, sinó amb el desenvolupament d'un sentiment de pertinença a una comunitat, que porta a la ciutadania a

²¹ “(...) la praxis autèntica, que no és ni activisme ni verbalisme sinó acció y reflexió” (Freire, 1976: 49).

²² D'ara en endavant el Grup d'Investigació en Educació Intercultural apareixerà amb les sigles GREDI.

participar en els assumptes públics i adquirir les competències ciutadanes necessàries per tenir presència activa en l'espai públic (Bartolomé 2002, 2004).

Així, doncs, l'**exercici pràctic** de la **ciutadania** forma part d'un **procés** que com afirma **Esther Luna**, reclama no només "**ser ciutadà/na**" (la ciutadania com a estatus) sinó també, i de manera especial, "**sentir-se ciutadà/na**" (la ciutadania com a procés). Al que afegeix dient que: "*aquesta consciència ciutadana "no neix" sinó que "es fa", és un procés de **construcció social** que es va donant a mesura que les persones interactuen i viuen amb altres persones, desenvolupen valors i normes de comportament col·lectiu*" (2010: 41).

Dels diferents elements, identificats per Bartolomé (2002, 2004), que constitueixen i formen part de la ciutadania com a procés, ens centrem, com indica el títol d'aquest apartat, en la **participació**. La qual, seguint la conceptualització de ciutadania del GREDI, s'entén també com un procés de **construcció social**.

- "**La formació d'una ciutadania activa, es construeix a partir de la participació entesa com un procés de construcció social**"
•(Cabrerera, 2002)

Apropar-nos, doncs, a la participació únicament des de la vessant dels drets, com s'acostuma a fer en la majoria d'ocasions, quan es parla de participació i sobretot de **participació infantil**, és caure en un plantejament força reduccionista, tot i ser un pas, previ, fonamental per a l'exercici, actiu i conscient, de la participació (Novella, A. 2012).

Així, doncs, "entenem per **participació** un **dret de ciutadania**, una **acció col·lectiva y social** que genera un **compromís** i alhora una **responsabilitat compartida** que permet intervenir en les **decisions**, crear **oportunitats** pel desenvolupament de capacitats i afavoreix o expressa un **sentiment d'identitat** a una comunitat, sempre i quan es practiqui en clau d'**equitat**. Per això, és imprescindible partir de les **experiències** i **interessos** de les persones **participants**. Això implica que són elles qui defineixen els temes a tractar, i que les **relacions** dins del procés són **horitzontals** i estimulades per un **diàleg igualitari**. Tot això converteix la **participació activa** en un **procés social i educatiu** que cerca el **canvi**, la **transformació** i la **millora**, tant **social** com **individual**, de la **societat**" (Folgueiras, 2005: 87).

La participació entesa d'aquesta manera ens porta, com molt bé identifica la mateixa Pilar Folgueiras, a tres elements claus:

- La **participació** com un **dret** i una **responsabilitat** de ciutadania.

La **participació** com un **dret** sense el **reconeixement** del qual **no** seria **possible** el seu **exercici** i pel que és, doncs, necessari i fonamental **dotar**, a les **persones**, de les **capacitats** i **habilitats** necessàries per a la seva participació. Així com d'**espais**, apropiats, a partir dels quals puguin **exigir** els seus **drets** i començar a **experimentar** la **responsabilitat** que suposa **assumir** l'**exercici** d'**aquests**. Convertint aquest espai en un laboratori en el qual nodrir i alimentar aquells valors imprescindibles i, per tant, necessaris que contribueixin en el desenvolupament d'un sistema més just i democràtic.

• “Qualsevol **sistema polític** de caràcter essencialment **democràtic** passa de forma ineludible per l'**exercici de la participació** i per la **capacitat** i la **possibilitat efectiva d'exercir-la**, de **intervenir**, en definitiva, en els **assumptes públics**, que, en quant a tals, indefectiblement ens afecten”
•(Hernández García, 2001: 60)

Un sistema on tothom hi tingui lloc i on, per tant, tothom tingui el dret d'expressar-se i participar. Esdevenint, així, imprescindible la **construcció col·lectiva** que possibiliti el camí cap a un **objectiu comú** de manera “que no generi en les persones un sentiment de subrogació al poder” (Luna, E. 2010: 43).

La **participació** es presenta, així, com senyala Sarramona (1995: 251), “com un **element bàsic** de la **democràcia**, posat que suposa **compartir el poder** entre els membres implicats, en contraposició a considerar-los només patrimoni d'alguns d'ells”.

- La **participació** com un **element d'empoderament** ciutadà.

La **participació** com un element d'empoderament ciutadà s'entén, també, com un **element** de **canvi**, **millora** i **transformació** “en la mesura que **potencia** a la **persona** tant la seva **dimensió individual** com **grup**al” (Luna, E. 2010: 43).

• “(...) Tot això converteix la **participació activa** en un **procés social i educatiu** que cerca el **canvi**, la **transformació** i la **millora**, tant **social** com **individual**, de la **societat**”
•(Folgueiras, 2005: 87)

- La **participació** com un **element generador** i/o **afavoridor** de la **identitat cívica** alhora que un **indicador clau** de la mateixa.

La participació com un element generador i/o afavoridor de la identitat cívica alhora que un indicador clau de la mateixa al atorgar a les persones un **sentiment d'identitat**, no basat, com afirma la mateixa Pilar Folgueiras, en la pertinença a un lloc concret, sinó en un “**projecte comú** construït a partir d'uns problemes o interessos ciutadans, d'un **esforç col·lectiu** i d'una **solidaritat cívica**” (2008: 3), la qual passa, abans, pel **reconeixement mutu**.

El repte el trobem en “*com fer prendre consciència al ciutadà de les seves responsabilitats i compromisos, de com fomentar ciutadans actius cívicament i desenvolupar els espais i les condicions estructurals i culturals necessàries per a la participació*” (Cabrera, F. 2002: 89). Així com donar forma i fer possible els tres elements claus de la participació que Pilar Folgueiras esmenta en la seva definició.

És a dir, i concretant-ho al context d'aquest projecte, el repte es troba en **com motivar i afavorir el sorgiment** de l'interès i la **implicació** del **col·lectiu d'infants** i les seves **famílies** en **com acompanyar-los** en el seu **desenvolupament** cap a la **plena autonomia** com a **ciutadans/nes actives i compromeses**, dins un **context** tant **complex** com l'actual.

•“**El sistema capitalista** en el qual vivim ha generat un tipus de **societat** altament **individualista i privatitzadora**, on el **consum passiu i la comoditat** s'han convertit en valors fonamentals. Fugir de tot allò que no et produeix un plaer immediat sembla que s'hagi convertit en una persecució malaltissa que **adorm les consciències i genera actituds d'apatia, desinterès i manca d'esforç**, tant per les qüestions personals com col·lectives. Sembla que cada vegada costi més sentir-se compromès amb els altres i amb la societat.”

•(Galcerán, 2004:10)

D'acord amb la línia d'autors com Hart (1993) Novella (2005) i Tonnucci (1997), per a la consecució de dits objectius, es fa imprescindible la construcció d'**espais** amb un **valor propi**, en els quals hi tinguin lloc **processos d'inclusió** que desenvolupin entre les persones participants un **sentiment de pertinença col·lectiu** que generi entre aquestes un clima agradable, millorant així la seva convivència, i les porti a **assumir el dret** i el **compromís de participar de forma activa i crítica**.

Ara bé, “**a participar, se n'aprèn participant, des de la mateixa pràctica i des de l'experiència vital d'aquest valor**” (Galceran, 2004: 10), no basta en la construcció de dits espais si aquests no ofereixen la possibilitat, a les persones, de posar en pràctica les habilitats i els **valors**

adequats per a participar com són l'**escolta activa**, el **diàleg**, el **respecte**, el **reconeixement**, la **solidaritat**, la **col·laboració** i la **corresponsabilitat**, entre d'altres.

• “La **participació social** (...) esdevé un **mètode** que ens permet assolir dos objectius: **aprendre a participar i participar per exercir de ciutadà de ple dret i per enfortir i desenvolupar la democràcia**”
• (Galceran, 2004: 24)

La **participació** posada en pràctica és, doncs, un element que contribueix en el **desenvolupament personal i social** de la persona, augmentant de forma gradual el seu grau d'**autonomia** i el seu **compromís** envers l'entorn que la rodeja.

Educar per a la participació

Educar per a la **participació** implica, doncs, **treballar per prendre consciència** que **formem part** d'una **col·lectivitat** (González i Mestres, 2010), des de **tres fases**: la **sensibilització** sobre la importància de participar, la posada en **pràctica** dels valors i habilitats necessàries per a participar i, finalment, la **organització** (Borile, 2011: 2). Ja que per a participar cal voler participar, estar capacitat per fer-ho i disposar d'una estructura que la faci possible (Barés, 2002). El que suposa, per tant, **prendre part** d'un **projecte de vida col·lectiva**, la qual no és possible sense:

- Primer, **conèixer-nos i acceptar-nos** tal com som, i en segon lloc, **reconèixer i acceptar** les **persones** que formen part del **grup** (Escardíbul, 2011).
- L'establiment d'un **clima agradable** i de **confiança**, que convidi a una a expressar-se i a mostrar-se amb total llibertat, tot respectant la seva persona i les demés.
- Unes **relacions interpersonals horitzontals, bidireccionals, afectives, respectuoses, buides** de tot possible **judici** i **càlides**, que ajudin a la convivència del grup i possibilitin el desenvolupament d'una **identitat col·lectiva**, uns **objectius comuns**, pels quals totes les persones que formen part del grup vegin sentit lluitar.

Formes de participació a la infància²³

Trilla i Novella diferencien **quatre formes de participació, no excloents** entre elles, cada una de les quals gaudeix, però, d'un **valor diferencial**. Entre aquestes trobem:

²³ Trilla, J. i Novella, A. (2001). Educación y participación social de la infancia. Revista iberoamericana de Educación, 26, 137 – 164 en Escardíbul, S. (coord.) (2011). *Àgora, proposta educativa per a la participació*. Barcelona: Fundació Catalana de l'Esplai.

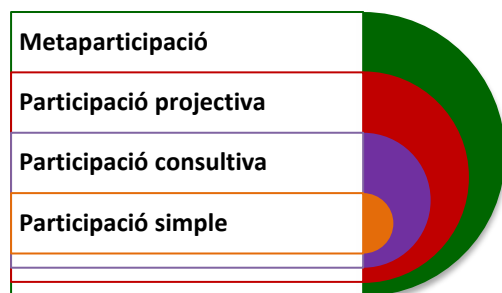

Figura 13. Formes de participació.

1. La participació simple.

És la més **bàsica** i **organitzada externament**. L'**infant** només pren part del procés o activitat com a **consumidor** d'aquesta. Fet, que li permet, però, **valorar** l'**experiència** participativa i

identificar mancances i oportunitats. El que li permetrà anar adquirint les habilitats necessàries

per les següents formes de participació, en les quals és imprescindible gaudir d'un major grau de responsabilitat i autonomia.

2. La participació consultiva.

La participació consultiva es centra en l'escolta de les **opinions** dels **infants**. Dins aquest tipus, observem, però, diferents graus i intensitats segons el caràcter més o menys vinculant d'aquestes.

3. La participació projectiva.

Aquest tipus de participació es diferencia de les dues anteriors pel **canvi de rol** que pateixen els **infants** passant de ser mers destinataris d'una activitat organitzada per algú altre per convertir-se en **agents actius** del projecte. **Intervinent** i sentint-se **corresponsables** d'aquest mentre la **persona adulta** intervé **guiant-los** i **acompanyant-los** durant el procés, ajustant la iniciativa a les seves possibilitats.

4. La metaparticipació.

La metaparticipació és la **forma més complexa** als ser els mateixos **infants** qui **demanen o creen nous espais i mecanismes de participació**.

Taula 8. Piràmide de la participació.

PIRÀMIDE DE LA PARTICIPACIÓ ²⁴	
De 3 a 6 anys	
L' infant , progressivament, deixarà de ser tant egocèntric i començarà a gaudir de les relacions amb els altres i a fruir amb petites cotes d' autonomia i responsabilitat .	
• Donar l'opinió sobre activitats i normes de convivència, escollir entre diverses opcions, etc. • Proposar idees i participar en les decoracions i ambientacions. • Col·laborar a recollir i endreçar les coses després de les activitats.	

²⁴ Aquesta piràmide ha estat extreta de: Escardíbul, S. (coord.) (2011). *Àgora, proposta educativa per a la participació*. Barcelona: Fundació Catalana de l'Esplai.

- Col·laborar en la participació d'una activitat o petit projecte. En aquest cas, cada infant ha de saber molt bé què li toca fer.

De 6 a 8 anys

L'infant comença a **deslligar-se** de la **família** i busca **referents** dins del **grup**. És el moment de practicar l'organització de petits grups, comissions senzilles, etc.

- Proposar, defensar i augmentar l'elecció d'una determinada activitat, de les normes de convivència...
- Assumir càrrecs rotatoris en relació amb les tasques més domèstiques de les activitats (preparar material, recollir la sala...)
- Preparar i dirigir un joc.
- Preparar una activitat o projectes senzills organitzats en equips de treball. Cada equip hauria d'estar molt tutoritzat per un/a monitor/a.

De 8 a 12 anys.

El **grup** pren **molta força**. Se sent **autoafirmat** en la seva **identitat**. És un bon moment per **intensificar** el **treball** en **equip**, per donar més **autonomia** i **responsabilitats** que en l'etapa anterior.

- Preparar activitats més complexes, com ara una sortida o una excursió de cap de setmana, o bé una activitat per a un altre grup.
- Organitzar un projecte de grup, de curta durada i poca complexitat.
- Formular i discutir les normes de convivència, així com les conseqüències d'acomplir-les.
- Definir com volem organitzar la sala o local, els càrrecs...

De 12 a 16 anys.

El fort sentiment de grup derivarà cap a una major consciència col·lectiva. La maduresa del grup, juntament amb l'experiència acumulada, determinarà la capacitat per **autogestionar-se**.

- Participar en la identificació d'una necessitat social i endegar un projecte servei a la comunitat, amb compromís i responsabilitat.
- Escollir, planificar i executar totes les fases del projecte d'estiu.
- Proposar les activitats i tallers que es volen fer al llarg del curs i comprometre-s'hi.

7. METODOLOGIA

D'acord amb el marc teòric que sustenta el projecte socioeducatiu de *Sa Ludoteca*, la **metodologia** utilitzada pren l'**infant** com a **centre** de la seva **acció** (**paidocentrisme**), **adaptant-se** i **readaptant-se** de forma flexible a les seves **característiques**, **interessos** i **necessitats**. Elements que, per un costat, ens serveixen per estructurar, de forma conscient, els diferents espais que conformen la ludoteca, així com les activitats i els tallers que s'aniran desenvolupant al llarg del temps en la mateixa o de forma coordinada amb altres serveis i entitats del municipi. I per l'altre, donar lloc a una **pedagogia heterogènia**, **atenta** a les **especificitats** de les persones **participants** i, en conseqüència, a la **diversitat** del **grup**.

D'altra banda, destaquem la **participació d'infants** i **famílies** com un **principi metodològic** transcendental sense el qual no és possible l'assoliment dels objectius plantejats. Pel que considerem imprescindible desenvolupar una **pedagogia activa** que permeti a ambdues parts implicar-se amb el projecte de forma conscient, tot sentint-se'l com a seu i traspasant, així, els límits físics de la pròpia activitat.

Una **eina metodològica** que gaudeix d'un paper important dins el projecte és, doncs, l'**assemblea**. Entesa com un **mètode** que permet **treballar**, des de la **horitzontalitat**; d'igual a igual entre les participants, la **comunicació** i la **presa de decisions**, així com el desenvolupament de la **capacitat d'anàlisi** i l'**esperit crític** envers l'entorn que les rodeja, tot cercant de forma conjunta alternatives creatives, consensuades i viables que donin lloc a un **model d'organització social transformador**, basat en el profund **respecte**, la **responsabilitat**, la **solidaritat**, la **llibertat** i la **democràcia**.

Per tal, però, d'**harmonitzar** el **desenvolupament social** i **personal** dels **infants**, un altre **element metodològic fonamental**, en el projecte socioeducatiu de *Sa Ludoteca*, és el **joc**. Principalment el **joc lliure**, entès com l'**eina** que fa possible la **transformació** dels **infants** en veritables **protagonistes**, al permetre'ls-hi, no només **adaptar-se** en el **medi social** en el que viuen, tot **interioritzant** les **normes** i **límits** que el regeixen i assajant possibles **maneres d'actuar** dins aquest, sinó també donar **resposta**, des de la seva pròpia persona i de forma **autònoma**, d'acord amb el seu procés maduratiu, a les seves **necessitats físiques**, **cognitives** i **emocionals**. Sent per això **molt important** el **procés** previ de **selecció** de **jocs**, **joguines** i **mobiliari**²⁵ i el **disseny** de l'**espai de joc**, **tallers** i **activitats dirigides**.

²⁵ A l'annex 4 es pot trobar un seguit de criteris i recomanacions per a la selecció dels jocs juguines i mobiliari.

De manera que el grau d'aprenentatge, exploració, descobriment, diversió, etc. dels infants sigui major, *Sa Ludoteca* creu en dividir l'espai de joc en diferents àrees, d'acord amb la classificació que estableix el sistema ESAR, segons el tipus de joc:

Taula 9. Classificació dels diferents tipus de joc segons el sistema ESAR.

CLASSIFICACIÓ DELS DIFERENTS TIPUS DE JOC SEGONS EL SISTEMA ESAR ²⁶		
Àrea	Descripció	Exemples
Joc d'exercici	Són els primers que practica l'ésser humà . Comporten un alt contingut sensorial i motor . Consisteixen en moviments o accions simples o combinades , amb finalitat aparent o sense , i de resultat immediat que contribueixen en el desenvolupament dels sentits i afavoreixen la coordinació , fomentant l' autosuperació .	En aquest ventall de jocs i joguines trobem els sonalls , miralls , passejadors , cubs apilables , tricicles , calidoscopis , baldufes , etc.
Joc simbòlic	Es caracteritza per la representació d'un objecte a través d'un altre , tot atribuint a un objecte diferents significats o rols, a través de la imaginació o de la realitat a través de la imitació. Aquest tipus de joc contribueixen en el desenvolupament de la comunicació , la imaginació , la interacció , la construcció de normes i valors ; la descoberta i assimilació dels diversos rols socials que es donen en el món adult.	Dins aquesta àrea trobem disfresses , titelles , activitats de rols , invenció d'històries i simulacions d'aspectes de la vida quotidiana com jugar a pares i mares, cuinetes, botigues, metges, cotxes, nines, etc.
Jocs de construcció o disposició	Constitueixen una etapa intermèdia entre el joc d'exercici i sensoriomotriu i el joc simbòlic, així com entre el joc simbòlic i el joc de regles, al convidar a l'infant a combinar, construir, associar , etc. diversos elements cap a un objectiu concret . Mitjançant aquests jocs l'infant potencia la motricitat fina , la coordinació oculomanejadora , nodreix la seva creativitat , reforça la construcció de conceptes com la mida , el volum , les formes , els colors , etc. refina la orientació i la reflexió , així com la memòria lògica i el raonament . Estimula el descobriment i treballa la paciència i l' autosuperació .	En aquest grup de jocs trobem construccions de fusta, plàstic, metall; per encaixar, apilar, enroscar, etc. puzles , jocs de manualitats , etc.
Jocs de regles	En aquesta àrea s'agrupen tots aquells jocs que es juguen amb unes determinades regles, instruccions o normes objectives i conegudes per tots els infants.	Alguns exemples en són els jocs esportius i de colla , de taula , d' habilitat , etc.

²⁶ Definicions extretes de la publicació d'AIJU: El sistema ESAR. Un mètode d'anàlisi psicològica de les joguines de D. Garon, R. Filion i M. Doucet, 1996 en "*Casals i ludoteques infantils. Criteris generals del model municipal*" del Departament d'Infància i Famílies de l'Ajuntament de Barcelona (2011).

	Aquests tipus de joc promouen la socialització dels infants, mitjançant la interiorització de les normes i l'assentament de valors com el respecte, la tolerància, la cooperació, etc. així com el sorgiment de formes alternatives de comunicació i interacció no violenta. D'altra banda, també afavoreixen l'adquisició de coneixements i conceptes.	
--	--	--

D'acord amb el que s'ha anat esmentant, es distingeixen, doncs, **tres nivells d'acció**:

- **Atenció individualitzada.**

S'**acompanya**, de forma **particular** i des del profund **respecte**, als **infants** durant el **temps** de **joc** per **fomentar** la seva **autonomia**, **iniciativa** i **autoconeixement**, a través de la **diversió**, l'**expressió** i la **interacció** amb aquest i els seus companys/es. I **de manera especial**, aquells infants als quals es detectin **dificultats** tant a nivell de **desenvolupament físic**, **psíquic** com **socioafectiu** i/o **emocional**.

En aquests casos, la situació es donarà a conèixer a la família i, de ser necessari, es derivarà el cas a Serveis Socials.

- **Atenció grupal.**

S'**acompanya** el **grup** cap a la seva **consolidació** mitjançant **jocs**, **activitats** i **tallers dirigits**, d'acord amb les **característiques**, **interessos** i **necessitats** d'aquest, que promoguin el desenvolupament d'un sentiment de pertinença i identitat compartit, tot afavorint les **relacions** entre els seus **membres**, així com la **participació** i **implicació** de cada un d'aquests.

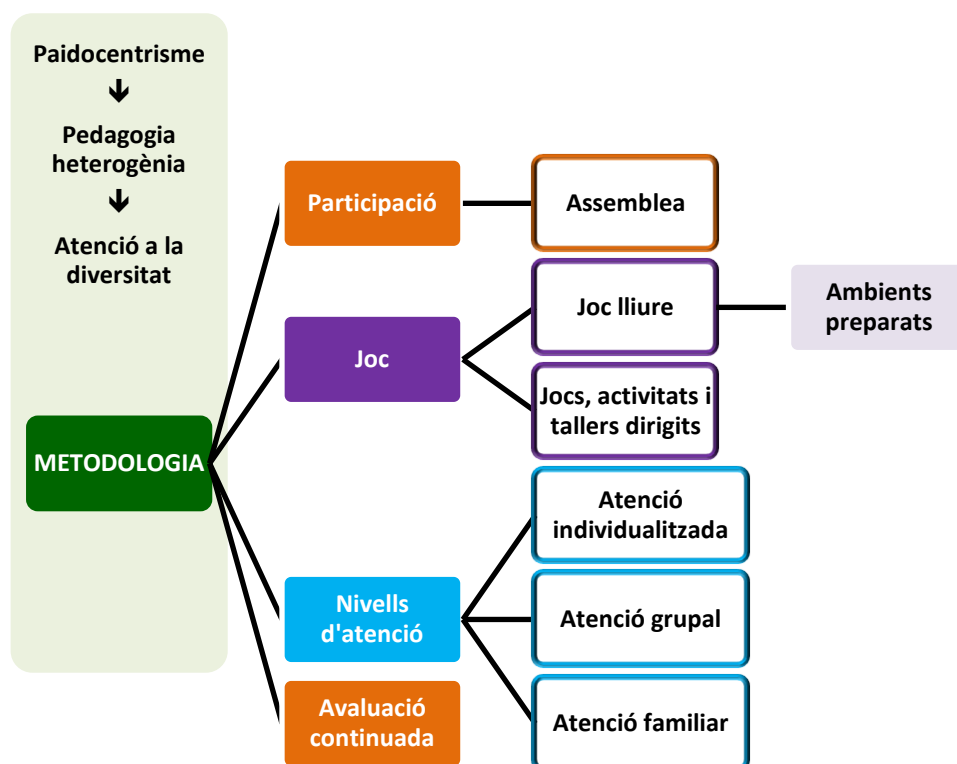
- **Atenció familiar.**

S'**informa** i s'**assessora** a les **famílies** sobre els **usos** i **beneficis** del **joc lliure** en el **desenvolupament humà** dels **infants**, així com se les **acompanya** durant les estones de **joc compartit**. Tot **vetllant** per l'**enfortiment** dels **vincles** establerts entre els seus membres.

Per últim, ressaltar l'**avaluació**²⁷ **contínua** com un **element metodològic** indispensable pel manteniment d'un **projecte socioeducatiu coherent** amb els objectius perseguits i les característiques de les persones participants, el qual agrupa totes les veus dels agents implicats.

²⁷ L'avaluació gaudeix d'un apartat propi, el qual es pot trobar al final del projecte socioeducatiu.

Figura 14. Principis metodològics del projecte socioeducatiu de *Sa Ludoteca*.

8. SERVEIS

Amb la intenció d'assolir els objectius perseguits **Sa Ludoteca** ofereix els següents **serveis**:

JOC LLIURE	
Descripció	Espai viu i atractiu , reple d'una gran varietat de materials lúdics , distribuït en diferents ambients curiosament preparats segons el tipus de joc que s'hi desenvolupa: d' exercici , simbòlic , de construcció o disposició i de regles , pels quals l' infant de forma autònoma i per iniciativa pròpia , d'acord amb els seus interessos i necessitats , pot decidir participar-hi de forma individual o amb la companyia d'alguns companys o familiars .
Objectius	• Gaudir del joc lliure i espontani. • Augmentar la iniciativa i el nivell d'autonomia.
Temporalitat	Es podrà gaudir d'aquest servei durant l' horari de Sa Ludoteca , menys durant els jocs, activitats, tallers i sortides familiars.

JOCS, ACTIVITATS, TALLERS, SORTIDES	
Descripció	Jocs, activitats, tallers i sortides , de caràcter psicomotriu, socioafectiu, cultural o amb contingut específic , per a famílies i infants .
Objectius	• Gaudir d'un temps i un espai relaxat i distès en família. • Potenciar el diàleg i la relació entre famílies i infants.
Temporalitat	Els jocs, activitats, tallers i sortides per a famílies i infants es portaran a terme dos dissabtes capvespre de cada mes. Es podran fer jocs, activitats i tallers dirigides només a infants. Aquests seran voluntàries i es realitzaran en horari de ludoteca.

EL RACÓ DELS INTERCANVIS	
Descripció	Espai de relació i intercanvi per a les famílies , en el qual gaudir d'un temps agradable i relaxat conversant o bé llegint sobre temes d' educació i criança . Dit espai gaudeix d'una petita biblioteca oberta a tot tipus de donacions que puguin ser d'interès, un tauler d'anuncis amb informació diversa rellevant per les famílies (oci familiar, tallers, xerrades, ofertes i demandes de feina, etc) i una prestatgeria exclusiva per l' intercanvi de materials, roba, etc.
Objectius	• Gaudir d'un espai relaxat de relació i intercanvi. • Conèixer i aprofundir en temes d'interès relacionats amb la criança. • Construir i/o augmentar la xarxa de suport entre les famílies participants. • Augmentar la implicació, la iniciativa, el compromís i la participació.
Temporalitat	El racó dels intercanvis romandrà obert durant l' horari de Sa Ludoteca , menys durant els jocs, activitats, tallers i sortides familiars.

9. ORGANITZACIÓ

9.1 Reglament de Règim Intern

1. Drets i deures de les persones participants

Totes les persones **participants** del servei socioeducatiu de *Sa Ludoteca* tenen el **dret** de...

- **Gaudir** dels **mateixos drets i deures**, sense més distinció que la de l'edat. El que implicarà el **deure correlatiu** de **coneixement i respecte** dels **drets** de totes les persones **participants** de *Sa Ludoteca* detallats al **Reglament de Règim Intern**. Així mateix en el cas de les persones encarregades del servei.
- **Ser tractats** des del **profund respecte** cap a la seva persona, sense distincions per qüestió d'edat, sexe, ideologia, religió i/o cultura. Conseqüentment, les persones **encarregades** del servei estan obligades a guarda **màxima confidencialitat** en relació a tota aquella informació relativa als infants i les seves famílies. Tot i així, tenen, però, també el deure de **denunciar** als **serveis socials** qualsevol **situació** que posi en **perill** la **integritat física i/o emocional** d'alguna d'aquestes.
- **Gaudir i participar** de l'**espai i serveis** que la ludoteca ofereix en igualtat de condicions.
- **Ser informats**, en tot moment, de les **activitats** que es portin a terme a Sa Ludoteca, així com els **objectius** perseguits i la **metodologia** utilitzada. Per a tal finalitat, tenen també el dret de mantenir una **entrevista** amb el personal educatiu de *Sa Ludoteca*.
- Portar a terme la seva **participació** en la ludoteca en **condicions de seguretat**. El que implicarà el **deure** per part de les **responsables** d'aquesta d'adoptar les **mesures preventives** necessàries, així com per part d'**infants i famílies** de fer un **bon ús** de les **instal·lacions i els bens immobles** de la ludoteca.

2. Sistema d'inscripcions i requisits d'accés.

El **projecte socioeducatiu** de *Sa Ludoteca* parteix d'una **vocació universal**, pel que pretén **facilitar l'accés** de qualsevol infant en **condicions d'equitat**, evitant qualsevol tipus de discriminació o exclusió per motius econòmics, socials, de sexe, culturals o geogràfics. Per això, el servei disposa d'**una sola via d'accés**: la **inscripció**, abans de la quals es realitzarà pels mateixos tutors legals dels infants la **preinscripció**.

Seguidament, cada un dels casos passaran a ser valorats d'acord amb els **criteris de prioritat** establerts:

- **Mostra d'interès** per part de la família i l'infant per **participar i implicar-se** en el **projecte**.

- **Necessitat de conciliació** de la **vida familiar i laboral**.
- L'**infant no** ha gaudit del **servei** en **anys anteriors**.
- L'**infant té germans** al **centre**.
- **Equilibri dels grups**.

Un cop valorades les preinscripcions, s'obre el **període d'inscripció**, el qual es realitzarà de forma presencial en la mateixa ludoteca. Durant aquest, les famílies hauran d'entregar el **full d'inscripció**²⁸ mitjançant el qual aquestes **autoritzen** l'estada de l'infant al centre, tot acceptant les **condicions de funcionament** i el **règim intern** de **Sa Ludoteca**. Així com també s'autoritzarà l'**ús d'imatges** del menor i s'emplenarà l'apartat de les **dades mèdiques** d'aquest.

3. Les quotes.

D'acord amb la **vocació universal** sota la qual es desenvolupa el projecte socioeducatiu de Sa Ludoteca, les tarifes s'han establert de forma **equitativa** segons el **número d'infants** i **dies inscrits**, i serveis sol·licitats.

TARIFES ²⁹		
PACK COMPLERT		
El pack complert inclou:		Preu
3 dies setmanals (12 dies al mes) de joc lliure		
2 dies mensuals de jocs, activitats, tallers i/o sortides familiars		
Accés al racó dels intercanvis		
Famílies amb 1 infant		55,00€
Famílies amb 2 infants		100,00€
Famílies amb 3 infants		190,00€
JOC LLIURE		
ACCÉS AL RACÓ DELS INTERCANVIS		
		Preu
1a hora		2,5€
4 dies al mes	Famílies amb 1 infant	20,00€
	Famílies amb 2 infants	36,00€
	Famílies amb 3 infants	48,00€
8 dies al mes	Famílies amb 1 infant	36,00€
	Famílies amb 2 infants	64,00€
	Famílies amb 3 infants	84,00€
12 dies al mes	Famílies amb 1 infant	48,00€
	Famílies amb 2 infants	84,00€
	Famílies amb 3 infants	108,00€

²⁸ A l'annex 5 d'aquest mateix document se'n pot trobar un exemplar.

²⁹ Les tarifes són sense IVA.

JOCS, ACTIVITATS, TALLERS I/O SORTIDES FAMILIARS	
ACCÉS AL RACÓ DELS INTERCANVIS	
	Preu
Famílies amb 1 infant	20,00€
Famílies amb 2 infants	36,00€
Famílies amb 3 infants	48,00€

4. Horari.

El servei socioeducatiu de *Sa Ludoteca* és un **servei fix** de **caràcter anual** (de Setembre a Agost), l'horari del qual és de **Dilluns a Divendres**, de **15:30 a 20:30**, i els **Dissabtes**, de **16:00 – 21:00**. Aquesta franja de, concretament, cinc hores, es divideix en **dos torns**, de **dues hores i mitja**, d'acord amb les edats dels infants. Facilitant, així, el compliment de les ràtios marcades per la decret 94/2009, pel qual es regulen les ludoteques:

- **1r torn: 15:30 – 18:00h infants de 3 a 7 anys.**
- **2n torn: 18:00 – 20:30h infants de 8 a 12 anys.**

Les **tres hores restants**, per acabar de complir amb la jornada completa, es realitzaran en **horari de matí** i constituïran **horari d'oficina** destinat a la **organització, gestió, administració** del servei i la **programació i difusió d'activitats**. Així com a la **informació i assessorament a famílies** o altres **serveis** del municipi sobre **qüestions** referents a ***Sa Ludoteca*** o el **joc**.

HORARI						
	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte
9 – 10	Horari d'oficina	Horari d'oficina	Horari d'oficina	Horari d'oficina	Horari d'oficina	Horari d'oficina
10 – 11						
11 – 12						
15:30 – 16:00	1r torn	1r torn	1r torn	1r torn	1r torn	
16:00 – 16:30						1r torn
16:30 – 17:00						
17:00 – 17:30						
17:30 – 18:00						
18:00 – 18:30	2n torn	2n torn	2n torn	2n torn	2n torn	2n torn
18:30 – 19:00						
19:00 – 19:30						
19:30 – 20:00						
20:00 – 20:30						
20:30 – 21:00						

Les tardes de **Dilluns a Divendres** estan destinades al **joc lliure** i la realització d'algun **joc i/o activitat dirigida**, principalment per **infants**, tot i poder-hi participar acompanyats d'algun familiar.

Mentre, paral·lelament, el **Racó dels Intercanvis** romandrà obert per aquelles famílies que volen compartir, relacionar-se, parlar, etc. amb altres, o bé gaudir d'un moment relaxant fullejant els diferents recursos i materials sobre temes d'interès en relació a l'educació i criança dels infants.

L'**horari** dels **Dissabtes** és més **dinàmic** i **flexible** i **varia** depenent de l'**activitat planificada**. Així, doncs, els dos Dissabtes de cada mes en que està planificada una activitat, taller o sortida familiar, l'horari s'adaptarà a les característiques d'aquesta. Del contrari, es seguirà amb l'esquema seguit de Dilluns a Divendres.

5. Modificacions del Reglament de Règim Intern.

Aquest reglament podrà ser sotmès a revisió i modificació a l'assemblea per petició de qualsevol dels agents implicats en el servei.

9.2 Recursos humans

Per començar *Sa Ludoteca* disposa només d'**una persona, graduada en Educació Social**, la qual assumeix el càrrec de **coordinadora** i alhora de **ludotecària**. Per dita raó, les **funcions** a les quals ha de donar resposta són les següents:

FUNCIONS
• Organització, gestió, administració i representació del servei. • Vetllar pel compliment dels drets i deures de cada un dels agents implicats. • Programar, organitzar, difondre, dinamitzar i avaluar les activitats. • Responsabilitzar-se del grup d'infants, així com de la conservació i bon ús del material, fent de l'espai un ambient segur i agradable on desenvolupar un bon clima grupal. • Conèixer individualment els infants i les famílies que participen del projecte socioeducatiu de Sa Ludoteca, mitjançant la observació directa i l'entrevista, si s'escau. • Assessorar sobre aspectes d'interès relacionats amb l'educació i el joc.

Ràtio

Tenint en compte que el personal de Sa Ludoteca està format, només, per una persona, i d'acord amb el que estableixen el **decret 94/2009**, pel qual es regulen les ludoteques així com el **Comitè Tècnic de Normalització d'AENOR** (Fernández Rodríguez, J. L i Salgado Ballester, J. A. 2011) sobre les **ludoteques**, es tenen en compte les **ràtios** següents:

- **12 infants d'entre 3 i 6 anys.**
- **15 infants majors de 6 anys.**

En cas de comptar amb **infants amb necessitats educatives especials**, es **reduirà** la **ràtio** o **s'incrementaran** els **recursos humans**. Així mateix es farà quan es realitzin **activitats fora** de l'**espai de Sa Ludoteca**.

9.3 Recursos materials

L'espai

Sa Ludoteca s'ubica en un espai buit del **col·legi** públic del municipi. Dit espai, gaudeix de **100m²** i es divideix en 5 parts:

- La **recepció i despatx** on es dóna la benvinguda i s'informa a les persones participants.
- La **sala de joc**, la qual es troba repartida entre diferents espais d'acord (com s'ha esmentat a l'apartat de metodologia) amb la tipologia del joc que s'hi desenvolupi i on s'ubica també el **racó dels intercanvis**.
- **Sanitaris** adaptats a les característiques dels infants.
- **Magatzem** on es guarden tots aquells materials que per seguretat han de trobar-se fora de l'abast dels infants, així com els jocs que no es troben exposats.
- **Pati de gespa artificial**.

Jocs, joguines i mobiliari

Els **jocs** i les **joguines** constitueixen el **fons lúdic** que dóna sentit al projecte socioeducatiu de *Sa Ludoteca* per això cal prestar molta atenció als **criteris de selecció**³⁰ a l'hora d'adquirir-les. Tot donant forma a un fons lúdic amb una alta qualitat pedagògica, segur i divers.

D'acord amb aquesta intenció es considera que cada infant ha de gaudir entre 12 i 15³¹ referències pel que el fons lúdic de Sa Ludoteca, ha de comptar, doncs, amb un mínim de 180 articles.

Pel tal de mantenir un **control** de les **joguines** que es vagin comprant o bé puguin ser donades per la població, *Sa Ludoteca* gaudeix d'un **registre**³² en el qual figura l'**inventari** d'aquestes, en funció de l'**activitat lúdica** que es desenvolupa, i on es **recullen** les seves **principals dades descriptives**.

³⁰ A l'annex 4 d'aquest mateix document, es pot trobar la relació de criteris establerts per la selecció de jocs, joguines i mobiliari.

³¹ Ajuntament de Barcelona. Acció Social i Ciutadania. Direcció d'Acció Social. Departament d'Infància i Famílies. (2011). *Model de casals i ludoteques*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Pag. 47.

³² A l'annex 6 d'aquest mateix document es pot trobar un exemple de les fitxes utilitzades per a l'elaboració del registre.

Així mateix, passa amb el **mobiliari**, el qual contribueix en la creació d'un ambient o altre i defineix també el tipus de joc que s'hi ha de desenvolupar.

10. AVALUACIÓ

Considerem l'**avaluació** un element clau del projecte socioeducatiu de *Sa Ludoteca*, al entendre-la com un **procés continu**, mitjançant el qual es **valora** la **coherència** entre el **projecte socioeducatiu** del servei i l'**acció** que s'hi porta a terme, així com l'**assoliment** dels **objectius** plantejats i la **capacitat de donar resposta a noves oportunitats i necessitats**.

Entenem, doncs, l'**avaluació** com una eina imprescindible, la qual permet contribuir en la **millora i transformació** del servei, tot **adequant-lo** a les **característiques** de la **població** a qui va dirigit. Per això, són, però, necessaris diferents **mecanismes de recollida d'informació** que permetin, per un costat, **aplegar** les **observacions i percepcions** de la **dinamitzadora**, i per l'altre, **comptar** amb la **veu** de les persones **participants**, de manera que sigui possible obtenir una **valoració global** i el més **objectiva i rica** possible entorn el **servei**, tot donant molta importància a la **construcció d'espais de diàleg conjunts** on reflexionar i parlar sobre diferents aspectes que els concerneixen i són importants pel bon funcionament d'aquest.

Entre els diferents **sistemes d'avaluació** (quantitatius i qualitatius) distingim segons la **temporalitat**:

- **Diaris.**

De forma diària l'encarregada del servei emplenarà una **fitxa de seguiment** del servei amb les **dades d'assistència** més rellevants les **activitats** realitzades, i una breu **valoració** d'aquestes, en la qual es tingui en compte el **grau d'assoliment** dels **objectius**, la **implicació** de les persones **participants** en les **activitats** i la **cohesió** del **grup**. Així com algunes **incidències** que hagin pogut passar i convingui tenir en compte.

D'altra banda, a disposició de **famílies i infants** es trobarà la **bústia dels suggeriments**. Els quals seran recollits diàriament i plasmats en dita fitxa.

Indicadors

- **Nombre d'infants i famílies participants.**
- **Nombre d'altes.**
- **Nombre de baixes.**
- **Nombre i tipologia de les activitats realitzades.**
- **Coordinacions realitzades.**
- **Nombre d'assessoraments, perfil de les persones sol·licitants i principals demandes.**
- **Grau d'assoliment dels objectius de les activitats realitzades.**
- **Implicació de les persones participants en les activitats.**
- **Grau de cohesió del grup.**

- Recull de les **aportacions** realitzades a la **bústia de suggeriments**.
- **Observació dels jocs i materials més utilitzats** pels **infants** i les seves **famílies**.

- **Mensuals.**

Cada mes es procedirà a la realització del **buidatge** de les **fitxes de seguiment del servei**, mitjançant els resultats de les quals es podran extreure **conclusions** i **millores** pel **funcionament** d'aquest.

Així mateix es passarà una **enquesta de satisfacció** a les famílies perquè valorin la qualitat del servei prestat i suggereixin possibles millores i propostes a realitzar.

Indicadors

A part dels indicadors que es tenen en compte diàriament, per l'avaluació mensual en destaquem d'altres:

- **Nombre d'infants i famílies inscrites.**
- **Nombre d'infants i famílies** que s'han donat de **baixa i motiu**.
- **Nombre d'activitats** realitzades i **nombre de participants** en cada una d'aquestes, tot distingint entre famílies i infants.
- **Varietat** en les **propostes, tallers i activitats**.
- **Nombre d'assessorament** realitzats i **tipus de demandes**.
- **Nombre total de joguines i materials inventariables**, tot especificant les **altes** i les **baixes** i la font d'**adquisició**.
- **Despeses i guanys**.

- **Trimestral.**

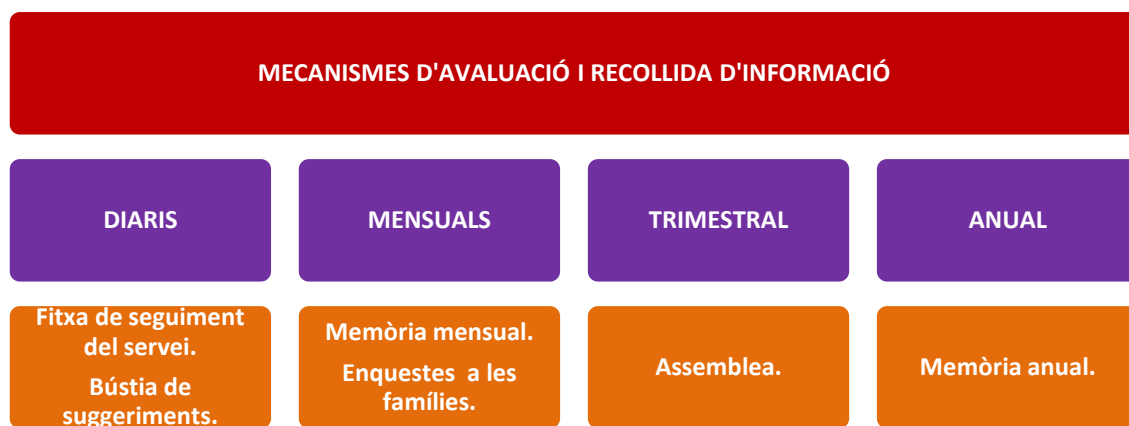
De forma trimestral es convidarà a famílies i infants a participar d'una **assemblea general**, encarada a la millora del servei des de la veu de les persones participants. Aquesta gaudirà dels següents apartats:

- **Presentació dels resultats extrets** en les **memòries dels tres mesos anteriors**.
- **Plantejament** de les **possibles millores i propostes a realitzar**.
- **Planificació dels tres mesos següents**.

- **Anual.**

Elaboració de la **memòria anual** introduint tots els elements extrets al llarg de l'any mitjançant els diferents mecanismes esmentats i a partir dels quals es realitzarà una valoració del funcionament del servei.

Figura 15. Mecanismes d'avaluació i recollida d'informació.

1. DADES BÀSIQUES DEL PROJECTE EMPRESARIAL

Nom comercial de l'empresa	Sa Ludoteca d'Es Mercadal
Forma jurídica de l'empresa	Autònoma individual

Descripció	Servei de lleure dirigit a infants (3 a 12 anys) i les seves famílies , el qual mitjançant, el joc pretén contribuir en el seu desenvolupament com a persones i ciutadanes actives i compromeses amb la vida del municipi i la dels seus habitants.
Objectiu principal	Oferir un espai d'oci on infants i famílies puguin desenvolupar-se com a persones i ciutadanes actives i compromeses amb la vida del municipi i els seus habitants.

Cartera de serveis	- Joc lliure. - Jocs i activitats dirigides en família. - El racó dels intercanvis.
--------------------	--

Característiques del servei	- Innovació en l'oferta d'oci que es troba al municipi. - Amplitud i flexibilitat horària. - Atenció ajustada als interessos i necessitats de les persones participants.
-----------------------------	--

2. PERFIL DE LA PROMOTORA DEL PROJECTE

Nom i cognoms	Paula Marquès Marquès
DNI	41746045-X
Edat	22
Domicili	Ses Casetes Velles, Camí Tramuntana nº 10 (Es Mercadal) C/Creu 44 2n (Ciutadella de Menorca)
Telèfon	693 24 30 97
Grau de dedicació al projecte	100%

Educació

De 2009 a 2013 **Grau d'Educació Social**

Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona.

- **Capacitat d'aprenentatge i readaptació de forma autònoma i responsable.**
 - o Capacitat d'anàlisi, reflexiva, d'aplicació de coneixements a la pràctica, capacitat de prendre decisions.
 - o Capacitat per analitzar i sistematitzar la pràctica professional.
- **Capacitat comunicativa.**
 - o Capacitat de comprensió i expressió, tant escrita com oral.
 - o Capacitat de cercar i integrar la informació, així com els aspectes teòrics i la terminologia específica i fonamental sobre els diferents àmbits d'intervenció de la titulació en la pràctica professional.
- **Capacitat per dissenyar, planificar, dinamitzar i avaluar propostes socioeducatives** per tal d'enriquir i/o millorar processos, contextos i recursos educatius i socials, tot tenint en compte els seus interessos i necessitats, els acords presos amb l'equip professional i els criteris de qualitat.
- **Capacitat per treballar en equip de forma col·laborativa i coordinada.**

De 2007 a 2009 **Batxiller en Ciències Socials**

IES Biel Martí de Ferreries.

2008 **Monitor de Temps Lliure**

Biosport Menorca

- Capacitat de dinamització i animació de grups.
- Capacitat per dissenyar, planificar, dinamitzar i avaluar activitats de lleure.
- Capacitat per treballar en equip de forma col·laborativa i coordinada.

De 2003 a 2007 **Educació Secundària Obligatòria**

IES Biel Martí de Ferreries.

Experiència professional

D'Octubre de 2012 a **Educadora Social**

Gener de 2013 Associació d'Ajuda a la Infància Yanapi (Bolivia).

	Universitat de Barcelona - Pràctiques 4t d'Educació Social. - Acompanyament a infants (nenes de 7 – 17 anys) en el seu desenvolupament integral. - Elaboració d'un treball de la sistematització de la institució. - Disseny, dinamització i avaluació del Mòdul de Gènere i Autoestima per a infants i adolescents.
D'Octubre de 2011 a Juny de 2012	Educadora Social Punt d'Informació i Atenció a les Dones d'Horta – Guinardó, Ajuntament de Barcelona. Universitat de Barcelona - Pràctiques 3r d'Educació Social. - Informació, atenció i acompanyament individualitzat a dones. - Disseny, observació i avaluació del Grup de Creixement Personal per a dones.
De Gener a Maig de 2012	Educadora Social AFEV Barcelona. Universitat de Barcelona – Programa d'Aprenentatge Servei. - Acompanyament individualitzat a domicili a una jove marroquina de 16 anys. - Disseny, dinamització i avaluació d'activitats formatives, acadèmiques, d'aproximació a la cultura catalana, de coneixement del barri, etc.
De Setembre a Desembre de 2011	Educadora Social AFEV Barcelona. Universitat de Barcelona – Assignatura d'Ètica i Valors en l'Educació Social. - Disseny, dinamització i avaluació del Projecte Vincula't dirigit a infants (nens i nenes d'entre 6 i 10 anys) i les voluntàries de la mateixa organització.
Juliol i Agost de 2011 - 2012	Monitora de Temps Lliure Escola d'Estiu Mare de Déu del Toro d'Es Mercadal. - Planificació, organització, dinamització i avaluació d'activitats diverses per infants de 5 - 10 anys.
Vacances de Nadal 2004 – 2008	Monitora de Temps Lliure Pista d'Aventures. - Acompanyament i supervisió d'infants de 3 – 12 anys en les diferents àrees de la Pista d'Aventures.

Altres aptituds

Altres aptituds adquirides en les diferents pràctiques professionals realitzades, són:

- La **responsabilitat**.
- El **compromís**.
- La **iniciativa**.
- La **creativitat**.
- La **capacitat de diversificació**.

3. DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE EMPRESARIAL

3.1 Sa Ludoteca i els seus serveis

Descripció

Sa Ludoteca d'Es Mercadal és un **servei de lleure** dirigit a **infants**, d'entre **3 i 12 anys**, i les seves **famílies**, el qual lis brinda un **espai harmoniós, viu i ric d'estímul** propici pel **sorgiment de relacions espontànies i naturals, amoroses i respectuoses** (entre les persones participants i el medi que les envolta), que contribueixin en el **despertar d'un procés de criança conscient compartit**, entre les famílies, i en l'**autonomia i desenvolupament** dels infants com a **persones i ciutadanes actives i compromeses** amb la vida del municipi i la dels seus habitants. Tot utilitzant el **joc lliure**, en diferents **ambients curosament preparats**, així com la **participació activa** de totes les persones participants com elements fonamentals d'una **acció socioeducativa dinàmica i flexible**, atenta als seus **interessos i autèntiques necessitats**.

Objectius

Objectiu general

Oferir un **espai** on **infants i famílies** puguin **desenvolupar-se** com a **persones i ciutadanes actives i compromeses** amb la **vida del municipi** i els seus **habitants**.

Objectius específics

Els **infants** han de ser capaços de...

- **Augmentar el nivell d'autonomia i iniciativa personal.**
- **Adquirir actituds cíviques, reflexives i participatives.**
- **Aprendre a conviure i identificar-se en el si del grup i la comunitat.**

Les **famílies** han de ser capaces de...

- **Veure en la mater/paternitat conscient una oportunitat per seguir creixent.**
- **Implicar-se de forma activa en l'educació integral dels infants.**
- **Entendre i viure l'exercici de la ciutadania com una responsabilitat individual i col·lectiva.**

Els serveis que ofereix Sa Ludoteca

Amb la intenció d'assolir els objectius perseguits **Sa Ludoteca** ofereix els següents **serveis**:

JOC LLIURE	
Descripció	Espai viu i atractiu , replè d'una gran varietat de materials lúdics , distribuït en diferents ambients curosament preparats segons el tipus de joc que s'hi desenvolupa: d' exercici, simbòlic, de construcció o disposició i de regles , pels quals l' infant de forma autònoma i per iniciativa pròpia , d'acord amb els seus interessos i necessitats , pot decidir participar-hi de forma individual o amb la companyia d'alguns companys o familiars .

Objectius	• Gaudir del joc lliure i espontani. • Augmentar la iniciativa i el nivell d'autonomia. • Aprendre a conviure i identificar-se en el si del grup i la comunitat.
Temporalitat	Es podrà gaudir d'aquest servei durant l' horari de Sa Ludoteca , menys durant els jocs, activitats, tallers i sortides familiars.

JOCS, ACTIVITATS, TALLERS, SORTIDES	
Descripció	Jocs, activitats, tallers i sortides, de caràcter psicomotriu, socioafectiu, cultural o amb contingut específic, per a famílies i infants.
Objectius	• Gaudir d'un temps i un espai relaxat i distès en família. • Potenciar el diàleg i la relació entre famílies i infants.
Temporalitat	Els jocs, activitats, tallers i sortides per a famílies i infants es portaran a terme dos dissabtes capvespre de cada mes. Es podran fer jocs, activitats i tallers dirigits només a infants. Aquests seran voluntàries i es realitzaran en horari de ludoteca.

EL RACÓ DELS INTERCANVIS	
Descripció	Espai de relació i intercanvi per a les famílies , en el qual gaudir d'un temps agradable i relaxat conversant o bé llegint sobre temes d' educació i criança . Dit espai gaudeix d'una petita biblioteca oberta a tot tipus de donacions que puguin ser d'interès, un tauler d'anuncis amb informació diversa rellevant per les famílies (oci familiar, tallers, xerrades, ofertes i demandes de feina, etc) i una prestatgeria exclusiva per l' intercanvi de materials, roba, etc.
Objectius	• Gaudir d'un espai relaxat de relació i intercanvi. • Conèixer i aprofundir en temes d'interès relacionats amb la criança. • Construir i/o augmentar la xarxa de suport entre les famílies participants. • Augmentar la implicació, la iniciativa, el compromís i la participació.
Temporalitat	El racó dels intercanvis romandrà obert durant l' horari de Sa Ludoteca , menys durant els jocs, activitats, tallers i sortides familiars.

4. ANÀLISI DEL MERCAT

4.1 El Sector

La paraula **ludoteca** deriva del terme francès *ludothèque*, el qual prové del **llatí** – *ludus* (joc/joguina) i el **grec** – *théke* (cofre/caixa). Fet que honra els seus **inícis**, cap el **1935**, any en que sorgeix, a la ciutat de “Los Ángeles”, amb el nom de Toy Loan, la primera ludoteca, la qual era concebuda com **espais de préstec de joguines** seguint la línia de les biblioteques.

Des de llavors, prenent un important **impuls** durant els **anys 60 - 70**, amb el **reconeixement** per part de la **pedagogia**, a partir dels **anys 40**, del **valor educatiu** del **joc** i la **joguina** i la seva **contribució** en el **desenvolupament** dels **infants**; l'aprovació de la **Declaració dels Drets de l'Infant** (1959) i el llançament de la idea de les ludoteques, per part de la **UNESCO**, a nivell internacional com a espais facilitadors del joc; unit a la vertebració de l'**Estat del Benestar** (a inicis dels anys 70) amb serveis a les persones, l'**evolució** de les **ludoteques** ha estat **constant**. Arribant a **Espanya**, concretament a **Catalunya**, cap allà als **anys 80** (De Borja, 1980 citat a Fernández Rodríguez i Salgado Ballester, 2011), ja amb una **nova concepció** com **espai educatiu** i **socialitzador**, el qual **s'esforça i treballa per desenvolupar**, a través del **joc**, així com altres **activitats lúdiques**, la **personalitat infantil**.

Algunes **dificultats** que **promogueren** el **sorgiment** de les **ludoteques** i donen sentit encara a dia d'avui a la seva existència són (Penón, S. 2006):

- Els **canvis** patits a **nivell social**, els quals han **modificat** l'**estructura familiar** i han produït un **descens** en el **número de fills per família** i en conseqüència la **disminució** de les **oportunitats de joc compartit**.
- La **reducció d'espais de joc**, dins i fora de casa, sobretot a les **grans ciutats**.
- L'**augment de població d'altres nacionalitats** fa del **context** un espai més **complex** i alhora **ric** amb diferents cultures, llengües i visions del món.
- L'**evolució** que ha patit i pateix el **món del lleure** cedint protagonisme per un costat, a la **productivitat**, convertint-se així no en un espai propici pel desenvolupament personal dels infants sinó com una activitat que els serveixi com a **inversió de futur**. I per l'altre, a la intromissió de les **noves tecnologies**, l'abús de les quals **aïlla** l'infant, tot **dificultant-li** l'establiment de **relacions interpersonals**.

En els últims temps, els resultats obtinguts han sigut tants que **corporacions autonòmiques** i **municipals** han **incorporat** el **servei de ludoteca** dins els seus **pressupostos** i han assumit el

compromís de donar **permanència** a aquests espais d'aprenentatge i desenvolupament. Així mateix, ja són unes quantes les **administracions públiques** (Catalunya, Galícia, etc.) que han **regulat**, mitjançant decrets, dits **serveis**. Aquest no és el cas, però, de les **Illes Balears** on “aquest és un **servei de temps lliure** encara **incipient**”³³.

En l'actualitat, en tota **Menorca**, només és **una** la **ludoteca** existent. Ara, la **falta d'espais socioeducatius** on poder **gaudir** d'un **temps d'oci** en **família**, alhora que oferir a aquestes **suport i recolzament** en les seves **dificultats** per **conciliar** la seva **vida familiar i laboral**, així com el **baix nivell** de **participació ciutadana** i **teixit associatiu** detectat pels Serveis Socials del municipi d'Es Mercadal, fan d'aquest un moment idoni per plantejar l'obertura, en el mateix nucli poblacional, d'un espai com l'esmentat; que vetlli pel **desenvolupament personal** dels **infants** i les seves **famílies** i **promogui actituds respectuoses, participatives i compromeses** amb la **vida** del **municipi** i la dels seus **habitants**.

4.2 La Competència

Malgrat l'**illa** només gaudeixi dels serveis prestats per **una ludoteca**, la qual es troba a uns **20 km** del municipi d'**Es Mercadal**, no és poca la competència de la qual gaudeix el projecte socioeducatiu de *Sa Ludoteca*.

Distingim entre els següents **competidors**:

Activitats extraescolars dirigides a infants		
Principals competidors	Tipus	Localització
• Bio-sport	Empresa privada de serveis esportius.	Av. Doctor Llansó, s/n (Pavelló Esportiu)
• Club Bàsquet Mercadal	X	Av. Doctor Llansó, s/n (Pavelló Esportiu)
• Club piscina Mercadal	X	C/Lepant, 17, des Mercadal. Piscina Municipal des Mercadal.
• Escola de música i dansa	Servei municipal.	C/ Lepanto, 17
• PuntArt	Associació d'artistes del municipi.	Camí Tramuntana (Es Molí).
Característiques del servei prestat:		
Aquestes són les principals entitats del municipi que donen forma al ventall d' activitats extraescolars dirigides a infants . Un ampli ventall que va des de les activitats físico-esportives fins les arts plàstiques i musicals . Les quals s'ofereixen principalment durant els mesos		

³³ Riera, M. A. i Mir, M. L. (2004). L'educació Infantil a les Illes Balears. *Anuari de l'Educació de les Illes Balears*. Palma de Mallorca: Fundació G. Cifré de Colonya.

d'hivern.

Pel que fa les característiques dels serveis es pot dir que són **serveis** de **qualitat** oferts, majoritàriament, per **professionals** amb la **titulació** corresponent i amb uns **preus** que ronden els **25 – 50€ al mes**.

Diferències amb el servei prestat a *Sa Ludoteca*:

Les principals diferències entre els serveis oferts per les entitats esmentades i el servei prestat des de *Sa Ludoteca* són la **possibilitat** de **gaudir** del **lleure** en **família**, des de l'**acompanyament** amb una **persona** de **referència** amb la **titulació** corresponent, i la **flexibilitat** tant de **preus** com d'**horaris**. Així com la possibilitat d'**implicar-se**, **participar** i **prendre partit**, **activament** del **projecte**.

Places i parcs infantils a l'aire lliure

Principals competidors	Tipus	Localització
• Sa Plaça Pare Camps	Parc públic a l'aire lliure equipat pel joc dels infants.	
• Es campet		C/ Llevant.
• Skate park		Cantonada via Ronda/carrer des Migjorn.

Característiques del servei prestat:

Servei totalment gratuït obert les 24h del dia.

Diferències amb el servei prestat a *Sa Ludoteca*:

Com a diferència principal, destacar l'**acompanyament individual** i la **dinamització grupal** en el **lleure** que realitza la persona **professional** del servei de *Sa Ludoteca*. Així com la **gran oferta** de **fons lúdic** i **activitats**.

"Cangurs" i xarxa familiar

Característiques del servei prestat:

Persones, generalment **joves** i **sense titulació** o bé **inacabada**, que es dediquen a la **cura** dels **infants** en els seus **domicilis**, cobrant un **mínim** de **5€ l'hora**.

D'altra banda, també trobem tot el sector d'**avis/es cangur**, que també es dediquen a la **cura** d'**infants** de forma **gratuïta**.

Diferències amb el servei prestat a *Sa Ludoteca*:

Com a punt diferencial, destacar també l'**acompanyament individual** i la **dinamització grupal** en el **lleure** que realitza la persona **professional** del servei de *Sa Ludoteca*. Així com la **gran oferta** de **fons lúdic** i **activitats** diverses.

Escola d'estiu

Principals competidors	Tipus	Localització
• Bio-Sport	Empresa privada de serveis esportius.	L'oficina es troba al C/ Antoni Maria Claret, 27, 07760, Ciutadella de Menorca. El servei es dona al Col·legi Mare de Deu del Toro des Mercadal, situat al C/Mestre Garí, 1.

Característiques del servei prestat:

Servei d'**escola d'estiu** per **infants** de **3 a 12 anys**. Dit servei es prestat des de **finals de juny** a **mitjan** mes d'**agost** en **horari** de **matí** de **8:30 a 14:00h**.

Pel que fa els preus, s'ofereixen diferents tarifes tot fent diferències entre els socis de l'APIMA i els no socis. Així observem que només **un dia d'escola** pot costar **17** o bé **19€**; una **setmana 53** o **59€**; un **mes 160** o **200€** i tot l'estiu sencer **450€**.

Diferències amb el servei prestat a *Sa Ludoteca*:

El que diferencia el servei de Sa Ludoteca amb aquest, es la importància que es dóna al **joc lliure** per tal de fomentar l'autonomia dels infants. Així com la **possibilitat** de **gaudir del lleure** en **família** i la **flexibilitat horària** i de **preus**.

Figura 16. Punts forts de Sa Ludoteca respecte la competència.

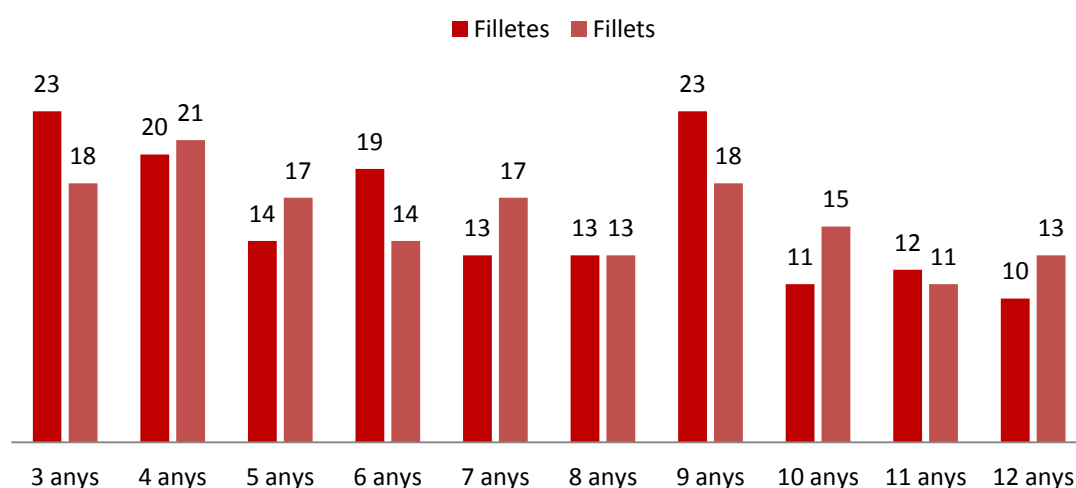
PUNTS FORTS DEL SA LUDOTECA RESPECTE LA COMPETÈNCIA

- Possibilitat de gaudir del lleure en família.
- Acompanyament individualitzat, grupal i familiar en el lleure.
- Possibilitat d'implicar-se i prendre partit en la programació, avaluació i millora del servei.
- Professional amb titulació universitària corresponent.
- Flexibilitat en l'horari i els preus.

4.3 Els Clients

El projecte socioeducatiu de *Sa Ludoteca* va dirigit a **infants**, d'entre **3 i 12 anys**, del **nucli poblacional d'Es Mercadal**, i les seves **famílies**. El que ens situa front un **ampli ventall d'edats** i, en conseqüència, front un **número important** de **clients potencials**. Segons el Padró d'Habitants d'Es Mercadal, de l'1 de Gener de 2012, dit ventall és ocupat, concretament, per **315 infants**.

Gràfic 7. Número d'infants entre 3 i 12 anys per sexe i edat³⁴.

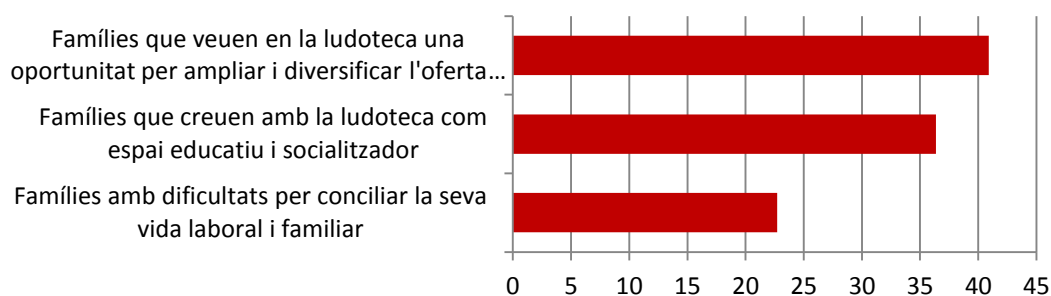

³⁴ Les dades presentades en el gràfic s'ha extret del Padró d'Habitants d'Es Mercadal, a dia 1 de Gener de 2012.

Cal destacar, però, que en el lleure infantil, els vertaders clients no són precisament els infants, sinó les seves **famílies**. Així, doncs, entre aquestes, d'acord amb les enquestes realitzades, diferenciem **tres tipus de clients**:

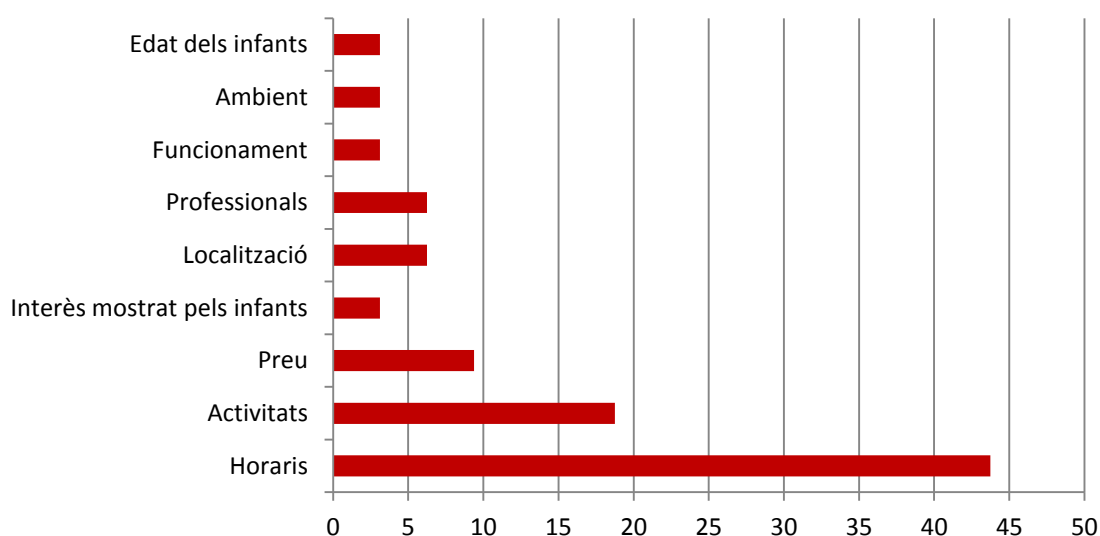
- **Famílies** que veuen la **ludoteca** com un **espai de suport** a aquelles que treballen i tenen dificultats per **conciliar** la seva **vida laboral** amb la seva **vida familiar** i que estan, doncs, **disposades** i tenen la **necessitat** de fer un **ús habitual** del servei.
- **Famílies** que veuen la **ludoteca** com un **espai educatiu**, d'**esbarjo** i **socialització** interessant pel creixement dels **infants** i estan **disposades a portar-los sovint**.
- **Famílies** que porten els **infants** de **tant en tant** per **gaudir** d'una **oferta** més **àmplia** i **diversa** d'**activitats**, en cas de **necessitat** o bé per **gaudir** de les **activitats**, **tallers** i **sortides familiars**.

Gràfic 8. Tipus de clients.

Abans de tancar, però, aquest apartat, destacar alguns **factors**, senyalats per les mateixes **famílies**, que poden **influir-les** alhora de **solicitar** el servei:

Gràfic 9. Factors que influeixen a les famílies alhora de sol·licitar un servei.

5. LÍNIES ESTRATÈGIQUES

D'acord amb els diferents tipus de clients anomenats, així com el llistat de factors que influeixen en la seva decisió alhora de sol·licitar el servei, presentem el llistat de línies estratègiques seguides per desenvolupar el projecte i proveir-lo d'un bon futur:

- **Diversificació de la cartera de serveis existents al municipi.**

Malgrat hi hagi algunes entitats que ofereixin serveis que poden ser substitutius a l'ofert per *Sa Ludoteca*. Aquesta, com a tret diferencial i exclusiu del mercat, dóna la possibilitat a les famílies de gaudir del servei, així com d'un recull divers d'activitats, tallers i/o sortides conjuntament amb els infants.

- **Participació i implicació activa de les famílies.**

Com a eix central d'una metodologia de treball ajustada als interessos i necessitats de famílies i infants destaquem la participació i implicació activa d'aquestes a través de les activitats que es porten a terme a *Sa Ludoteca* però sobretot de les assemblees on es decideixen temes d'interès per aquestes com pot ser: la planificació d'activitats, la destinació de fons, la posada en marxa de nous projectes, etc. Aconseguint, així, per altra banda, establir una relació més propera i vinculant amb les famílies.

- **Flexibilitat i amplitud d'horaris.**

Es creu en la flexibilitat i l'amplitud d'horaris com un element cabdal per poder arribar a un major número de famílies. D'acord amb això, a mesura que avanci i creixi el projecte, es té la voluntat d'anar ampliant els seus serveis.

- **Personal.**

Es compta amb personal qualificat, dinàmic, creatiu, amb empenta, de tracte agradable, proper i acollidor i amb experiència prèvia en el sector del lleure infantil.

- **Cerca de subvencions.**

Partint de la voluntat universal baix la qual es desenvolupa el servei socioeducatiu de *Sa Ludoteca*. La cerca de subvencions constitueix una línia estratègica important per garantir que dit servei sigui assequible per a tota la població.

6. PLA DE MÀRKETING

6.1 Preus

Degut a la competència existent i les demandes realitzades, a través de les enquestes³⁵, per part de les famílies, les tarifes s'han establert de forma **equitativa** segons el **número d'infants** i **dies inscrits**, i **serveis sol·licitats**. És, doncs, d'aquesta manera, i partint de la **vocació universal** baix la qual es desenvolupa el projecte que les persones participants poden gaudir d'uns **preus variats** i força **ajustats**.

TARIFES³⁶

PACK COMPLET		
El pack complet inclou:		Preu
3 dies setmanals (12 dies al mes) de joc lliure		
2 dies mensuals de jocs, activitats, tallers i/o sortides familiars		
Accés al racó dels intercanvis		
Famílies amb 1 infant		55,00€
Famílies amb 2 infants		100,00€
Famílies amb 3 infants		190,00€

JOC LLIURE		
ACCÉS AL RACÓ DELS INTERCANVIS		
		Preu
1a hora		2,5€
4 dies al mes	Famílies amb 1 infant	20,00€
	Famílies amb 2 infants	36,00€
	Famílies amb 3 infants	48,00€
8 dies al mes	Famílies amb 1 infant	36,00€
	Famílies amb 2 infants	64,00€
	Famílies amb 3 infants	84,00€
12 dies al mes	Famílies amb 1 infant	48,00€
	Famílies amb 2 infants	84,00€
	Famílies amb 3 infants	108,00€

JOCS, ACTIVITATS, TALLERS I/O SORTIDES FAMILIARS		
ACCÉS AL RACÓ DELS INTERCANVIS		
		Preu
Famílies amb 1 infant		20,00€
Famílies amb 2 infants		36,00€
Famílies amb 3 infants		48,00€

³⁵ Els resultats de les enquestes es poden trobar a l'annex 3 d'aquest mateix document.

³⁶ Les tarifes són sense IVA.

6.2 Promoció i publicitat

Per tal d'iniciar el projecte amb el màxim d'infants i famílies inscrites es creu fonamental realitzar una **bona campanya de promoció** per **donar a conèixer el centre**, així com els **serveis** que aquest ofereix, i **informar** sobre la **importància del joc lliure i l'acompanyament respectuós** en el **desenvolupament dels infants**. Pel que no basta, doncs, en només repartir simples tríptics informatius; cal sortir al carrer i engrescar famílies i infants amb el projecte!

Per això, **tres mesos abans** de posar en marxa *Sa Ludoteca* s'iniciarà el període de **difusió del servei**, tot posant un **estand informatiu** al **mercat artesanal** que es realitza cada Dijous dels mesos de Juliol i Agost pels carrers principals d'Es Mercadal, des d'on es realitzaran també diferents **manualitats**, amb la intenció de captar un major número de famílies i infants i aconseguir, així, el **contacte directe** amb ambdues parts.

A l'estand es podran trobar **fulletons informatius** amb una breu descripció de *Sa Ludoteca* i els diferents serveis que aquesta ofereix. Així com diferents **elements de marxandatge** com **ferratines i pins**.

Paral·lelament, s'anirà fent difusió de l'obertura del servei des de les **xarxes socials** i mitjançant **cartells** col·locats en diferents punts claus del municipi.

D'altra banda, es col·locarà un **rètol** ben vistós a l'entrada de la ludoteca i, un cop començada l'escola, a mitjans de setembre, es passaran des d'aquesta **fulletons informatius** amb una **fitxa d'inscripció**.

Finalment, una setmana abans del termini d'inscripcions, es realitzarà la **inauguració** del servei amb una **jornada de portes obertes** perquè tothom qui vulgui pugui gaudir i conèixer de forma gratuïta les instal·lacions del servei.

7. ORGANITZACIÓ I RECURSOS HUMANS

7.1 Personal i funcions

Per començar *Sa Ludoteca* disposa només d'una **persona**, **graduada** en **Educació Social**, la qual assumeix el càrrec de **coordinadora** i alhora de **ludotecària**. Per dita raó, les **funcions** a les quals ha de donar resposta són les següents:

FUNCIONS

- **Organització, gestió, administració i representació del servei.**
- **Vetllar pel compliment dels drets i deures de cada un dels agents implicats.**
- **Programar, organitzar, difondre, dinamitzar i avaluar les activitats.**
- **Responsabilitzar-se del grup d'infants**, així com de la **conservació i bon ús del material**, fent de l'espai un **ambient segur i agradable** on desenvolupar un **bon clima grupal**.
- **Conèixer individualment els infants i les famílies** que participen del projecte socioeducatiu de *Sa Ludoteca*, mitjançant la **observació directa** i l'**entrevista**, si s'escau.
- **Assessorar sobre aspectes d'interès relacionats amb l'educació i el joc.**

7.2 Ràtio

Seguint la línia marcada pel grup d'experts del **Comitè Tècnic de Normalització d'AENOR** (Fernández Rodríguez, J. L i Salgado Ballester, J. A. 2011) sobre les **ludoteques**, s'estableix la següent **ràtio**:

- **Una ludotecària per cada 12 infants d'entre 3 i 6 anys.**
- **Una ludotecària per cada 15 infants majors de 6 anys.**

En cas de comptar amb **infants amb necessitats educatives especials**, es **reduirà** la **ràtio** o **s'incrementaran** els **recursos humans**. Així mateix es farà quan es realitzin **activitats fora de l'espai de *Sa Ludoteca***.

7.3 Horari

El servei socioeducatiu de *Sa Ludoteca* és un **servei fix** de **caràcter anual** (de Setembre a Agost), l'horari del qual és de **Dilluns a Divendres**, de **15:30 a 20:30**, i els **Dissabtes**, de **16:00 – 21:00**. Aquesta franja de, concretament, cinc hores, es divideix en **dos torns**, de **dues hores i mitja**, d'acord amb les edats dels infants. Facilitant, així, el compliment de les ràtios marcades 94/2009, pel qual es regulen les ludoteques:

- **1r torn: 15:30 – 18:00h infants de 3 a 7 anys.**
- **2n torn: 18:00 – 20:30h infants de 8 a 12 anys.**

Les **tres hores restants**, per acabar de complir amb la jornada completa, es realitzaran en **horari de matí** i constituiran **horari d'oficina** destinat a la **organització, gestió, administració** del servei i la **programació i difusió d'activitats**. Així com a la **informació i assessorament a famílies** o altres **serveis** del municipi sobre **qüestions** referents a **Sa Ludoteca** o el **joc**.

HORARI						
	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte
9 – 10	Horari d'oficina	Horari d'oficina	Horari d'oficina	Horari d'oficina	Horari d'oficina	Horari d'oficina
10 – 11						
11 – 12						
15:30 – 16:00	1r torn	1r torn	1r torn	1r torn	1r torn	
16:00 – 16:30						1r torn
16:30 – 17:00						
17:00 – 17:30						
17:30 – 18:00						
18:00 – 18:30	2n torn	2n torn	2n torn	2n torn	2n torn	2n torn
18:30 – 19:00						
19:00 – 19:30						
19:30 – 20:00						
20:00 – 20:30						
20:30 – 21:00						

Les tardes de **Dilluns a Divendres** estan destinades al **joc lliure** i la realització d'algun **joc i/o activitat dirigida**, principalment per **infants**, tot i poder-hi participar acompanyats d'algun familiar.

Mentre, paral·lelament, el **Racó dels Intercanvis** romandrà obert per aquelles famílies que volen compartir, relacionar-se, parlar, etc. amb altres, o bé gaudir d'un moment relaxant fullejant els diferents recursos i materials sobre temes d'interès en relació a l'educació i criança dels infants.

L'**horari** dels **Dissabtes** és més **dinàmic i flexible** i **varia** depenent de l'**activitat planificada**. Així, doncs, els dos Dissabtes de cada mes en que està planificada una activitat, taller o sortida familiar, l'horari s'adaptarà a les característiques d'aquesta. Del contrari, es seguirà amb l'esquema seguit de Dilluns a Divendres.

A mesura que el projecte vagi creixent i adquirint rodatge es planteja la possibilitat d'**ampliar** els **horaris** i els **serveis** prestats, així com de **contractar més personal**.

8. PLA D'INVERSIÓ³⁷

Per tal de preveure la inversió necessària a realitzar per posar en marxa el negoci s'ha tingut en compte la quantificació dels següents elements:

8.1 Les instal·lacions

Ubicació del local

Al prestar un servei d'interès per la població, els Serveis Socials i l'Ajuntament, mitjançant el qual s'espera generar multiplicitat de beneficis a nivell personal i social que incideixin de forma positiva en la convivència i la participació ciutadana del municipi, s'ha arribat a l'**acord**, amb el mateix **Ajuntament**, al no tenir la capacitat d'assumir, en l'actualitat, el 100% del servei, que **Sa Ludoteca** s'ubicarà a un **espai** buit de l'**escola municipal**, **cedit** per aquest, el qual es troba al carrer **Mestre Garí nº1**, just al costat de la **Plaça Pare Camps**. Una de les places centrals del municipi.

Dit espai, compleix amb les **mesures** de **seguretat pertinents** per l'ús infantil de les instal·lacions, pel que no és necessari realitzar cap tipus d'inversió en l'acondicionament d'aquest ni assumir cap tipus de fiança ni tampoc lloguer. Així mateix, gaudeix dels espais característics i fonamentals d'una ludoteca.

Característiques

Es tracta d'un local de **100m²** dividit en cinc parts:

- La **recepció i despatx** on es dona la benvinguda i s'informa a les persones participants.
- La **sala de joc**, la qual es troba repartida entre diferents espais d'acord amb la tipologia del joc que s'hi desenvolupa.
- **Sanitaris** adaptats a les característiques dels infants.
- **Magatzem** on es guarden tots aquells materials que per seguretat han de trobar-se fora de l'abast dels infants, així com els jocs que no es troben exposats.
- **Pati de gespa artificial.**

Cost estimat de l'espai

0,00€

³⁷ Els costos estimats per l'adquisició dels diferents elements que conformen el Pla d'Inversió inicial s'han posat en base als preus observats al mercat.

D'altra banda, esmentar que es troba en un **edifici** amb un **gran potencial**, ja que es té previst traspassar l'escola a un nou espai i aquest podria esdevenir un gran **centre cultural** pel municipi.

8.2 Mobiliari i decoració

Tot i no ser un dels elements més destacats en les enquestes, l'**ambient** que transmet l'espai a través de la decoració, constitueix un dels factors que influeixen a les famílies a l'hora de sol·licitar el servei. Així, doncs, l'**estètica** i el **disseny**, tot donant prioritat al **compliment** de les **mesures de seguretat**, són elements que es tindran en compte a l'hora d'adquirir el mobiliari bàsic; aquell que considerem indispensable per posar en marxa el servei de la ludoteca.

Entre el **mobiliari bàsic** diferenciem:

- **Mobiliari per la ludoteca:** taules, cadires, prestatgeries, etc.
- **Mobiliari d'oficina:** escriptori, cadires, prestatgeria, etc.

Cost estimat del mobiliari

4.000,00€

8.3 Maquinària i Utillatge

Una ludoteca necessita d'un fons lúdic ric en varietat i qualitat. Distingim, doncs, entre els **materials** indispensables per iniciar l'activitat del servei:

- **Jocs i joguines diverses.**
- **Material** variat per la realització d'**activitats i manualitats**.
- **Equipaments tecnològics** com **televisor i DVD, equip de música**, etc.

Es calcula que per cada infant es necessita una mitja d'entre 12 i 15 referències³⁸. Per començar el negoci ens marquem uns 13 articles per infant. Tenint en compte que a cada torn la ràtio és d'entre 12 i 15 infants es calcula que necessitem un fons lúdic d'uns 200 articles a un cost mitjà de 40€, el cost estimat pel material és de:

Cost estimat del material

8.000,00€

8.4 Equip informàtic

³⁸ Ajuntament de Barcelona. Acció Social i Ciutadania. Direcció d'Acció Social. Departament d'Infància i Famílies. (2011). *Model de casals i ludoteques*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Pag. 47.

Considerem indispensables gaudir d'un bon **equip informàtic** que ens faciliti la gestió, del servei.

Cost estimat de l'equip informàtic

776,00€

8.5 Altre immobilitzat material

Dins aquest apartat es tenen en compte altres inversions que no tenen cabuda en cap dels apartats anteriors però que són indispensables per posar en marxa el negoci. Entre aquestes destaquem, principalment, la inversió destinada a la **promoció i publicitat** d'aquest. Així mateix, certa part d'aquest fons es té previst per **inversions imprevistes** que puguin anar sorgint.

Cost estimat per altre immobilitzat material

500,00€

8.6 Despeses de constitució

Per despeses de constitució considerem totes aquelles que ens sorgeixin al donar d'alta el negoci.

Cost estimat per les despeses de constitució

100,00€

8.7 Fons de maniobra

El **fons de maniobra**, mitjançant el qual s'ha considerat una quantitat suficient per fer front als pagaments de les despeses de: subministres, sous, seguretat social, publicitat, entre d'altres, durant els primers mesos.

Cost estimat del fons de maniobra

1.500,00€

8.8 Resum del Pla d'Inversió

Així, doncs, recollint tots els elements esmentats que conformen el Pla d'Inversió, la **inversió inicial** necessària per posar en marxa el servei socioeducatiu de *Sa Ludoteca* és, doncs, de **14.876,00€**.

PLA D'INVERSIÓ³⁹

ACTIU NO CORRENT	13.376,00
Immobilitzat material	13.276,00
Maquinària i utillatge	8.000,00
Mobiliari	4.000,00
Equips de processament d'informació	776,00
Altres immobilitzats materials	500,00
Despeses de constitució	100,00
Despeses de constitució	100,00
ACTIU NO CORRENT	1.500,00
Fons de maniobra	1.500,00
TOTAL INVERSIÓ	14.876,00

³⁹ Imports sense IVA,

9. ESTRUCTURA DELS COSTOS

Costos fixes

Sa Ludoteca al ser un negoci els clients del qual paguen pels serveis prestats, compta, principalment, amb uns **costos fixes** centrats en les despeses de **personal**.

- **Despeses de personal:**

Com s'ha esmentat, malgrat en un futur pugui estudiar-se la possibilitat de contractar més personal, aquest, inicialment, estarà integrat per **una sola persona**, a **temps complet**, la qual realitzarà les funcions de **coordinadora** i, alhora, de **ludotecària**.

Dita persona treballarà com a **Autònoma Individual**⁴⁰ i es troba inclosa dins el **Règim Especial d'Autònoms** (RETA) de dones menors de 30 anys, pel que gaudirà de les següents **bonificacions**, a l'hora de **cotitzar la Seguretat Social**⁴¹:

- a) Una **reducció** equivalent al **80%** de la quota durant els **6 mesos** immediatament següents a la data d'efectes d'alta.
- b) Una **reducció** equivalent al **50%** de la quota durant els **6 mesos** següents al període senyalat a la lletra a).
- c) Una **reducció** equivalent al **30%** de la quota durant els **3 mesos** següents al període senyalat a la lletra b).
- d) Una **bonificació** equivalent al **30%** de la quota durant els **15 mesos** següents a la finalització del període de reducció.

Al treballar com Autònoma Individual, no gaudeix d'un salari fixa sinó dels beneficis que obtingui de l'empresa. Tot i així, a l'hora de preveure el Pla de Tresoreria, s'ha tingut en compte una sortida de 1.000,00€ mensuals com a salari.

Concepte	Cost anual
Salari autònom	12.000,00€
Seguretat Social dels promotors	1.320,00€
Cost total de les despeses de personal	13.320,00€

⁴⁰ A l'annex 7 d'aquest mateix document s'hi troba un full explicatiu amb els tràmits a realitzar per inscriure's en el Règim d'Autònoms Individuals.

⁴¹ Les bonificacions en la cotització de la Seguretat Social per persones menors de 30 anys en Règim Especial d'Autònoms es poden consultar en el següent enllaç web: <http://www.seg-social.es/prdi00/groups/public/documents/binario/142496.pdf>

- **Despeses per subministres, serveis i altres despeses:**

Les despeses relatives a subministres com: l'aigua, el llum, l'internet, el telèfon, etc. així com el servei de neteja puja:

Concepte	Cost anual
Subministraments	1.440,00€
Serveis professionals independents	840,00€
Cost total de les despeses de subministres, serveis i altres despeses	2.280,00€

Costos variables

- **Consum de materials:**

Els **costos variables** estan formats, principalment, pel **consum de materials** d'oficina o bé per a la realització de tallers i/o activitats.

Concepte	Cost anual
Materials	600,00€
Cost total de les despeses per materials	600,00€

- **Despeses comercials:**

Perquè el negoci vagi creixent és impossible deixar d'invertir en **publicitat**. Pel que es destinaran:

Concepte	Cost anual
Publicitat i relacions públiques	530,00€
Cost total de les despeses en publicitat	530,00€

- **Altres despeses:**

Per tal de fer front a **despeses imprevistes** com poden ser reparacions d'equips, joc o joguines, assegurances, etc.

Concepte	Cost anual
Reparació i conservació	900,00€
Primes d'assegurances	350,00€
Altres despeses	600,00€
Cost total de les despeses de subministres, serveis i altres despeses	1.850,00€

- **Amortitzacions:**

L'amortització anual de l'immoble material s'ha estimat de la següent manera:

Concepte	Inversió	Cost anual amortització
Maquinària i utillatge ⁴²	8000€	16000€
Mobiliari i estris	4000€	500€
Equips informàtics	776€	194€
Altres immobilitzat material	500€	166,67€
Total amortització acumulada immobilitzat material		2460,67€

⁴² Aquest apartat fa referència a la inversió realitzada per l'obtenció de fons lúdic.

10. PREVISIÓ D'INGRESSOS

Per tal de preveure els ingressos potencials dels quals gaudirà el servei, s'han escollit segons les enquestes realitzades a les famílies els serveis que creiem que podran ser més demandats per aquestes. Així, doncs, preveiem:

PREVISIÓ DE VENTES

Previsió ingressos	PVP	1		2		3		4		5		6	
		Q	E	Q	e	Q	e	Q	e	Q	e	Q	E
Pack complert	55	10	550	13	715	15	825	15	825	15	825	15	825
Joc lliure 4 dies	20	25	500	15	300	10	200	10	200	10	200	10	200
Joc lliure 8 dies	36	10	360	15	540	15	540	15	540	15	540	15	540
Joc lliure 12 dies	48	10	480	10	480	15	720	15	720	15	720	15	720
Activitats familiars	20	15	300	15	300	15	300	15	300	15	300	15	300
Total mensual		2.190,00		2.335,00		2.585,00		2.585,00		2.585,00		2.585,00	

Previsió ingressos	PVP	7		8		9		10		11		12	
		Q	e	Q	e	Q	e	Q	e	Q	e	Q	E
Pack complert	55	10	550	15	825	10	550	15	825	15	825	10	550
Joc lliure 4 dies	20	15	300	10	200	10	200	10	200	10	200	20	400
Joc lliure 8 dies	36	15	540	20	720	15	540	15	540	15	540	10	360
Joc lliure 12 dies	48	15	720	30	1440	20	960	15	720	15	720	10	480
Activitats familiars	20	20	400	20	400	15	300	15	300	15	300	15	300
Total mensual		2.510,00		3.585,00		2.550,00		2.585,00		2.585,00		2.090,00	

Total anual	30.770,00€												
--------------------	-------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11. PLA DE FINANÇAMENT

Per obtenir el finançament necessari per obrir el negoci s'han buscat diverses opcions:

- **Finançament extern** mitjançant **préstec bancari**.

Es realitza un préstec bancari de **11.876,00€** a tornar amb 3 anys a un 8% d'interès. Així i tot, intentarem acollir-nos a les bases establertes per la **Línia 1: Inversió per a Persones Emprenedores**, d'**ISBA, Societat de Garantía Recíproca**, per tal de gaudir dels avantatges que aquesta ens proporciona. Entre aquestes distingim:

LÍNIA EMPRENEDORS⁴³

ISBA Societat de Garantía Recíproca

Retenció de capital:	4% (a retornar en cancel·lar el préstec)
Despeses d'estudi:	Fins a 0,75€
Cost de l'aval:	1,25% anual
Bonificació CAIB:	100€ fins el 7è any

ENTITAT FINANCERA

Tipus d'interès:	Conveni ISBA – EEFF/ICO Garantia SGR 2013.
Bonificació CAIB:	2% al tipus d'interès
Comissió d'obertura:	Fins a 0,75%
Cancel·lació:	Exempta, consultar.

- **Finançament propi.**

Un **20%** del finançament total de la inversió serà propi.

11.1 Resum del Pla de Finançament

PLA DE FINANÇAMENT

RECURSOS PROPIS	3.000,00
Aportacions pròpies	3.000,00
RECURSOS EXTERNES	11.876,00
Préstecs bancaris	11.876,00
TOTAL FINANÇAMENT	14.876,00
TOTAL INVERSIONS	14.876,00
DIFERÈNCIA Inversions/Finançament	0,00

⁴³ Les avantatges expressades a la següent taula es poden, també, consultar a la següent pàgina web d'ISBA: <http://www.isbasgr.es/Linea-ISBA-CAIB-2013-Emprenedores>

Finalment, esmentar que existeix la possibilitat d'aconseguir una **subvenció**, destinada a **promocionar l'ocupació autònoma**, per l'import de **7.000,00€⁴⁴** i gaudir de més finançament gràcies al **Crowdfunding**.

11.2 Amortització del préstec

Introducció de les dades del préstec	Principal	11.876,00
	Nº anys	3
	Nº mesos	36
	TAE anual	8,00%

QUADRE D'AMORTITZACIÓ DEL PRÉSTEC DEL PRIMER ANY				
Mensualitat	Quota	Pagament interessos	Pagament principal	Capital pendent amortitzar
1	372,15	79,17	292,98	11.583,02
2	372,15	77,22	294,93	11.288,09
3	372,15	75,25	296,90	10.991,20
4	372,15	73,27	298,88	10.692,32
5	372,15	71,28	300,87	10.391,45
6	372,15	69,28	302,87	10.088,58
7	372,15	67,26	304,89	9.783,68
8	372,15	65,22	306,93	9.476,76
9	372,15	63,18	308,97	9.167,78
10	372,15	61,12	311,03	8.856,75
11	372,15	59,05	313,11	8.543,65
12	372,15	56,96	315,19	8.228,45
TOTAL PAGAT		3.647,55€		

AMORTITZACIÓ DEL PRÉSTEC A 3 ANYS		
Any 1	Total principal	3.647,55
	Total interessos	818,26
	Total quotes	4.465,81
Any 2	Total principal	3.950,29
	Total interessos	515,52
	Total quotes	4.465,81
Any 3	Total principal	4.278,16
	Total interessos	187,65
	Total quotes	4.465,81

⁴⁴ A les següent pàgina web es poden trobar les bases de la convocatòria: <http://www.caib.es/eboibfront/es/2012/8026/seccion-iii-otras-disposiciones-y-actos-administra/472>

12.TRESORERIA

La previsió pel **Pla de Tresoreria** és la següent:

PLA DE TRESORERIA

[illegible]

S.S dels promotors	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	170,00	170,00	170,00	170,00	170,00	170,00	1.320,00
Salari autònom	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	12.000,00
IVA (despeses d'explotació)	118,65	63,20	63,20	63,20	63,20	63,20	63,20	63,20	63,20	63,20	63,20	63,20	813,85
IVA (inversió)	1.404,48	1.070,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.474,56
IVA a pagar				0,00			114,79			1.595,40			1.710,19
Pagaments a compte (20%) aprox				1.000,00			1.000,00			1.000,00			3.000,00

SALDO FINAL	7.218,72	-7.205,43	1.144,65	144,65	1.144,65	1.144,65	-90,14	2.234,65	1.024,65	-1.570,75	1.024,65	419,65	6.634,59
-------------	----------	-----------	----------	--------	----------	----------	--------	----------	----------	-----------	----------	--------	----------

SALDO FINAL ACUMULAT	7.218,72	13,29	1.157,94	1.302,59	2.447,24	3.591,89	3.501,75	5.736,39	6.761,04	5.190,29	6.214,94	6.634,59
----------------------	----------	-------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

IVA	1T	2T	3T	4T	TOTAL
IVA per ingressos	1.449,00	1.575,00	1.785,00	1.470,00	6.279,00
IVA per despeses	2.719,61	189,60	189,60	189,60	3.288,41
A pagar o a compensar	-1.270,61	1.385,40	1.595,40	1.280,40	2.990,59

13.COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS

Per acabar, presentar el compte de pèrdues i guanys, el qual demostra la viabilitat del servei:

COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS	
	ANY 1
Ingressos (sense IVA)	29.900,00
Per prestació de serveis	29.900,00
Despeses (sense IVA)	9.040,67
Costs de personal	1.320,00
Seguretat Social per compte de l'empresa	1.320,00
Dotació a l'amortització	2.460,67
Amortització immobilitzat immaterial	0,00
Amortització immobilitzat material	2.460,67
Altres despeses d'explotació	5.260,00
Material d'oficina	600,00
Subministraments (aigua, llum, telèfon...)	1.440,00
Publicitat i relacions públiques	530,00
Serveis professionals independents	840,00
Reparacions i conservació	900,00
Primes d'assegurances	350,00
Altres	600,00
Benefici abans d'interessos i impostos	20.859,33
Despeses financeres	818,26
Benefici abans d'imposts	20.041,07⁴⁵

⁴⁵ Sobre aquest import s'ha de descomptar el pagament fraccionat a compte de l'IRPF (20%) de forma trimestral segons el model 130 a Hisenda Pública.

6. PRINCIPALS CONCLUSIONS I LÍNIES DE FUTUR

- La **manca d'espais** on poder **gaudir, famílies i infants**, d'un temps d'**oci** compartit o bé **oferir** a aquestes **suport** front les adversitats per les quals passen degut a la complexitat de la situació socioeconòmica en què vivim, així com el **baix nivell de participació ciutadana i teixit associatiu** del qual gaudeix el municipi fa necessari el **sorgiment d'un servei**, en aquest cas, **Sa Ludoteca**, que **vetlli** pel **benestar familiar** i pel **desenvolupament personal** dels **infants** alhora que actuï com a **promotor de sinèrgies participatives**.
- Malgrat trobar-nos dins un context poc idoni (parlant en termes econòmics) per la posada en marxa d'un negoci, l'existència d'ambdues necessitats i el "baix" cost de l'inversió inicial al gaudir de la possibilitat d'establir el servei a un espai cedit per l'Ajuntament, quedant absents del cost d'un lloguer, és el que el converteix en un **servei viable** i d'**interès** pel seu caràcter **innovador**. Recordem que en tota l'illa només es troba un Ludoteca i que malgrat la competència que existeix al municipi Sa Ludoteca gaudeix de dos **valors afegits** força importants: el fet de constituir un **espai familiar** i la **metodologia participativa** mitjançant la qual pretén prendre cos.
- Tot i així, considerem que l'**ideal** és que en un futur, dit servei pogués convertir-se en un servei de **titularitat pública** per tal de complir realment amb la **vocació universal** baix la qual sorgeix i es pretén desenvolupar. Ja que del contrari és difícil abaratir els costos i oferir uns preus assequibles per a tots els públics.
- Una línia, doncs, de futur mentre no es pugui complir l'ideal esmentat, és la **cerca** permanent de **subvencions** per tal d'aconseguir dit propòsit.
- Així mateix, per tal de poder **obrir** el **servei** a un **major nombre d'infants** i seguir amb la voluntat de **constituir** un **servei generador de sinèrgies participatives**, considerem interessant desenvolupar i posar en marxa un **projecte de voluntariat** obert a tota la comunitat. Fet que enriqueiria el servei i li donaria un tret diferencial; un valor afegit al constituir també un **espai intergeneracional**.
- I ja per acabar, una línia de futur que considerem força important es treballar per **ampliar** el **servei** a la **petita infància**. Ja que vist ara el projecte socioeducatiu amb perspectiva, potser seria més interessant oferir un espai d'acompanyament a la mater/paternitat de les noves famílies, des de la concepció de l'infant per tal de promoure inicialment a aquestes

l'esperit participatiu i la importància de que aquest es desenvolupi en un entorn i clima propicis el més ajustats possibles als seus interessos i necessitats.

7. AUTOAVALUACIÓ⁴⁶

La **realització del Treball de Fi de Grau**, no està sent un **procés planer ni tampoc lineal**. Sinó més bé, un **procés ple de llums, conflictes, avanços i regressions** acompanyades per la **convulsió i explosió de diferents emocions** que es van entreteixint entre les diferents etapes per les quals vaig passant al llarg d'aquest.

Per una banda, la **il·lusió** dipositada en el TFG, entenent-lo com una gran **oportunitat** per **connectar i creure** amb tot el potencial del meu **jo creador i innovador**, pel que fa el disseny de pràctiques socioeducatives, des del meu jo com **educadora, posant a prova** totes les meves **capacitats i habilitats, descobrint** aquelles a les quals he i hauré d'anar prestant més **atenció i reforçant** de cara la meva futura pràctica i **desenvolupant-ne** d'altres. Una oportunitat per anar **redefinint** el meu **perfil** i el meu **posicionament** baix el qual portar a terme la meva acció. Així com també una oportunitat per anar-me **presentant** en els diferents serveis del poble ja no com la jove que tothom coneix sinó com a **professional** de l'Educació Social, entre d'altres.

I, per l'altra, la **incertesa** de no saber si seré **capaç d'enfrontar-me sola** (ja que al llarg de la carrera han estat poc els treballs així realitzats) a tal **majestuós treball**, el qual es troba totalment obert a la forma que jo li vulgui donar, tenint, per suposat, en compte les necessitats i interessos del context i els subjectes a qui va dirigida la ludoteca.

I de moment, potser no amb el ritme desitjat, però ho estic aconseguint o, si més no intentant. En aquest punt, destacar el **suport emocional**, l'**intercanvi** i les **crítiques constructives** generades en el **grup**, gràcies a la **metodologia d'èxit** utilitzada en els tallers, com elements que m'han possibilitat seguir treballant i resoldre els diferents conflictes que se m'han anat presentant tot **sentint-me acompanyada**. Així mateix, realçar també el **seguiment tutorial**, el qual s'ha pogut donar de forma satisfactòria malgrat les agendes atapeïdes (agraeixo, doncs, l'**esforç**, l'**atenció** i la **preocupació** mostrada), i el qual m'ha ajudat a **encaminar el meu treball**, tot posant al meu abast multitud de **recursos**, i a **reafirmar-me**. Només una cosa **he trobat a faltar** dins aquest, i ha estat un **retorn exhaustiu** dels treballs entregats. Considero que això m'hagués permès o hem permetria realitzar el treball amb més **seguretat**. Pel que fa els **tallers** destacar aquells centrats en l'**estructura** i **format del treball** i les **presentacions**, així com aquells enfocats a **assajar-les**, generant després un **espai** pel **retorn constructiu**.

⁴⁶ Al final d'aquest mateix document s'hi troben adjuntades la graella d'autoavaluació i el full d'avaluació.

Aquest ha estat un **any ben carregat**, el qual confesso que **m'ha sobrepassat**: primer les **pràctiques a Bolívia**⁴⁷, tot el primer semestre, i després la ràpida incorporació (sense possibilitat d'assimilació de l'experiència) al **ritme frenètic i l'alta exigència** en les **moltes** (masses per ser el darrer curs) altres **assignatures** a cursar.

Un altre factor que ha suposat el principal **obstacle** pel transcurs del TFG ha estat el fet de desenvolupar-lo des de la **distància**. Fet que m'ha **dificultat** la **comunicació** amb les entitats i l'**accés a informació** transcendent per la seva realització. Finalment, el fet de trobar dins l'Ajuntament una persona de confiança i força predisposada a ajudar-me m'ha facilitat bastant les coses. Així mateix, crec que la decisió d'anar a Setembre també ha estat també força encertada (malgrat els conflictes interns, que per caràcter i forma de ser, m'ha provocat) ja que m'ha permetrà acabar d'adequar el treball al context i m'ha facilitat la relació i comunicació amb els serveis del municipi.

Tot i així, malgrat les diferents dificultats que he anat trobant al llarg del camí, dir que ha estat un **any carregat**, també, de **molts aprenentatges a nivell personal, acadèmic i professional**.

Pel que fa les **competències apreses i/o treballades** durant el que porto de realització del treball destaco:

- El desenvolupament de la **capacitat d'iniciativa i autonomia**.
- El desenvolupament de la **capacitat d'anàlisi, avaluació i investigació de contextos** socioeducatius.
- El desenvolupament de la **capacitat crítica**, front els canvis socials, polítics, econòmics, culturals i educatius, i **autocrítica**; cap a la meva persona i el meu jo professional envers la postura adoptada i la pràctica, en aquest cas, proposada tot tenint en compte aquests.
- El desenvolupament de la **capacitat de recerca, anàlisi, selecció i síntesi de documentació** (llibres, pàgines web...).
- El desenvolupament d'una **actitud i postura creativa, innovadora, emprenedora i coherent**, d'acord al codi deontològic de l'educador i l'educadora social i els interessos i necessitats del context i els subjectes de l'educació.
- El desenvolupament de la **capacitat de crear, dissenyar, planificar i avaluar accions i serveis socioeducatius contextualitzats, sostenibles i transformadors** que **fomentin la creació de xarxes socials** entre subjectes i institucions socioeducatives.

⁴⁷ Degut a la meua estada a Bolívia m'és impossible realitzar cap valoració dels diferents mòduls que es realitzaren a l'inici dels tallers.

- El desenvolupament de la **capacitat** de **flexibilitat, readaptació, presa de decisions i cerca de solucions**.
- El desenvolupament de la **capacitat** de **gestió** de les **emocions**.
- El desenvolupament d'**habilitats comunicatives** i d'**expressió**.
- El desenvolupament de la **capacitat** d'ús de **noves tecnologies**: de la **Informació** i la **Comunicació**.

Com he dit al principi, el **TFG** ha resultat ser una gran **oportunitat** que, malgrat els diferents maldecaps que porta també inherents una proposta d'aquesta magnitud, m'ha aportat molts **beneficis** a curt i a llarg termini. Entre aquests destacar:

- En relació a les competències esmentades destacar com a **canvis i millores personals**, gràcies al desenvolupament del TFG, la **iniciativa, seguretat i autonomia** adquirides durant aquest procés. Així com les **habilitats comunicatives**, ja que tot i ser un tema que encara em queda pendent i amb el qual hauré de treballar molt, crec que he fet un gran esforç tant a classe com en els diferents espais que he hagut de visitar per fer el treball.
- El fet d'acotar el treball també a un interès personal, m'ha permès **recuperar el gust per la lectura i entrar en temes d'interès** que no s'havien tocat massa al llarg del grau com és la **pedagogia activa** d'autores com Maria Montessori i Rebeca Wild.
- Sortir més **motivada** de la carrera i amb ganes de seguir estudiant i aprofundint entorn diferents temes que han quedat entreoberts.
- Descobrir el meu **sentit i raó de ser** com **educadora** en **l'acompanyament de famílies i infants** com a punt, considero, transcendent pel canvi i la transformació de la societat.
- **Presentar-me com a educadora** als diferents serveis socioeducatius del municipi i **donar-me a conèixer** entre els seus professionals.
- **Dissenyar un servei** que qui sap, potser em pot donar **feina el dia de demà**.

Les **assignatures** cursades al llarg del grau que he pogut **integrar** en el **TFG** o bé que m'han servit per desenvolupar-lo han estat:

- Les assignatures d'**Educació Social: Interrogants i Reptes de Futur, Recerca i Avaluació en el Camp Socioeducatiu i Investigació Socioeducativa**, les qual m'han aportat força **eines i mètodes** per la **recollida i l'anàlisi d'informació**.
- Les assignatures de **Fonaments Didàctics de l'Acció Socioeducativa i Disseny i Innovació de l'Acció Socioeducativa** m'han aportat elements per realitzar el **diagnòstic** d'un context determinat i en base aquest dissenyar una **proposta d'acció**.

- Les assignatures d'**Identitat i Desenvolupament Professional, Anàlisi de les Relacions Educatives, Psicologia Social i de les Organitzacions, Sociologia de l'Educació, Pedagogia Social i Art i Cultura en l'Educació Social** m'han permès desenvolupar una **mirada crítica i constructiva** entorn el context que m'envolta, alhora que m'han donat la possibilitat de pensar entorn el meu **perfil professional**, la meua **postura en relació els subjectes** i sobre el què és l'**Educació Social**. Elements que considero es podran veure reflectits en el TFG.
- Finalment, l'assignatura de **Psicologia del Desenvolupament** m'ha permès conèixer les **característiques** cognitives, socials emocionals i afectives pròpies de la **infància**; col·lectiu a qui va dirigit el servei i desenvolupar-lo d'acord i tot tenint-les en compte.

Per tot això, i per la **constància** i el **compromís** mostrat, així com el **treball** realitzat, malgrat les diferents adversitats per les quals he passat, considero que la nota que mereixo pel procés realitzat és un **9'5**.

8. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

Bibliografia

Ajuntament de Barcelona. Acció Social i Ciutadania. Direcció d'Acció Social. Departament d'Infància i Famílies. (2011). *Model de casals i ludoteques*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

Alfonsín, A., Berrozpe, M., Felipe, M. d., García, I., García, M. J., Garcinuño, C., et al. (2011). *Una nueva maternidad. Reflexiones de mujeres en Red*. Tenerife: OB STARE.

Associació Estatal de Educació Social y Consell General de col·legis d'Educadores y Educadors Socials. (2007). *Documents professionalitzadors*. Barcelona: Associació Estatal d'Educació Social.

Barés, J. (direc.) (2002). *La participació dels infants pot ser una realitat. Manual per a la participació*. Palma de Mallorca: Oficina de Defensa dels Drets del Menor (ODDM). Conselleria de Benestar Social.

Bartolomé, M. (2002). Educar para una Ciudadanía Intercultural. En M. Bartolomé (Ed.). *Identidad y Ciudadanía: Un Reto a la Educación Intercultural* (pp. 131 – 161). Madrid: Narcea.

Bartolomé, M. (2004). Educación intercultural y ciudadanía. En J. Jordán, X. Besalú, M. Bartolomé, T. Aguado, C. Moreno y M. Sanz. (Coord.). *La educación del profesorado en Educación Intercultural* (pp. 93 – 112). Madrid: MEC.

Bauman, Z. (2005). *Vidas Desperdiciadas. La modernidad y sus parias*. Barcelona: Paidós.

Borile, M. E. (2011). *Empoderamiento y participación juvenil*. XII Congreso Virtual de Psiquiatría. Interpsiquis 2011.

Cabrera, F. (2002). *Evaluación de la formación*. Madrid: Síntesis.

Cabrera, F. (2002) Hacia una nueva concepción de la ciudadanía en una sociedad multicultural. En M. Bartolomé (Ed.). *Identidad y Ciudadanía: Un Reto a la Educación Intercultural* (pp. 79 – 104). Madrid: Narcea.

Catalunya. Departament de Governació i Administracions Públiques. (2009). *Decret 94/2009, de 9 de juny, pel qual es regulen les ludoteques*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

De Borja i Solé, M. (1980). El juego infantil. Organización de las ludotecas. Barcelona: Oikos.

- De Borja i Solé, M. (1982). *Les Ludoteques. Joguines i Societat*. Barcelona: Edicions 62.
- Departament d'Infància i Famílies de l'Ajuntament de Barcelona (2011). *Casals i ludoteques infantils. Criteris generals del model municipal*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- Escardíbul, S. (coord.) (2011). *Àgora, proposta educativa per a la participació*. Barcelona: Fundació Catalana de l'Esplai.
- Fernández Enguita, M. (1992). *Poder y participación en el sistema educativo. Sobre las contradicciones de la organización escolar en un contexto democrático*. Barcelona: Paidós.
- Fernández Rodríguez, J. L y Salgado Ballester, J. A. (2011). *Ludotecas. Conceptos y claves para su creación y gestión*. Madrid: AENOR.
- Fernández Rodríguez, J., & Salgado Ballester, J. (2011). Las ludotecas, un espacio necesario. *AENOR*, 52-56.
- Folgueiras, P. (2005). *De la tolerancia al reconocimiento: un programa de formación para una ciudadanía intercultural*. [En línia]. Disponible a: <http://www.tesisenxarxa.net/TDX-0613107-120403/> [Consulta: 17 de Gener de 2013].
- Folgueiras, P. (2008). La participación en sociedades multiculturales. Elaboración y evaluación de un programa de participación activa. *RELIEVE*, 14 (2), 1 – 16.
- Freire, P. (1976). *Pedagogía del oprimido*. España: Siglo veintiuno editores.
- Galcerán, M del M. (coord.) (2004). *Aprender a participar*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.
- Grup de treball "Educació i ciutadania", del Consell Assessor de la Fundació Esplai (2007). *Educació i Ciutadania*. Barcelona: Fundació Esplai.
- Hernández García, J. (2001). La participación social y democrática en educación. *Aula Abierta* 78, 59 – 79.
- Luna, E. (2010). *Del centro educativo a la comunidad: Un programa de aprendizaje – servicio para el desarrollo de ciudadanía activa*. Departamento de métodos de investigación y diagnóstico en educación. Facultad de pedagogía. Universidad de Barcelona. [En línia]. Disponible a: [Consulta: 17 de Gener de 2013]
- Marín, I. (2013). *Pares, juguem? Temps de joc compartit en família*. Full informatiu del CEESC juny 2013.

- Mariscal, S., Giménez-Dasi, M., Carriedo, N., & Corral, A. (2009). *El desarrollo psicológico a lo largo de la vida*. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana de España.
- Martín – Artajo, E. La infancia, especie en peligro de extinción. *Holistika* [En línea]. Disponible en: http://www.holistika.net/infancia/infancia/la_infancia_especie_en_peligro_de_extincion.asp [Consulta: 20 de Abril de 2013].
- Montessori, M. (1979). *La educación para el desarrollo humano*. (S. L. Sarmiento, Trad.) México: Diana.
- Montessori, M. (2003). *El Método de la Pedagogía Científica: aplicado a la educación de la infancia*. (C. S. Blanco, Ed.) Madrid: Biblioteca Nueva.
- Navarro, V. (15 de 07 de 2013). El impacto de la crisis en la salud y bienestar de la población española. *El plural.com. Periódico digital progresista*.
- Novella Cámara, A. M. (2012). La participación infantil: concepto dimensional en pro de la autonomía ciudadana. *Revista Teoría de la Educación: Educación y Cultura en la Sociedad de la Información*. 13(2), 380-403. [En línea]. Disponible a: http://campus.usal.es/~revistas_trabajo/index.php/revistatesi/article/view/9015/9259 [Consulta: 19 de Gener de 2013].
- Penón, S. (2006). Les Ludoteques. *Educació Social*, 33, 83 - 91.
- Reichert, E. (2011). *Infancia. La Edad Sagrada*. Barcelona: La Llave.
- Ripoll, O. (2006). El juego como herramienta educativa. *Educación Social*, 33, 11 - 27.
- Rius, M. (2011). Más juego menos extraescolares. *Revista en familia*, 6-10.
- Sanchís, I. (27 de 02 de 2007). "Mucho tiempo para ser adulto, poco para ser niño". *La Vanguardia*.
- Sarramona, J. (1995). *Participación democràtica en la educación*. En varios autories, Política y educación. V Congreso Interuniversitario de Teoría de la Educación (269 – 287). Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona.
- Schnabel, U. (2012) El arte de desacelerar. *Mente Sana* (81), 35 - 41.
- Turégano, I (2007): Escuela libre Paideia: Educando en y para la libertad. *Aula Libre*, 85, 24 – 27.
- Wild, R. (2006). *Libertad y límites. Amor y respeto*. Barcelona: Herder.
- Wild, R. (2011). *Etapas del desarrollo*. Barcelona: Herder.

Webgrafia

Ajuntament d'Es Mercadal: <http://www.esmercadal.es>

Govern de les Illes Balears: <http://www.caib.es>

- Resolució de la vicepresident econòmic, de Promoció Empresarial i Treball de 19 d'Octubre de 2012 mitjançant la qual s'aprova la convocatòria per concedir ajudes destinades a la promoció del treball autònom. <http://www.caib.es/eboibfront/es/2012/8026/seccion-iii-otras-disposiciones-y-actos-administra/472>

Govern d'Espanya. Ministeri de Treball i Seguretat Social: http://www.seg-social.es/Internet_1/Empresarios/CotizacionRecaudaci10441/BenfCot2k10/index.htm#documentoPDF

- Beneficis en la cotització de la Seguretat Social per persones menors de 30 anys en Règim Especial d'Autònoms: <http://www.seg-social.es/prdi00/groups/public/documents/binario/142496.pdf>

Institut d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT): <http://www.ibestat.cat/>

- Padró. Resum anual 2012. Població per illa, municipi, sexe i grup d'edat. http://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/per-territori/07037/e6e32439-3d9a-441f-8888-f6598a3d7de8/es/Res_00001_12.px
- Padró. Resum anual 2012. Població per illa, municipi, sexe i tipus de nacionalitat. http://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/per-territori/07037/df1ddb51-cf27-4122-8e56-714fa8e3d383/es/Res_00002_12.px
- Naixements. Resum anual 2011. Nascuts vius per illa – municipi de residència i grup d'edat de la mare. http://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/per-territori/07037/fe07d36e-69c6-4f0a-a511-bef8bd1c6542/es/nac_res0411.px
- Treball. Afiliats a la Seguretat Social segons el lloc de residència de l'afiliat i activitat econòmica (dades trimestrals). http://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/4602d79c-c80e-4b34-9bd1-5187ffa48213/38c77841-b363-4010-8405-e7259a3692fc/es/I302039_0001.px
- Persones aturades registrades per període, illa i municipi, sexe i grup d'edat. http://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/8bd8cd73-428a-4cb4-8b78-e39979144e59/4c17c2d3-b1a1-4c45-9554-7f0d184ce646/es/U302003_2010.px

ISBA: <http://www.isbasgr.es/>

- Línia ISBA CAIB 2013 Emprenedors: <http://www.isbasgr.es/Linea-ISBA-CAIB-2013-Emprendedores>

9. ANNEXES

ANNEX 1

DIARI DE LES TROBADES REALITZADES AMB DIFERENTS AGENTS DEL MUNICIPI

2/7/2012

Començo a posar-me en marxa amb el Treball de Fi de Grau. L'any que ve, marxo el primer semestre a fer les **pràctiques a Bolívia**, pel que m'interessa poder anar avançant al màxim el treball. A més, sóc conscient que fer un **treball** des de la **distància** tindrà els seus **inconvenients**, ja que la disponibilitat per coordinar-me amb els agents que cregui convenients no serà ni molt menys la mateixa que si el fes des de Menorca.

És, doncs, per això, que avui he començat a moure'm, tot **presentant-me**, a mi i la meua proposta, als **Serveis Socials** del municipi, pel que m'agradaria poder parlar amb l'equip amb la intenció d'**adaptar-la** als **interessos** o bé **necessitats, reals**, de la **població**.

La meua **proposta** consisteix en la creació d'un espai, o més bé (tenint en compte els temps que corren) un **projecte, intergeneracional, itinerant** pels **diferents serveis del municipi** que doni lloc a **relacions d'intercanvi** entre els **diferents col·lectius** de la població i faci possible el **sorgiment** de **nous models de relació alliberats** de tot tipus de **prejudicis**. Una espècie de servei a cavall entre una **ludoteca intergeneracional** i un **banc del temps**.

La **iniciativa** **lis ha semblat força interessant**, sobretot la **ludoteca** (però sense la part intergeneracional, consideren que ja s'està fent prou treball en aquest sentit). Confessen trobar-ne a faltar una al municipi.

La visita, han pogut ser només quatre paraules contades realitzades, a més, des de la porta. Estaven ocupades. Quedem que em trucaran per fer-ne una en condicions.

9/7/2012

Mentre espero que Serveis Socials es posi en contacte amb mi, he decidit anar a picar la porta a l'**Ajuntament**. Crec necessari també **presentar-m'hi** per poder començar a **establir-hi contacte, conèixer** quines són les seves **percepcions** respecte les **potencialitats** i **mancances** a **nivell social, cultural i educatiu** del **municipi**, i **valorar** les **possibilitats** de **treballar conjuntament** per la **consolidació** d'un **projecte** que pugui contribuir en **augmentar** el **benestar social** del municipi, tot responent als **interessos** i **necessitats** de la seva **població**.

M'ha rebut la **regidora** de **Benestar Social, Sanitat i Salut, Igualtat i Immigració, Joventut, Cooperació, Treball i Formació**. Ha estat força agradable amb mi i **ha rebut la proposta de molt bon grat**. M'ha suggerit quedar, però, un altre dia conjuntament amb el regidor d'Innovació i Tecnologia, Hisenda, Cultura i Educació. Quedem que em trucarà per proposar-me un dia.

13/7/2012

La regidora es posa en contacte amb mi per dir-me que el dia **20 de Juliol** seria possible realitzar la **reunió**. M'explica que ha parlat amb l'equip de **Serveis Socials** i que tenen per mi **dues propostes**. Quedem per parlar-ne, doncs, el 20!

20/7/2012

Front ambdós regidors explico la meva **proposta**. Sembla agradar-lis i considerar-la **interessant** pel **municipi**. Seguidament, la **regidora**, com m'havia dit per telèfon em fa arribar les **dues propostes** que se'm fan des de **Serveis Socials**, ja que **no hi ha possibilitat de quedar**, de moment, directament amb ells.

La **primera** proposta va enfocada a la **dinamització juvenil**, i la **segona** a la **promoció de voluntariat**.

Parlant amb ells considerem que ambdues propostes es poden complementar, perfectament, amb la meva. Se'm torna recalcar el tema del treball intergeneracional i se'm demana que els hi doni tot per escrit, d'aquesta manera ells ho podran fer arribar als Serveis socials i al mateix batlle per valorar les opcions.

27/7/2013

Faig entrega a l'**ajuntament** de la meva **proposta** per **escrit**.

30/8/2012

Així mateix, faig arribar dita proposta als diferents **serveis** del **municipi**: **escola, geriàtric** i els **Serveis Socials**.

Aprofito l'excusa per parlar amb el referent de cada un dels serveis. D'aquestes visites n'extrec:

- Malgrat sigui de forma puntual (durant festivitats concretes) tant el Col·legi, com el Geriàtric i els Serveis Socials del municipi es mostren convençuts que **ja es realitza**

suficient treball a nivell intergeneracional pel que troben que no té sentit el plantejament de la meua idea inicial.

D'altra banda troben difícil que es pogués portar a terme perquè cada un dels serveis ja realitza pel seu costat diferents activitats i consideren inviable el fet de realitzar-ne més de forma conjunta.

La meua **idea** queda, doncs, **desolada**. S'ha de **començar de nou** tenint en compte les dues propostes realitzades per Serveis Socials.

10/08/2012

Tenint en ment les dues propostes de Serveis Socials m'apropro al **Punt d'Informació i Casal de Joves d'Es Mercadal** per parlar amb el seu referent i així poder obtenir **informació** de primera mà al voltant dels **joves** del municipi.

Parlant amb ell me n'adono que són molt poques les entitats que promoguin la **participació** no només dels joves sinó que aquest constitueix una **mancança** important a nivell de municipi i de tota la **població** en general. En paraules seves:

Aquí (referint-se al municipi) fa falta un servei que des de la ben petita infància generi sinèrgies de participació i convidi a la ciutadania a implicar-se en la vida del municipi. Del contrari, com passa ara, costa molt que la gent respongui.

Aquesta trobada m'ha obert una gran llum i em fa pensar amb la possibilitat de donar forma a un **servei** que respongui a aquesta necessitat, enfocat no a joventut com m'havia demanat Serveis Socials sinó a **Infància i famílies**.

20/8/2012

Es repeteix la **trobada** amb la **regidora** i li **presento** la **nova proposta** amb els arguments que la sustenten. La creu tant necessària que em comenta que l'**Ajuntament**, al no poder-la finançar, estaria disposat a **cedir** un **espai** de forma totalment gratuïta en barata del servei prestat al municipi.

4/2/2013

ENTREVISTA A L'EDUCADORA DE SERVEIS SOCIALS

Nom: Teresa Martí Nebot

Edat: 27

Titulació: Educació Social

Càrrec: Educadora Social dels Serveis Socials

Anys que hi porta treballant: 5

Quines característiques presenten les famílies que vosaltres, des dels serveis socials, ateneu?

Com et vaig comentar, des dels Servis Socials atenem a tota la població, pel que les característiques que presenten les diferents famílies amb les quals treballem són força variades. Si et mires la pàgina web veuràs que segons el que ens demanen donem un tipus d'atenció o una altra.....

Canvis que s'han percebut aquests darrers anys com a conseqüència de la crisi socioeconòmica en quant a número, tipus de demandes, característiques dels subjectes...?

A veure, els usuaris estan canviant però més que canviant diria que estan augmentant, que s'han ampliat i diversificat. Perquè els que hi havia no han deixat de venir, és a dir, no hem canviat uns per uns altres. Per tant, jo diria que el perfil s'està augmentant i diversificant.

De quina manera?

Ara comptem amb famílies i cuidadors que abans atenien les situacions de dependència sense esperar res de les administracions, que amb les noves lleis acudeixen als serveis socials amb una actitud molt exigent i amb unes expectatives molt altes, sovint frustrades, que els incrementa la seva insatisfacció.

Són persones més informades, més exigents, com he dit abans, més actives, que demanen més participació en la presa de decisions i més corresponsabilitat.

Paradoxalment, però, trobem l'altra cara de la moneda: perfils de cuidadors que són molt reactius a "deixar-se ajudar"; aquest grup de persones sovint va associat a persones grans, que mai havien rebut res, i que tenen una forma d'entendre la vida molt lligada al sacrifici.

I en quant a les característiques de les persones i les famílies que ateneu, heu observat canvis?

Degut als canvis a nivell demogràfic, la composició de la ciutadania ha variat, cada cop més ens enfrontem a una població més diversa, en quant a cultures, el que afegeix un punt de complexitat en les respostes dels serveis socials, obligant-nos a actuar des de la interculturalitat.

D'altra banda, la crisi ens porta persones i famílies que de sobte han vist canviar el seu status i el seu poder adquisitiu, que viuen amb molta recança a haver de recórrer als serveis socials. Això

fa que triguin molt a demanar ajut i quan arriben moltes vegades la situació econòmica és ja tan precària que les prestacions del sistema no arriben a cobrir les necessitats més bàsiques, com per exemple la conservació de l'habitatge.

I quin tipus de demandes realitzen?

Molt sovint la seva demanda no és de rebre prestacions (tot i que també les reclama), sinó que el seu desig és incorporar-se de nou al món laboral, en definitiva seguir tenint la vida anterior, i això a vegades no pot ser.

Em podries fer, doncs, un breu resum dels diferents perfils amb els quals trebal·leu?

Immigrants en procés d'acollida, fora del mercat laboral, amb dificultats per renovar permisos de treball i residència.

Famílies en diverses situacions que no arriben a final de mes (amb un adult que treballa però sou de misèria o amb tots els membres a l'atur, amb fills petits amb forta càrrega de despesa derivada de l'habitatge).

Infants en risc i maltractaments com a causa de tensions i desajustos familiars

I ja per acabar, amb quins serveis socioeducatius del municipi acostumeu a treballar per tal de donar resposta a les demandes dels subjectes?

Principalment amb l'escola i l'Escoleta, el Punt d'Informació i Casal de Joves i el centre de formació per Persones Adultes. No existeixen al municipi altres recursos per treballar amb les famílies.

11/2/2013

ENTREVISTA A L'EDUCADORA SOCIAL DE SA LUDOTECA DE CIUTADELLA

Nom: Núria Florit

Edat: 25

Titulació: Educació Social

Càrrec: Educadora Social de la ludoteca

Anys que hi porta treballant: 4

Quan es va iniciar el projecte de la ludoteca? Quants anys porta en funcionament?

14.

Quins són els referents teòrics que sustenten i guien dit projecte i, al cap i a la fi, la vostra pràctica socioeducativa?

En relació a sa ludoteca, principalment na Maria de Borja i Solé.

Quina és la titularitat jurídico-legal de la ludoteca?

És una cooperativa sense ànim de lucre.

A quina població va dirigida?

Principalment a infants d'entre 4 i 12 anys. Tot i així hem anat obrint altres serveis com l'especial a petita infància i l'especial a infants de 10 a 12 anys. Que és l'edat en que encara no poden anar al Pij.

En quin horari es troba oberta?

De dilluns a divendres de 17:00 a 20:00.

Es tracta d'un grup obert o tancat?

Tancat i obert. Hi ha famílies que consideren sa ludoteca com una activitat extraescolar més i decideixen portar es fillets de forma fixa els mateixos dies per setmana, el que permet gaudir d'un grup tancat d'infants. Però també es dona sa possibilitat de que ses famílies triïn es dies que més lis convinguin.

Quins criteris regeixen l'entrada de les persones participants?

Actualment no n'hi ha cap, simplement emplenar la fitxa d'inscripció i haver pagat el servei sol·licitat amb antelació.

Per quantes professionals està format l'equip de la ludoteca?

L'equip educatiu de sa ludoteca està format per tres persones: dues educadores i una directora de lleure. Puntualment, de ser necessari, comptem també amb monitores de reforç.

I quines són les vostres funcions dins la ludoteca?

Durant l'estona de joc lliure, la nostra principal funció és la d'observar i només si és necessari intervenir. Tot posant en marxa estratègies de resolució de conflictes o acompanyant l'infant al joc en cas de veure que no s'ensurt amb aquest.

Podríem dir, doncs, que una de les principals funcions és l'acompanyament individualitzat dels infants tot?

Si, sobretot amb casos amb dificultats, siguin del tipus que siguin. També, però, a nivell grupal, dinamitzem activitats. Així com també es realitza una gran tasca a nivell d'integració.

I a nivell més burocràtic?

A nivell més burocràtic tenim la programació d'activitats, les coordinacions amb les famílies i els serveis socials, sol·licitud de materials..

De quin fons lúdic gaudeix la ludoteca?

A veure... com pots veure tenim un racó de joc simbòlic, un d'enginy i un altre de creativitat i imaginació.

I quins criteris seguïu per fer-ne la selecció?

Sobretot mirem que siguin jocs per més d'un jugador, que siguin innovadors i molt divertits i no fomentin valors com la violència i el sexisme. Seguidament se'n fa una valoració i es prova amb un grup d'infants per veure si, realment, les instruccions i les indicacions del fabricant s'ajusten al joc.

Per acabar, si haguessis de realitzar un nou projecte socioeducatiu per la ludoteca, què mantindries i què milloraries?

Mantindria la flexibilitat horària que es dona a les famílies perquè duguin els fills a la ludoteca quan elles més ho necessitin i l'estructura de joc de la ludoteca.

I milloraria la difusió que es fa dels recursos i sobre la importància del joc, la relació amb les famílies.

ANNEX 2

CALENDARI⁴⁸

2012

GENER 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	FEBRER 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29	MARÇ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ABRIL 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
MAIG 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	JUNY 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	JULIOL 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	AGOST 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
SETEMBRE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	OCTUBRE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	NOVEMBRE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	DESEMBRE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Conceptualització de la idea.

Estudi previ.

Període de documentació i revisió bibliogràfica.

Triangulació d'informació i elaboració del projecte socioeducatiu.

Elaboració del Pla de Viabilitat Empresarial.

2013

GENER 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	FEBRER 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28	MARÇ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ABRIL 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
MAIG 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	JUNY 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	JULIOL 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	AGOST 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
SETEMBRE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	OCTUBRE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	NOVEMBRE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	DESEMBRE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

⁴⁸Les franges plasmades al calendari són només orientatives ja que algunes es van encavalcant i realitzant de forma paral·lela.

ANNEX 3

ENQUESTES

Enquesta pilot

ENQUESTA PER UN PROJECTE DE LUDOTECA

L'objectiu principal d'aquesta enquesta es conèixer l'acceptació que tindria l'obertura d'un servei de ludoteca al municipi d'Es Mercadal. Així com, obtenir les característiques de les famílies enquestades i atendre a les seves demandes, envers aquest, per tal d'ajustar el projecte socioeducatiu als seus interessos i necessitats.

Sa Ludoteca es, inicialment, pensada com un servei públic de lleure dirigit a infants, preadolescents (3-12) i les seves famílies, el qual lis brindi un espai harmoniós, viu i ric d'estímul propici pel sorgiment de relacions espontànies i naturals, amoroses i respectuoses, entre les persones participants i el medi que les envolta, que contribueixin en la seva autonomia i desenvolupament integral. Utilitzant el joc lliure, en els diferents ambients preparats, com element fonamental d'una acció socioeducativa dinàmica i flexible, atenta als seus interessos i autèntiques necessitats.

Els objectius, doncs, que dit projecte socioeducatiu persegueix són:

- > Col·laborar, en l'augment de l'autonomia i el desenvolupament integral d'infants i presadolescents.
 - Oferir un espai amb diferents ambients preparats dotats amb diversos jocs i materials que donin resposta al procés maduratiu d'infants i preadolescents.
 - Acompanyar i recolzar mares, pares i tutors en el procés de criança d'infants i preadolescents.

1. Rol de qui realitza l'enquesta:

☐ Mare	☐ Tutors conjuntament amb l'infant/s.
☐ Pare	☐ Altre:
☐ Ambdós	

2. Edat: _____

3. Procedència: _____

4. Estat Civil: _____

5. Tipus de família (pot marcar les que calguin):

☐ Nuclear	☐ Monoparental
☐ Monomarental	☐ Extensa
☐ Adoptiva	☐ Nombrosa

6. Nivell d'estudis:

☐ Estudis primaris	☐ Estudis superiors
☐ Estudis secundaris	☐ Estudis universitaris

7. Situació laboral:

☐ Ocupada	☐ Aturada

8. Sector professional:

- ☐ Primari (activitats professionals relacionades amb l'agricultura, la ramaderia, l'explotació forestal i la pesca).
- ☐ Secundari (activitats professionals relacionades amb la indústria, la mineria i la construcció).
- ☐ Terciari (activitats professionals de servei com l'educació, la sanitat, el turisme, el transport, el comerç, etc)

9. Com descriuria la seva situació econòmica?

☐ Baixa	☐ Mitjana-Alta
☐ Mitjana	☐ Alta

10. Què li semblaria que es creés al municipi un servei de Ludoteca com l'expressat a l'inici d'aquest qüestionari?

☐ Molt bé	☐ Regular
☐ Bé	☐ Indiferent

- Per què?

11. Si existís, el faria servir?

☐ Mai	☐ A vegades	☐ Molt

- Per què? De què dependria?

12. De quin horari creu que el servei hauria de gaudir?

☐ Laborables de 17:00 a 20:00	☐ Dissabtes matí	☐ Altres opcions

- Podria especificar quan?

13. Estaria disposada a pagar per aquest servei?

☐ Si	☐ No

- En cas de resposta afirmativa, considerant que el dipòsit de soci és per a tota la família, quina quantitat li semblaria més raonable pagar?

14. Quines són les tres joguines preferides de l'infant o infants?

15. Quines són les joguines que troba/en a faltar?

16. A part de joguines, de quins altres elements ludico-educatius creu que la ludoteca hauria de disposar?

☐ Material esportiu	☐ Pel·lícules	☐ Discs	☐ Llibres
☐ Altres:			

17. Li agradaria implicar-se activament en aquest projecte, en cas de realitzar-se. És a dir participar en totes les seves fases: disseny, muntatge i funcionament?

☐ Si	☐ No
-----------------------------	-----------------------------

18. Com s'imagina/en aquest espai? Qualsevol suggeriment o idea que pugui ser d'utilitat pel projecte de la ludoteca serà agraït.

Enquesta final

ENQUESTA PER UN PROJECTE DE LUDOTECA

L'objectiu principal d'aquesta enquesta es conèixer l'acceptació que tindria l'obertura d'un servei de ludoteca al municipi d'Es Mercadal. Així com, obtenir les característiques de les famílies enquestades i atendre a les seves demandes, envers aquest, per tal d'ajustar el projecte socioeducatiu als seus interessos i necessitats.

Sa Ludoteca es, inicialment, pensada com un servei públic de lleure dirigit a infants, preadolescents (3-12) i les seves famílies, el qual lis brindi un espai harmoniós, viu i ric d'estímul propici pel sorgiment de relacions espontànies i naturals, amoroses i respectuoses, entre les persones participants i el medi que les envolta, que contribueixin en la seva autonomia i desenvolupament integral. Utilitzant el joc lliure, en els diferents ambients preparats, com element fonamental d'una acció socioeducativa dinàmica i flexible, atenta als seus interessos i autèntiques necessitats.

Els objectius, doncs, que dit projecte socioeducatiu persegueix són:

- > Col·laborar, en l'augment de l'autonomia i el desenvolupament integral d'infants i presadolescents.

- **Oferir** un espai amb **diferents ambients preparats** dotats amb diversos **jocs i materials** que donin resposta al **procés maduratiu d'infants i preadolescents**.
- **Acompanyar i recolzar mares, pares i tutors** en el **procés de criança d'infants i preadolescents**.

1. Sexe:

☐

Femení

☐

Masculí

2. Procedència: _____

3. Estat Civil: _____

4. Nivell d'estudis dels dos responsables (a poder ser) del nucli familiar:

	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis superiors	Estudis universitaris
Tutor/a				
Tutor/a				

5. Situació ocupacional dels dos responsables del nucli familiar: *Marqui les que cregui convenientes.*

	Activa / Actiu	Aturada / Aturat	Pensionista	Tasques de la llar i cura	Voluntariat
Tutor/a					
Tutor/a					

6. Com consideraria la seva situació econòmica actual, tenint en compte la renda neta anual mitjana per família que estableix l'IBESTAT? *Marqui la casella que cregui més convenient.*

	Molt per sota	Més o menys	Molt per sobre
Per dos membres uns 23801€			
Per tres membres uns 28.542€			
Per quatre membres o més uns 34.645€			

7. Tipus de família (pot marcar les que calguin):

☐

Nuclear (parella i fills)

☐

Monoparental (pare i fills)

☐

Monomarental (mare i fills)

☐

Extensa (l'infant/s es troba baix la responsabilitat de familiars)

☐

Adoptiva

☐

Nombrosa (a partir de tres fills)

8. Podria senyalar l'edat de l'infant o infants de la casa? *Només dels que tinguin entre 3 i 12 anys.*

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Infant										
Infant										
Infant										
Infant										

9. Què li semblaria que es creés al municipi un servei de Ludoteca com l'expressat a l'inici d'aquest qüestionari?

☐
☐

Molt bé
Bé

☐
☐

Regular
Indiferent

- Per què?

10. Si existís, el faria servir?

☐

Mai

☐

A vegades

☐

Molt

- Per què? De què dependria?

11. Quin horari preferiria pel servei? *Marqui les que cregui convenientes.*

☐

Laborables de 17:00 a 20:00

☐

Dissabtes matí

☐

Festius

☐

Altres:

- Podria especificar quan?

12. Estaria disposada a pagar per aquest servei?

☐

Si

☐

No

- En cas de resposta afirmativa, quina quantitat estaria disposada a pagar?

- I de quina forma creu que s'hauria d'efectuar el pagament?

☐

Pagament anual per família.

☐

Pagament trimestral per família.

☐

Quota simbòlica cada cop que es fes ús del recurs.

☐

Altres:

13. Quines són les tres joguines preferides de l'infant o infants?

14. Quines són les joguines que no tenen i lis agradaria tenir?

15. A part de joguines, de quins altres elements ludico-educatius creu que la ludoteca hauria de disposar? *Pot escollir les que cregui pertinents.*

☐

Material esportiu i de psicomotricitat

- ☐ Material tecnològic (ordinadors, plays, DVD, CD's, etc)
- ☐ Llibres i contes
- ☐ Altres: _____

16. De quina manera li agradaria implicar-se en el projecte de la Ludoteca? *Pot escollir les que cregui pertinents.*

- ☐ Portant els infants.
- ☐ Fent ús de l'espai dedicat a mares, pares i tutors.
- ☐ Participant en les activitats i sortides familiars.
- ☐ Implicant-se en el disseny, muntatge i funcionament de la ludoteca (per exemple aportant material d'interès, participant en les assemblees per parlar, valorar i prendre decisions sobre temes d'interès i que interfereixen en el bon funcionament d'aquesta, aportant noves idees, etc.)

17. Com s'imagina/en aquest espai? Qualsevol suggeriment o idea serà d'utilitat i tinguda en compte pel projecte socioeducatiu de la ludoteca.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL-LABORACIÓ!!!

RESULTATS DE LES ENQUESTES

Les enquestes s'han passat en paper (100) i a través de Google Docs, mitjançant les xarxes socials. En total s'ha comptat amb un 65% de participació.

Nº ENQUESTES	1. SEXE		
TOTAL	Femení	Masculí	Ambdós
65	46	13	6
65%	70,77%	20%	9,23%

2. PROCEDÈNCIA	
Espanyola	Estrangera
64	1
98,46%	1'53%

3. ESTAT CIVIL		
Soltera	Casada	Separada
8	46	11
12,31%	70,77%	19,92%

4. NIVELL D'ESTUDIS PER SEXE									
Primaris		Secundaris		Superiors		Universitaris		NS/NC	
dona	home	dona	home	dona	home	dona	home	dona	home
16	14	19	13	3	5	22	5	5	28
24,62%	21,53%	29,23%	20%	4,62%	7,69%	33,85%	7,69%	7,68%	43,09%

5. SITUACIÓ OCUPACIONAL PER SEXE											
Activa		Aturada		Pensionista		llar i cura		Voluntariat		NS/NC	
D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H
44	41	8	3	0	0	10	3	0	0	3	18
67,69%	63,08%	12,31%	4,62%	0%	0%	15,38%	4,62%	0%	0%	4,62%	27,68%

6. SITUACIÓ ECONÒMICA									
2 membres			3 membres			4 membres o més			
Menys	aprox	més	menys	aprox	més	menys	aprox	més	
0	0	0	12	21	1	11	20	0	
0%	0%	0%	18,46%	32,31%	1,54%	16,92%	30,77%	0%	

7. TIPUS DE FAMÍLIES						
Nuclear	Monomarental	Monoparental	Acollida	Adoptiva	Nombrosa	Altres.
60	5	0	0	0	10	0
92,31%	7,69%	0%	0%	0%	15,38%	0%

8. EDAT DELS INFANTS											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
0	0	8	13	10	6	8	3	5	3	13	3
0%	0%	12,31%	20%	15,38%	9,23%	12,31%	4,62%	7,69%	4,62%	20%	4,62%

9. OPINIÓ SOBRE LA CREACIÓ DE LA LUDOTECA		
Molt bé	Bé	Indiferent
38	17	10
58,46%	26,15%	15,38%

Matriu amb les opinions i raons de les famílies:

Raons de les famílies que recolzen i troben necessària la creació de <i>Sa Ludoteca</i> com...	
Espai d'esbarjo, relació, aprenentatge i desenvolupament humà	- "hi hauria un altre lloc per anar i aprendre" - "Un espai extra on es fets podrien aprendre i créixer com a persones" - "Dóna autonomia als pares i pels infants és una activitat lúdica molt positiva compartir i experimentar"

	- “En l'actualitat no hi ha aquest servei i és una manera de que el nen relacioni jocs, lectura, diversió, etc” - “Com ajuda al desenvolupament integral dels infants i preadolescents” - “Porque siempre es bueno que los chicos tengan un lugar donde relacionarse con otros y hacer actividades” - “Los hijos pueden distraerse y divertirse” - “Tot lo que sigui educar és important”
Espai de suport a les famílies que treballen i tenen problemes per fer-se càrrec dels infants	- “Es necessari per els pares que treballen i divertit per els nens” - “hi ha pares que treballen i necessiten cangurs privats, sempre que el preu fos just, també dóna llibertat als pares que tenen mes d'un infant a tenir temps per fer las seves coses sense dependre de familiars” - “perquè així els infants no estarien pel carrer tot el dia i estaríem més tranquils i a més seria educatiu” - “Un espai on poder deixar els fills atesos sempre és una bona alternativa quan tens feina” - “perquè a vegades quant tinc feina no se on deixar el meu fill i en un lloc com aquest el deixaria ben tranquil·la”
Alternativa i diversificació de l'oferta d'activitats del municipi	- “perquè crec convenient que hi hagi un lloc a on portar els nostres fills en hores extraescolars, sobre tot per l'hivern que quan no tenim tanta facilitat algunes mares de poder-los potar a cap lloc porque es distreguin i s'ho passin d'allò mes be” - “Es una alternativa a la activitat quotidiana dels fillets” - “Perquè falten espais on puguin anar es fiets” - “Crec que es Mercadal és un municipi amb un nombre elevat de població infantil i sembla mentida que no tingui cap alternativa a oferir que els pocs parcs que hi ha o la biblioteca. On es pot anar quan fa mal temps? Els nens necessiten sortir, esbargir-se i comunicar-se amb els demés... també a l'hivern!!!” - “per necessitat, per no haver-n'hi cap més” - “porque es buena idea,un tiempo atras hubo una” - “Aportaria al municipi una oferta alternativa i complementària a l'actual” - “Podria donar resposta a un sector d'infants (i famílies) que fan poques activitats extraescolars, seria una opció més. Diversificaria l'oferta educativa del poble” - “Seria important tenir alguna alternativa als parcs, un lloc on poder jugar lliurement”

Raons de les famílies que es mostren contràries o bé indiferents a la creació de Sa Ludoteca	
Existència d'una sobreoferta d'activitats extraescolars	- <i>“Actualment hi ha moltes activitats a Es Mercadal, que satisfan d'una manera similar la mateixa necessitat”</i> - <i>“Porque estamos en crisis para todos familias, ayuntamientos... aunque el motivo principal es que los niños y adolescentes de este pueblo ya disponen de algunas instalaciones propias para ellos biblioteca, casal... lo único que me atrevería a aconsejar es que dispusieran de...”</i>

	- <i>"Hi ha un excedent d'oferta municipal per totes les edats a Mercadal, moltes de les quals són deficitàries (escoleta, activitats esportives...). No cal endeutar-se més"</i>
Ludoteca com a guarderia	- <i>"Perquè crec que no hi portaria els meus fills. Hi ha prou activitats al poble, que els nens necessiten jugar i estar amb els seus pares i no deixar-los aparcats"</i> - <i>"Cal replantejar-nos com a pares si aquesta cultura "d'aparcar" els nostres infants a tota hora és positiva per a ells. Jo puc assegurar que no!!!"</i>

10. FREQUÈNCIA D'ÚS		
Molt	A vegades	Mai
20	28	7
30,77%	43,08%	10,76%

Raons que intervenen i poden variar la freqüència d'ús de la ludoteca	
	- <i>"Depèn de l'ambient, de la persona que es fes càrrec, del lloc ubicada, funcionament, horaris, si li agrada al meu fill o no, si hem crides l'atenció, preu (cost o gratuït), etc"</i> - <i>Dependria de l'horari, del cost econòmic, dels continguts</i>
Edat	- <i>"Depèn de l'edat del fill".</i>
Interès mostrat per part de l'infant	- <i>"Dependria del interès que muestre el niño".</i>
El personal que hi treballa	- <i>"En principio por el personal encargado, y segundo tener un sitio para los peques".</i>
La flexibilitat horària i la seva adequació i adaptabilitat a les necessitats i interessos de les famílies	- <i>"L'horari de la feina".</i> - <i>"Perquè com que fem feina podríem dur el fillet allà i estaríem més tranquils de que esta baix seguretat".</i> - <i>"Perquè m'agrada esta amb el meu fill i dependria de la feina".</i> - <i>"Perquè el fill pot estar entretingut mentre son pare y sa mare fan feina".</i> - <i>"Tinc els capvespres lliures i els matins hi ha escola, en cas de que no n'hi hagués seria ideal, i si un capvespre vull fer una activitat sempre ho tindria ben aclarit, i ell s'ho passaria bé. Sense remordiments"</i> - <i>"Dependria de las actividades i del horario".</i> - <i>"Depende del horario".</i> - <i>"Depèn de les activitats extraescolars".</i> - <i>"Si no tinc lloc per deixar els nens i tinc feina".</i> - <i>"Depende del horario".</i> - <i>"Depèn de les activitats extraescolars".</i> - <i>"D'altres activitats extraescolars".</i> - <i>"Quan tingués una necessitat de deixar-los seria perquè m'ha sortit feina en un horari no habitual".</i> - <i>"Depèn de l'horari".</i> - <i>"Dels horaris d'activitats dels meus fills".</i>
Preu	- <i>"Depèn del preu".</i>
Ubicació	- <i>"Dependria d'on es trobés ubicada".</i>
Les activitats que	- <i>"De les activitats que es duguin a terme".</i>

s'hi portessin a terme	- "Dependería de las actividades y del horario".
Pel fet de ser un espai d'aprenentatge i socialització	- "Perquè seria un espai d'aprenentatge i de socialització. I això als fillets els va molt be". - "Com ajuda i complement de les activitats escolars i de formació dels nostres fills".

11. HORARI			
Laborables	Dissabtes matí	Festius	Altres
52	27	5	5
80%	41,54%	7'69%	7,69%

Altres...	
Dissabtes	- "Sábados tarde" - "A l'hivern dissabtes capvespre" - "Dissabtes tot el dia" - "Dissabtes capvespre"

12. PREDISPOSICIÓ PER PAGAR	
SI	NO
37	19
56,92%	29,23%

Altres...	
- no, si fos un preu elevat, s'ha de tenir en compte la situació per la que estem passant molts de nosaltres. - Poc. Ha d'estar adaptat a les necessitats de les famílies - Considero que no hauria de ser molt car	
Hora	- 5€ hora - 5€ per activitat
Tarda	- 5€ tarda - Entre 2 i 5€
Mes	- 10€ mes - Entre uns 20 i 30€ al mes. Se que es poc per sa feina que s'hi faria però tal com esta sa cosa, les famílies no mus podem permetre gaire mes.... - 10€ mes - 10€ mes - 10 / 20 € al mes - 20€
Any	- 50€ any - 50€ any - 100€ any
En relació a les activitats que s'ofereixin	- Depèn de l'activitat - Depèn del servei ofertat

FORMA DE REALITZAR EL PAGAMENT			
Anual per família	Trimestral per família	Quota simbòlica	Altres
3	2	11	14
4,62%	3,08%	16,92%	21, 54%

Altres...
- por dia de asistencia - Mensual - Mensual - 10/mes - crec que tindria que anar amb bonos, de quantitat com mes us menys preu. Igual que el bus, bono per viatges, i si hi a mes de un fill una mica mes barato, a fi de poder anar fer us. - quota simbòlica mensual - quota simbòlica mensual

CLASSIFICACIÓ ⁴⁹	13. JOCS PREFERITS DELS INFANTS	14. JOCS QUE ELS INFANTS TROBEN A FALTAR
Jocs d'arrossegat i empènyer	Màquines, tractors, cotxes, animals, cotxes (3) i motos de carreres	
Autopistes i accessoris	Circuits	
Construccions, acabaments i <<kits>>	Lego, construccions (2)	
Esportius (jocs), vehicles o elements per a pujar-hi	Bicicleta (6), futbol, tennis, pilotes de futbol (5), raquetes (2), monopati, patinet, patins, pilotes de malabars	Tricycle
Disfresses i accessoris	Jocs de fer collars, disfresses,	
Electròniques	Ordenador (3) , videojocs (2), wii (5), playstation (3)	Consoles, wii, internet, jocs d'informàtica, portàtil, tablet, PSP,
Figures, ninots i accessoris		
Futbolins i màquines <<de milió>>	Futbolí (2), tennis taula (3),	Futbolí, tennis taula,
Eines		
Imitació de vida	Cuineta, cubo i pala de sorra	
Jocs d'intercomunicació		
Jocs de societat	Jocs de taula (6), cartes (2), jocs de pensar, escacs (2), jocs tradicionals,	Jocs tradicionals,
Llibres	Llibres (6), contes (4),	
Material àudio – visual		

⁴⁹Per a realitzar la següent classificació s'ha pres com a referència la realitzada per Maria de Borja i Solé en el seu llibre "Les Ludoteques. Joguines i Societat" (1982).

Material experimental i joguines tècniques	Binocles, estris de cuina,	
Material fungible	Pintures, pintura, plàstica, mandalas, dibuixar (2), pintar (2), manualitats (2), escriure històries, estris manualitats,	
Material lúdic		
Mecàniques		Cotxe amb bateria
Nines i accessoris	Nines (3), cotxet de nines (2)	
Musicals	Volant amb sorolls, piano, instruments musicals	Piano
Objectes voladors		
Peluixos i ninots de drap	Ós de peluix	
Punteria		Jocs d'habilitat
<<Puzzles>> i trencaclosques	Puzzles (5), encaixos	
Titelles i putxinel·lis		
Trens i accessoris		
Vehicles en miniatura		

15. ALTRES POSSIBLES MATERIALS A OFERIR			
Llibres i contes	Material esportiu i de psicomotricitat	Material tecnològic	Altres
49	49	11	26
75,38%	75,38%	16,92%	40%

Altres...	
Manualitats	3
Musical	9
Pel·lícules	16
Informàtic	2
Disfresses	1
Tallers (teatre, cuina, poesia...)	1
Activitats familiars	1

16. IMPLICACIÓ DE LES FAMÍLIES			
Portant els infants	Fent ús de l'espai per a les famílies	Sortides familiars	Implicació amb el projecte
38	24	33	13
58,46%	36,92%	50,77%	20%

17. LES FAMÍLIES IMAGINEN L'ESPAI	
A nivell arquitectònic	"un sitio tranquilo,agradable a la vista y con espacio para desarrollar las actividades con colores, amplio y con mucha luz"

	"hauria de ser un espai ampli i ordenat on els infants estiguessin segurs i fossin fàcils de vigilar" "Imagin un espai ampli sense entrebancs per anar d'una banda a s'altre, i evidentment sense dificultats per que els fiets es moguin i gaudeixin de s'espai" "hauria de ser un espai gran, amb un bon pati, hort on es pugui cultivar ,i fer-ne un seguiment, una sala per poder fer activitats separats com tallers ,de cuina, pintura ,lectura col·lectiva, etc.." "Agradable i còmode" "Espai gros dins Es Mercadal, piscina, gimnàs, ordenadors, taula de ping-pong, boti boti..." "Edifici lluminós amb un pati interior"
A nivell organitzatiu	"un espai separat per temes, és a dir, un espai per els contes, l'altre per les joguines i que no es mesclin les coses" "Un espai ampli amb "racons" dedicats a diferents activitats. Exemple: es racó des llibres, de psico, de joguines...." "Me lo imagino con espacios diferentes para cada actividad" "Amb racons dedicats a diferents àrees. Per exemple: racó de cuina, disfresses, teatre, lectura, racó pels més grans"
A nivell metodològic	"Que hi hagi un poquet de tot,i molt familiar" "Integrada con los niños y animándolos de una manera sencilla a participar, relacionarse a crecer con su familia, idividual y colectivamente" "Divertit tant pels nens com pels pares" "Un espai perquè els fiets puguin estar amb altres fiets fent diferents activitats juntament amb un espai perquè els pares puguin estar amb ells participant o simplement estant allà" "m'agradaria que fos un espai obert per ses famílies i sobre tot que ses educadores siguin molt afectuoses amb es fiets"
Altres comentaris	"Sóc animadora sociocultural i educadora social, m'agradaria participar en aquesta iniciativa" "Trob aquesta idea interessant, però esper que no suposi una reducció de l'aportació a activitats que ja tenim: escola de música, piscina municipal, activitats esportives..."

ANNEX 4

CRITERIS I RECOMANACIONS PER A LA SELECCIÓ DE JOCS, JOGUINES I MOBILIARI⁵⁰

CRITERIS I RECOMANACIONS PER A LA SELECCIÓ DE JOCS, JOGUINES I MATERIAL LÚDIC

Criteri creador i pedagògic

- Han de **complir** les **normes europees** que les **regulen** com a **materials**.
- Han de ser **seleccionades** d'acord amb les **característiques**, **interessos** i **necessitats** dels infants, el **projecte pedagògic** o **educatiu** del **centre**, l'**ús** i la seva **ubicació** dins aquest.
- Han de **transmetre valors positius**, evitant connotacions sexistes i racistes i **promovent actituds d'igualtat, solidaritat respecte i cooperació**.
- Que el mateix joc permeti jugar de formes diferents, tot **afavorint** la **imaginació** i la **creativitat** dels infants.
- Han de **fomentar** la **interacció** entre els infants.

Criteri recreatiu i psicològic

Han de **divertir** i **afavorir** el **desenvolupament integral** i l'**aprenentatge** dels **infants**.

Criteri estètic i de solidesa

- Han de ser **sòlids**, **resistents**, **atractius** i de gran **qualitat**, de manera que siguin **segurs** i gaudeixin d'una gran **durabilitat**.
- **No** han de ser **punxants**, **fràgils** o **tallants**.

Criteri pràctic

- Han de ser **fàcils d'ordenar** i de **controlar**.
- El **tamany** ha de ser **adequat** per l'**edat** dels **infants** que els han d'utilitzar.
- Han de ser **fàcils de netejar**.

Criteri d'idiosincràsia cultural

S'ha de donar prioritat a aquelles joguines que convidin a la **col·laboració**, que transmetin la pròpia **herència cultural** i que **traspassin** els **esquemes sexistes** als quals sovint estan exposades.

CRITERIS I RECOMANACIONS PER A LA SELECCIÓ DEL MOBILIARI

El **mobiliari** ha de ser...

- **alegre, càlid i funcional**.
- **estable i consistent**, ha de comptar amb el pes suficient com perquè no sigui, en cap cas, tombat per cap infant.
- ha d'estar ben **assegurat i fixat**.

⁵⁰ Aquest seguit de criteris i recomanacions per a la selecció de jocs, joguines i mobiliari ha estat elaborat mitjançant algunes aportacions realitzades per Maria De Borja i Solé, J. L. Fernández Rodríguez i J. A. Salgado Ballesterio en algunes de les seves publicacions, les quals es poden trobar en la bibliografia.

- per tal de minimitzar possibles danys, cal que els **cantons** siguin **redons**.
- els **miralls** han de ser sempre de seguretat i han d'estar **adherits** o **fixats** a la **paret** o **mobles**.

ANNEX 5

FULL D'INSCRIPCIÓ

FULL D'INSCRIPCIÓ I AUTORITZACIÓ⁵¹

Dades personals de l'infant subscrit:

Nom i cognoms	
DNI /NIF /NIE	
Data de naixement	
Edat	
Telèfon del tutor/a	
Correu electrònic	
Adreça	
Població i codi postal	

Dades mèdiques:

- Pateix alguna malaltia o al·lèrgia? Si ☐ No ☐

- En cas afirmatiu especifiqui quina:

- Pren algun medicament? Si ☐ No ☐

- En cas afirmatiu especifiqui quin i quan:

- Altres observacions importants a esmentar:

Dades de contacte en cas d'urgència:

⁵¹D'acord amb la llei 15/1999, del 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, s'informa a la persona interessada que les dades facilitades seran incloses en el registre d'activitat del servei i que poden ser objecte d'inclusió en altres fitxers automatitzats de l'Ajuntament per fer-ne el tractament informàtic. Així mateix, s'informa a la persona interessada de la possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, en els termes inclosos a la legislació vigent, mitjançant escrit adreçat-se al mateix servei.

Telèfon:	Demanar per (especificar parentiu):
Telèfon:	Demanar per (especificar parentiu):
Telèfon:	Demanar per (especificar parentiu):

Servei sol·licitat:

(Marqueu amb una X l'opció corresponent)

	Si	No
Pack Complert	☐	☐
Joc lliure + Accés al Racó dels Intercanvis	☐	☐
• Per quants dies? 4 ☐ 8 ☐ 12 ☐		
• Es tractarà de dies fixes o més bé lliures?	Lliures	Fixes
• Al tractar-se de dies fixes especifiqueu quins:		

Jocs, Activitats, Tallers i/o sortides familiars + Accés al Racó dels Intercanvis	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------

Autorització:

Sr./Sra. (nom i cognoms)
amb DNI o passaport com a:

☐ Pare	☐ Mare	☐ Tutor/a
-------------------------------	-------------------------------	----------------------------------

manifesto que dono la meua autorització perquè el meu/va fill/a participi de les activitats de Sa Ludoteca.

A, dia de de 201.....
Signatura,

Autorització dels drets d'imatge:

Sr./Sra. (nom i cognoms)
amb DNI o passaport
com a:

☐ Pare	☐ Mare	☐ Tutor/a
-------------------------------	-------------------------------	----------------------------------

de (nom i cognoms)
autoritzo a Sa Ludoteca d'Es Mercadal, d'acord amb el que estableix l'article 18,1 de la Constitució i la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, sobre el dret a l'honor, la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, així com el dret a la protecció jurídica del menor regulat per la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, i a l'autodeterminació informativa reconegut en l'article 18,4 del text constitucional i regulat per la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, per tal que pugui realitzar la captació, reproducció i publicació de les imatges del meu/va fill/a en els diferents canals de difusió de que disposa sempre que respectin de forma estricta el seu honor i intimitat.

A, dia de de 201.....

Signatura,

Documentació a presentar:

- Fotocòpia de DNI/NIF/NIE.
- Fotocòpia de la targeta sanitària.

ANNEX 6

FITXA PER L'ELABORACIÓ DEL REGISTRE DE JOCS I JOGUINES

NOM DEL JOC:																				
Grup al qual pertany:																				
Fabricant:																				
Edat a la qual es dirigeix:	3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
DESCRIPCIÓ:																				
ÀREES QUE DESENVOLUPA:																				
Afectivitat										Imitació										
Intel·ligència										Creativitat i imaginació										
Motricitat global										Motricitat fina										
Sociabilitat										Altres:										
ASPECTES QUALITATIUS																				
ASPECTE MATERIAL										VALORACIÓ PEDAGÒGICA										
	Insufi.	Regu.	Bo	Molt bo		Insufi.	Regu.	Bo	Molt bo											
Forma, bellesa					Diferenciació de formes i colors															
Colors, harmonia					Motricitat fina o hab. Manual															
Qualitat material					Motricitat global															
Construcció i acabat					Augment de vocabulari															
Manipulació					Expressió oral															
Netedat					Altres tipus d'expressió															
Seguretat i funcionament					Càlcul, nombres i quantitats															
Garantia fabricant					Memorització															
Normes de seguretat					Concentració															

Resistència					Coneixements generals				
EMBALATGE I CONSTRUCCIONS					Pensament lògic				
Consistència					Pensament crític				
Visibilitat exterior de les peces					Pensament tàctic i estratègic				
Ordenació interior de les peces					Creativitat				
Informació sobre el joc					Afectivitat				
Comprensió instruccions					Imitació món adults				
Comprensió dibuixos					Col·laboració i contacte humà				
Nombre de jocs que presenta					Competitivitat				
DADES COMPLEMENTÀRIES									
Necessita presència d'adults?		Afecta la pèrdua d'una peça?		Hi ha accessoris?		Nº de jugadors:		Espai:	
☐	Si	☐	Gens	☐	Si	☐	Nenes	☐	Interior
☐	No	☐	Força	☐	No	☐	Nens	☐	Exterior
☐	Convenient	☐	Poc	☐	Molts	☐	Indiferent	☐	Indiferent
☐		☐	Inutilitza	☐		☐		☐	

ANNEX 7

AUTÒNOM INDIVIDUAL. TRÀMITS ADMINISTRATIUS

Concepte

Treballador autònom que realitza una prestació de serveis professionals o mercantils per conta pròpia a una pluralitat de subjectes, siguin particulars o empreses.

Tràmits prevists a l'inici de l'activitat

1. Presentar la declaració censal d'alta en el cens d'Obligats Tributaris.
2. Donar-se d'alta a l'Impost d'Activitats Econòmiques.
3. Adquisició i legalització de llibres.

Així com també:

- Llicència municipal d'obres, si se n'han d'efectuar.
- Llicència municipal d'obertura de l'establiment.
- Comunicació d'obertura del centre de treball.
- Alta en el Registre Sanitari.
- Alta de l'Impost de béns immobles.
- Alta en el Registre de Propietat immobiliària.

Tràmits en la Seguretat Social

Inscripció en la Seguretat Social vàlida durant l'existència de l'empresari. Conseqüentment a la inscripció, la Tresoreria General de Seguretat Social assigna el "Codi de Compte de Cotització" per la seva identificació numèrica.

Obligacions fiscals, contables i laborals

De caràcter fiscal:

Els rendiments de les activitats empresarials en l'IRPF poden determinar-se per tres mètodes o modalitats de tributació diferents:

- Estimació Directa Normal
- Estimació Directa Simplificada
- Estimació Objectiva.

En aquest cas es tracta d'un **règim fiscal d'estimació directa simplificada**, pel que és obligatori comptar amb els següents llibres:

- Llibre de Registre de Ventes i Ingressos.
- Llibre de Registre de Compres i Despeses.
- Llibre de Registre de Bens d'Inversió.
- Llibres exigits per IGIC.

De caràcter laboral i Seguretat Social:

- Donar-se d'alta en el Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA), dins els 30 dies naturals següents a l'inici de l'activitat.
- Pagar mensualment la quota corresponent a l'alta.
- Si es tenen treballadors contractats prèviament a l'inici de la relació laboral, han de ser donats d'alta en el Règim General de Seguretat Social. Així com disposar, al mateix centre de treball, d'un Llibre de Visites segons el model establert, a disposició dels funcionaris d'Inspecció de Treball i Seguretat Social.
- Presentar i liquidar mensualment la corresponent declaració a la Seguretat Social pels treballadors contractats.

Tributació

Després d'iniciar l'activitat s'ha de presentar de manera obligatòria:

- Les corresponents declaracions trimestral i anualment, on s'especifiquin els pagaments realitzats a tercers.
- Complimentar i presentar la declaració anual d'operacions amb tercers relacionada amb el volum de compres i ventes realitzades en l'activitat empresarial.
- Realitzar trimestralment els pagaments fraccionats a compte de l'IRPF i presentació de la declaració anual de l'IRPF.